

Fremsat den 28. februar 2013 af justitsministeren (Morten Bødskov)

Forslag

til

Lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love

(Styrket indsats over for økonomisk kriminalitet)

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1007 af 24. oktober 2012, som ændret ved § 2 i lov nr. 1242 af 18. december 2012 og § 2 i lov nr. 1385 af 23. december 2012, foretages følgende ændringer:

1. § 79, stk. 2, 2. pkt., affattes således:

»Efter samme regel kan der ske frakendelse af retten til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed her i landet eller i udlandet uden at hæfte personligt og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser.«

2. I § 93, stk. 2, nr. 1, ændres »§ 296, stk. 2« til: »§ 296, stk. 3«.

3. I § 97 a, stk. 1, udgår »og konfiskation«, og i § 97 a, stk. 1, nr. 1 og 2, udgår »eller konfiskationskravet«.

4. I § 97 a indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Forældelsesfristen for konfiskationskrav er 10 år.«

5. I § 122 ændres »3 år« til: »6 år«.

6. § 131, stk. 2, ophæves.

7. I § 296 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Under særligt skærpende omstændigheder kan straffen for overtrædelse af stk. 1, nr. 1, stige til fængsel indtil 6 år. Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor forbrydelsen er begået af flere i forening, eller hvor der er opnået eller tilsigtet betydelig vinding, eller når et større antal forbrydelser er begået.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

8. § 299 affattes således:

»§ 299. Med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder straffes den, som, uden at betingelserne for at anvende § 280 foreligger, i et formueanliggende, som det påhviler den pågældende at varetage for en anden, ved tilsidesættelse af sin pligt påfører denne et betydeligt formuetab, som ikke erstattes inden dom i første instans.

Stk. 2. Med bøde eller fængsel indtil 4 år straffes den, som ved varetagelse af en andens formueanliggender for sig selv eller andre på pligtstridig måde modtager, fordrer eller lader sig tilsige gave eller anden fordel, såvel som den, der yder, lover eller tilbyder en sådan gave eller anden fordel.«

9. Efter § 299 c indsættes:

»§ 299 d. Med fængsel indtil 6 år straffes den, der under særligt skærpende omstændigheder gør sig skyldig i overtrædelse af værdipapirhandelslovens § 35, stk. 1, eller § 39, stk. 1. Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor forbrydelsen er begået af flere i forening, eller hvor der er opnået eller tilsigtet betydelig vinding, eller når et større antal forbrydelser er begået.«

10. I § 304 a, stk. 1, ændres »1 år og 6 måneder« til: »4 år.«

§ 2

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1008 af 24. oktober 2012, som ændret ved § 1 i lov nr. 1242 af 18. december 2012 og § 1 i lov nr. 1387 af 23. december 2012, foretages følgende ændringer:

1. I § 799, stk. 1, 1. pkt., ændres »§ 180« til: »§ 125 a, § 180«, og »§ 192 b, stk. 1-3, eller § 237« ændres til: »§ 192 a, § 192 b, stk. 1-3, § 237, § 262 a, § 286, stk. 1, jf. § 276, § 288 eller § 289«.

2. § 799, stk. 1, 3. pkt., ophæves.

3. I § 804, stk. 3, 3. pkt., § 806, stk. 5, 1. pkt., der bliver stk. 6, 1. pkt., § 807, stk. 1, 2. pkt., og § 807 a, 1. og 3. pkt., ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

4. I § 804, stk. 3, 3. pkt., og § 807, stk. 3, 2. pkt., ændres »stk. 5« til: »stk. 6«.

5. I § 806, stk. 2, 1. pkt., og § 807 a, 3. pkt., ændres »stk. 7« til: »stk. 8«.

6. I § 806 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Retten kan efter politiets begæring i en kendelse om edition bestemme, at politiet fra virksomheder og personer, der er omfattet af § 1 i lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme, kan indhente oplysninger, som de pågældende har rådighed over, om transaktioner på en konto, hvortil der er overført midler ved en transaktion, som er omfattet af kendelsen om edition, eller ved en transaktion, der udspringer af en transaktion, som er omfattet af kendelsen om edition. I kendelsen fastsættes det tidsrum, inden for hvilket indhentelse af oplysninger kan ske. Dette tidsrum skal være så kort som muligt og må ikke overstige 4 uger. Tidsrummet kan forlænges, men højst med 4 uger ad gangen. Forlængelsen sker ved kendelse. Politiet skal snarest muligt efter udløbet af det tidsrum, inden for hvilket indhentelse af oplysninger kan ske, underrette retten om de transaktioner, som politiet har indhentet oplysninger om. Underretningen skal indeholde en angivelse af de bestemte grunde, der er til at antage, at transaktionerne udspringer af en transaktion, som er omfattet af kendelsen om edition.«

Stk. 3-7 bliver herefter stk. 4-8.

7. I § 806, stk. 3, 1. pkt., der bliver stk. 4, 1. pkt., ændres »stk. 4« til: »stk. 5«.

8. Efter § 807 e indsættes i *kapitel 74*:

»§ 807 f. Beløb, som en person har til gode hos en virksomhed, der er omfattet af § 1 i lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme, kan beslaglægges midlertidigt som led i efterforskningen af en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, hvis der er grund til at antage, at beløbet har tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme, og midlertidig beslaglæggelse anses for nødvendig for at sikre krav på konfiskation. § 805, stk. 1 og 2, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Afgørelse om midlertidig beslaglæggelse træffes af politiet. § 806, stk. 4, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Politiet iværksætter midlertidig beslaglæggelse. Politiet skal snarest muligt og senest inden 24 timer underrette og vejlede den, som indgrebet retter sig mod, om adgangen til at få spørgsmålet indbragt for retten, medmindre politiet inden samme frist indgiver anmodning som nævnt i stk. 4.

Stk. 4. Hvis det er af afgørende betydning for efterforskningen, at der foretages midlertidig beslaglæggelse, uden at den, som indgrebet retter sig mod, eller andre gøres bekendt

hermed, kan retten ved kendelse træffe bestemmelse herom. §§ 784, 785 og 788 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. § 807 b, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse på midlertidig beslaglæggelse.

Stk. 6. Midlertidig beslaglæggelse bortfalder senest efter en uge.«

§ 3

I lov om fonde og visse foreninger, jf. lovbekendtgørelse nr. 938 af 20. september 2012, foretages følgende ændring:

1. I § 43 indsættes som *stk. 5*:

»Stk. 5. Forældelsesfristen for overtrædelse af lovens bestemmelser eller regler udstedt i medfør af loven er 5 år.«

§ 4

I lov om værdipapirhandel m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 855 af 17. august 2012, som ændret senest ved § 8 i lov nr. 1383 af 23. december 2012, foretages følgende ændring:

1. § 94, stk. 1, 2. pkt., ophæves.

§ 5

I selskabsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 322 af 11. april 2011, som ændret ved § 1 i lov nr. 477 af 30. maj 2012, § 1 i lov nr. 1231 af 18. december 2012 og § 1 i lov nr. 1383 af 23. december 2012, foretages følgende ændring:

1. I § 369 indsættes som *stk. 2*:

»Stk. 2. Forældelsesfristen for overtrædelse af lovens bestemmelser eller regler udstedt i medfør af loven er 5 år.«

§ 6

I lov om erhvervsdrivende fonde, jf. lovbekendtgørelse nr. 560 af 19. maj 2010, som ændret ved § 2 i lov nr. 1231 af 18. december 2012 og § 3 i lov nr. 1383 af 23. december 2012, foretages følgende ændring:

1. I § 63 indsættes som *stk. 7*:

»Stk. 7. Forældelsesfristen for overtrædelse af lovens bestemmelser eller regler udstedt i medfør af loven er 5 år.«

§ 7

I lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, jf. lovbekendtgørelse nr. 559 af 19. maj 2010, som ændret ved § 1 i lov nr. 616 af 14. juni 2011, § 3 i lov nr. 1231 af 18. december 2012 og § 2 i lov nr. 1383 af 23. december 2012, foretages følgende ændring:

1. I § 23 indsættes som *stk. 4*:

»Stk. 4. Forældelsesfristen for overtrædelse af lovens bestemmelser eller regler udstedt i medfør af loven er 5 år.«

§ 8

I SE-loven, jf. lovbekendtgørelse nr. 654 af 15. juni 2006, som ændret ved § 6 i lov nr. 516 af 12. juni 2009, foretages følgende ændring:

1. I § 21 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Forældelsesfristen for overtrædelse af lovens bestemmelser eller regler udstedt i medfør af loven er 5 år.«

§ 9

I SCE-loven, jf. lov nr. 454 af 22. maj 2006, som ændret ved § 7 i lov nr. 516 af 12. juni 2009, foretages følgende ændring:

1. I § 19 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Forældelsesfristen for overtrædelse af lovens bestemmelser eller regler udstedt i medfør af loven er 5 år.«

§ 10

I årsregnskabsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 323 af 11. april 2011, som ændret bl.a. ved § 7 i lov nr. 1287 af 19. december 2012 og senest ved § 4 i lov nr. 1383 af 23. december 2012, foretages følgende ændring:

1. I § 164 indsættes som *stk. 7*:

»*Stk. 7.* Forældelsesfristen for overtrædelse af lovens bestemmelser eller regler udstedt i medfør af loven er 5 år.«

§ 11

I revisorloven, jf. lov nr. 468 af 17. juni 2008, som ændret bl.a. ved § 6 i lov nr. 133 af 24. februar 2009 og senest ved § 2 i lov nr. 1231 af 18. december 2012, foretages følgende ændring:

1. I § 54 indsættes som *stk. 7*:

»*Stk. 7.* Forældelsesfristen for overtrædelse af lovens bestemmelser eller regler udstedt i medfør af loven er 5 år.«

§ 12

I lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme, jf. lovbekendtgørelse nr. 353 af 20. april 2012, som ændret ved § 39 i lov nr. 1231 af 18. december 2012 og § 4 i lov nr. 1287 af 19. december 2012, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, *stk. 2*, ændres »forhandlere af genstande samt auktionsholdere« til: »erhvervsdrivende, der ikke er omfattet af stk. 1«.

2. I § 2 ændres »Forhandlere af genstande samt auktionsholdere må ikke modtage kontantbetalinger på 100.000 kr.« til: »Erhvervsdrivende, som ikke er omfattet af § 1, stk. 1, må ikke modtage kontantbetalinger på 50.000 kr.«

§ 13

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2013.

Stk. 2. § 1, nr. 3 og 4, finder anvendelse på konfiskationskrav, der er idømt eller vedtaget før lovens ikrafttræden, medmindre forældelse efter de hidtil gældende regler er indtrådt før lovens ikrafttræden.

Stk. 3. §§ 3 og 5-11 finder anvendelse på lovovertrædelser, der er begået før lovens ikrafttræden, medmindre forældelse efter de hidtil gældende regler er indtrådt før lovens ikrafttræden.

§ 14

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. §§ 4 og 12 kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Stk. 3. §§ 3, 5-7, 10 og 11 kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Strafferammen for bestikkelse
 - 2.1. Gældende ret
 - 2.2. Lovforslagets udformning
3. Strafferammen for insiderhandel og kursmanipulation
 - 3.1. Gældende ret
 - 3.2. Lovforslagets udformning
4. Kendelse på transaktion
 - 4.1. Gældende ret
 - 4.2. Lovforslagets udformning
5. Hemmelig ransagning
 - 5.1. Gældende ret
 - 5.2. Lovforslagets udformning
6. Kortvarig spærring af et kontoindestående
 - 6.1. Gældende ret
 - 6.2. Lovforslagets udformning
7. Forældelse efter selskabsloven mv.
 - 7.1. Gældende ret
 - 7.2. Lovforslagets udformning
8. Forældelse af konfiskationskrav
 - 8.1. Gældende ret
 - 8.2. Lovforslagets udformning
9. Rettighedsfrakendelse
 - 9.1. Gældende ret
 - 9.2. Konkursrådets forslag om konkurskarantæne
 - 9.3. Lovforslagets udformning
10. Strafferammen for medvirken til overtrædelse af en rettighedsfrakendelse
 - 10.1. Gældende ret
 - 10.2. Lovforslagets udformning
11. Hvidvasklovens kontantforbud
 - 11.1. Gældende ret
 - 11.2. Lovforslagets udformning
12. Tiltag inden for politi og anklagemyndighed
13. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
14. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.
15. Administrative konsekvenser for borgerne
16. Miljømæssige konsekvenser
17. Forholdet til EU-retten
18. Hørte myndigheder mv.
19. Sammenfattende skema

1. Indledning

1.1. Den finansielle krise har de seneste år medført en betydelig stigning i antallet af sager om økonomisk kriminalitet, særligt er der i forlængelse af finanskrisen opstået meget omfattende og komplicerede straffesager om bl.a. kursmanipulation, insiderhandel og pantebrevsspekulation. Hertil kommer, at organiseret økonomisk kriminalitet også er udbredt i rocker- og bandemiljøet.

Behandlingen af sager om økonomisk kriminalitet byder på en række store udfordringer, da sagerne bliver mere og mere komplekse, og da sagerne ofte har internationale forgreninger. Disse udfordringer betyder, at sager om økonomisk kriminalitet kan være vanskelige at efterforske og strafforfølge.

Formålet med lovforslaget er at gennemføre en række initiativer, som skal sikre de bedst mulige betingelser for at forebygge, efterforske og retsforfølge økonomisk kriminalitet.

Med lovforslaget foreslås ændringer på forskellige områder, hvor der har vist sig behov for at styrke retsgrundlaget. De foreslåede ændringer er udtryk for et generelt eftersyn af reglerne på området for økonomisk kriminalitet. Der henvises til pkt. 2-11 nedenfor.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med, at bekæmpelse af økonomisk kriminalitet er et særligt prioriteret indsatsområde for politiet og anklagemyndigheden. Der er således – og vil også fremover blive – iværksat en lang række initiativer med henblik på at styrke behandlingen af straffesager om økonomisk kriminalitet. Dette er omtalt nedenfor i pkt. 12.

Lovforslaget udmønter bl.a. regeringens og Enhedslistens aftale om finansloven for 2013, for så vidt angår aftalen om at gennemføre lovgivning, der muliggør, at politiet med én retskendelse kan følge en transaktion gennem flere banker mv. (»kendelse på transaktion«), og aftalen om at gennemføre lovgivning, der hæver strafmaksimum for kursmanipulation og insiderhandel fra 4 års fængsel til 6 års fængsel.

1.2. Lovforslaget indeholder følgende hovedelementer:

- En forhøjelse af strafmaksimum i straffelovens § 122 om bestikkelse af personer i offentlig tjeneste eller hverv fra 3 års fængsel til 6 års fængsel og i straffelovens § 299, nr. 2, om bestikkelse i private forretningsforhold og § 304 a om bestikkelse af voldgiftsdommere fra 1 år og 6 måneders fængsel til 4 års fængsel.
- En ny overbygningsbestemmelse i straffeloven om insiderhandel og kursmanipulation under særligt skærpende omstændigheder. Forslaget indebærer, at strafmaksimum forhøjes fra 4 års fængsel til 6 års fængsel.
- En ny bestemmelse i retsplejeloven, som giver mulighed for editionspålæg over for flere banker på baggrund af én retskendelse (»kendelse på transaktion«), så en transaktion lettere kan følges fra bank til bank. Dermed får politi og anklagemyndighed lettere ved at følge pengestrømmen, så risikoen for, at et beløb forsvinder ud af syne, mindskes.
- En udvidelse af retsplejelovens regler om muligheden for at anvende hemmelig ransagning til også at omfatte efterforskning af bl.a. visse former for alvorlig økonomisk kriminalitet, der typisk begås i mere organiseret form.
- En ny bestemmelse i retsplejeloven om kortvarig spærring af et kontoindestående, hvis der er grund til at antage, at beløbet har tilknytning til hvidvask eller finansie-

ring af terrorisme, uden at det krav om mistanke med rimelig grund, som i dag er en betingelse for beslaglæggelse, er opfyldt. Forslaget vil styrke mulighederne for beslaglæggelse og senere konfiskation af udbyttet fra alvorlige strafbare forhold, herunder i sager om kædesvig.

- En forlængelse af forældelsesfristerne for strafansvaret for overtrædelse af en række love på det erhvervsretlige område, herunder bl.a. selskabsloven, lov om erhvervsdrivende fonde og lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, fra 2 år til 5 år.
- En ændring af straffelovens regler om forældelse af idømte eller vedtagne konfiskationskrav, så forældelsesfristen for sådanne krav fremover svarer til forældelsesfristen efter forældelsesloven for fordringer med tilsvarende retsgrundlag, og så forældelseslovens almindelige regler i øvrigt finder anvendelse på forældelse af konfiskationskrav. Forslaget indebærer navnlig, at forældelsesfristen i alle tilfælde vil være 10 år, og at der, hvis forældelse afbrydes eksempelvis ved udlæg, vil løbe en ny forældelsesfrist på 10 år.
- En ændring af reglerne om rettighedsfrakendelse i straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt., så de omfatter deltagelse i ledelsen af en erhvervsvirksomhed her i landet eller i udlandet uden at hæfte personligt og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser. Med forslaget udvides muligheden for rettighedsfrakendelse til også at omfatte bl.a. kommanditselskaber og udenlandske selskaber. Forslaget skal ses i sammenhæng med det lovforslag om at indføre regler om konkurskarantæne, som justitsministeren fremsatte den 30. januar 2013 (L 131).
- En ophævelse af den særlige regel i straffelovens § 131, stk. 2, om medvirken til, at en person, der er frakendt retten til at udøve en virksomhed, udøver denne. Sådant medvirken vil efter forslaget i stedet være omfattet af den almindelige bestemmelse om medvirken i straffelovens § 23. Forslaget indebærer, at strafferammen for sådan medvirken ændres fra bøde eller under særligt skærpende omstændigheder fængsel indtil 4 måneder til bøde eller fængsel indtil 6 måneder.
- En ændring af hvidvasklovens kontantforbud. Forslaget indebærer en udvidelse af personkredsen omfattet af hvidvasklovens kontantforbud. Endvidere nedsættes kontantforbuddets beløbsgrænse fra 100.000 kr. til 50.000 kr.

2. Strafferammen for bestikkelse

2.1. Gældende ret

2.1.1. Regler om bestikkelse af personer, der virker i offentlig tjeneste eller hverv, findes i straffelovens §§ 122 og 144.

Straffelovens § 122 angår den såkaldte aktive bestikkelse. Efter bestemmelsen straffes den, som uberettiget yder, lover eller tilbyder nogen, der virker i dansk, udenlandsk eller international offentlig tjeneste eller hverv, gave eller anden fordel for at formå den pågældende til at gøre eller undlade noget i tjenesten, med bøde eller fængsel indtil 3 år.

Straffelovens § 144 angår den såkaldte passive bestikkelse. Efter bestemmelsen straffes den, der i udøvelse af dansk, udenlandsk eller international offentlig tjeneste eller hverv uberettiget modtager, fordrer eller lader sig tilsige en gave eller anden fordel, med bøde eller fængsel indtil 6 år.

2.1.2. Regler om bestikkelse i private retsforhold (returkommission) findes i straffelovens § 299, nr. 2.

Efter straffelovens § 299, nr. 2, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder den, som, uden at betingelserne for at anvende § 280 om mandatsvig foreligger, ved varetagelse af en andens formueanliggender for sig selv eller andre på pligtstridig måde modtager, fordrer eller lader sig tilsige gave eller anden fordel, såvel som den, der yder, lover eller tilbyder en sådan gave eller anden fordel.

Efter straffelovens § 305, stk. 1, påtales overtrædelser af § 299, nr. 2, kun efter den forurettedes begæring, medmindre almene hensyn kræver påtale.

2.1.3. Regler om bestikkelse af voldgiftsdommere findes i straffelovens § 304 a.

Efter straffelovens § 304 a, stk. 1, straffes den, som uberettiget yder, lover eller tilbyder nogen, der her i landet eller i udlandet virker som voldgiftsdommer, en gave eller anden fordel for at formå den pågældende til at gøre eller undlade noget under udøvelse af dette hverv, med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

Efter straffelovens § 304 a, stk. 2, straffes på samme måde den, der her i landet eller i udlandet virker som voldgiftsdommer, og som under udøvelse af dette hverv uberettiget modtager, fordrer eller lader sig tilsige en gave eller anden fordel.

Gerningsindholdet i bestemmelsens stk. 1 svarer til straffelovens § 122 om aktiv bestikkelse af personer i offentlig tjeneste eller hverv, mens bestemmelsens stk. 2 svarer til straffelovens § 144 om sådanne personers modtagelse af bestikkelse.

2.1.4. Danmark ratificerede konventionen om bekæmpelse af bestikkelse af udenlandske tjenestemænd i forbindelse med internationale forretningstransaktioner (OECD-bestikkelseskonventionen) den 5. september 2000, og konventionen trådte i kraft for Danmark den 4. november 2000.

Formålet med OECD-bestikkelseskonventionen er at indføre et globalt forbud mod bestikkelse i forbindelse med internationale forretningstransaktioner.

Ved konventionen forpligter de deltagende stater sig på grundlag af en fælles definition af bestikkelse af udenlandske tjenestemænd til at betragte sådan adfærd som en strafbar handling og til at fastsætte effektive, forholdsmæssige og afskrækkende sanktioner.

Til OECD-bestikkelseskonventionen knytter sig en række rekommandationer.

OECD-bestikkelseskonventionen er gennemført i dansk ret ved lov nr. 228 af 4. april 2000 om ændring af straffeloven (Grov momssvig, EU-svig og bestikkelse af udenlandske tjenestemænd mv.).

2.1.5. Danmark ratificerede Europarådets strafferetskonvention om korruption (Europarådets korruptionskonvention) den 2. august 2000, og konventionen trådte i kraft for Danmark den 1. juli 2002.

Formålet med Europarådets korruptionskonvention er at styrke det internationale samarbejde om bekæmpelse af korruption. Ved konventionen påtager de deltagende stater sig at samordne kriminaliseringen af korruption og at forbedre det internationale strafferetlige samarbejde om bekæmpelse af korruption. Endvidere forpligter de sig gennem Gruppen af Stater mod Korruption (GRECO) til at underkaste sig en gensidig evaluering af den lovgivning og praksis, som det enkelte medlem har vedtaget med henblik på gennemførelse af korruptionskonventionen.

Europarådets korruptionskonvention er gennemført i dansk ret ved lov nr. 228 af 4. april 2000 om ændring af straffeloven (Grov momssvig, EU-svig og bestikkelse af udenlandske tjenestemænd mv.).

Endvidere ratificerede Danmark en tillægsprotokol til Europarådets korruptionskonvention den 16. november 2005, og protokollen trådte i kraft for Danmark den 1. marts 2006.

Formålet med tillægsprotokollen er at supplere Europarådets korruptionskonvention ved at kriminalisere aktiv og passiv bestikkelse af voldgiftsdommere, nævninger, domsmænd og sagkyndige retsmedlemmer.

Tillægsprotokollen til Europarådets korruptionskonvention er gennemført i dansk ret ved lov nr. 553 af 24. juni 2005 om voldgift.

2.1.6. Til begge de nævnte konventioner er der knyttet en evalueringsmekanisme, som for OECD's vedkommende varetages af OECD's arbejdsgruppe om bestikkelse i forbindelse med internationale forretningstransaktioner (WGB), og som for Europarådets vedkommende varetages af Gruppen af Stater mod Korruption (GRECO).

2.1.6.1. I forbindelse med den skriftlige opfølgning på fase 2-evalueringen af Danmarks implementering af OECD-bestikkelseskonventionen har WGB i juni 2008 anbefalet Danmark at hæve strafferammen i straffelovens § 122 for at sikre, at straffen er effektiv, proportional og afskrækkende, og overveje en yderligere forhøjelse af strafferammerne for overtrædelse af straffelovens §§ 296 og 302 om grove overtrædelser af regnskabs- eller bogføringslovgivningen eller af lovgivningen om juridiske personers forhold. WGB har endvidere anbefalet, at Danmark gør det muligt i sager om bestikkelse af udenlandske tjenestemænd at anvende særlige efterforskningskridt som f.eks. indgreb i meddelelseshemmeligheden og anvendelse af agenter.

Justitsministeriet tilkendegav i tilknytning hertil over for WGB at ville overveje disse spørgsmål i samarbejde med Rigsadvokaten.

Evalueringen af Danmark under evalueringsprogrammets tredje fase (fase 3-evalueringen) blev indledt i sommeren 2012 og forventes afsluttet i foråret 2013. Fase 3-evalueringen fokuserer på tiltag, som det evaluerede land har gennemført siden fase 2, både i relation til gennemførelsen af konventionen og de tilhørende instrumenter i national ret og i relation til håndhævelsen heraf.

OECD's anbefalinger om forhøjelse af strafferammerne vil blandt andet blive genstand for OECD's fase 3-evaluering i begyndelsen af 2013.

2.1.6.2. GRECO har i sin tredje evalueringsrapport fra juli 2009 bl.a. anbefalet Danmark at overveje at forhøje strafferammen i straffelovens § 122.

GRECO har i samme rapport endvidere anbefalet, at strafferammen for bestikkelse i den private sektor (straffelovens § 299, nr. 2) og bestikkelse af voldgiftsdommere (straffelovens § 304 a) forhøjes.

Justitsministeriet har over for GRECO tilkendegivet, at der efter ministeriets opfattelse er grundlag for at hæve strafmaksimum i straffelovens § 122 til fængsel indtil 6 år og for at hæve strafmaksimum i straffelovens § 299, nr. 2, og § 304 a til fængsel indtil 4 år.

2.2. Lovforslagets udformning

2.2.1. Det foreslås at hæve strafmaksimum for aktiv bestikkelse af personer i offentlig tjeneste eller hverv, jf. straffelovens § 122, fra 3 års fængsel til 6 års fængsel.

Det foreslås endvidere at hæve strafmaksimum for bestikkelse i den private sektor og for bestikkelse af voldgiftsdommere, jf. straffelovens § 299, nr. 2, og § 304 a, fra 1 år og 6 måneders fængsel til 4 års fængsel.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at en sådan forhøjelse af strafferammen vil kunne bidrage til at styrke det strafferetlige værn mod bestikkelse, der udgør en alvorlig forbrydelse mod den offentlige og finansielle sammenhængskraft. Forhøjelsen af strafmaksimum vil sikre, at der fortsat vil være et væsentligt råderum for strafudmålingen også i forhold til særligt grove sager om bestikkelse.

Forhøjelsen vil samtidig bringe strafmaksimum for aktiv bestikkelse af personer i offentlig tjeneste eller hverv på linje med strafmaksimum for sådanne personers modtagelse af bestikkelse, jf. straffelovens § 144, og for en række formueforbrydelser. Således kan tyveri, afpresning og åger af særlig grov beskaffenhed straffes med fængsel indtil 6 år, jf. straffelovens § 286, stk. 1. Tilsvarende straffes overtrædelser af markedsføringslovens § 19 om erhvervshemmeligheder eller af immateriallovene under særligt skærpende omstændigheder, jf. straffelovens §§ 299 a og 299 b, med

fængsel indtil 6 år. Endvidere indeholder straffelovens § 299 c en bestemmelse med en strafferamme på fængsel indtil 6 år for under særligt skærpende omstændigheder at indgå en kartelaftale.

Justitsministeriet har drøftet forhøjelsen af strafferammerne med Rigsadvokaten, som har tilsluttet sig, at strafmaksimum for bestikkelse bør hæves.

De foreslåede forhøjelser af strafmaksimum for bestikkelse har navnlig til formål at skabe rum for udmåling af en passende straf i særligt grove tilfælde. Der er ikke i øvrigt tilset ændringer i de straffe, der i dag udmåles for overtrædelse af straffelovens § 122, § 299, nr. 2 eller § 304 a.

Straffelovens § 299, nr. 2, er i dag subsidiær i forhold til straffelovens § 280 om mandatsvig, der som udgangspunkt har en strafferamme på fængsel indtil 1 år og 6 måneder, jf. § 285, stk. 1. Den foreslåede forhøjelse af strafmaksimum i straffelovens § 299, nr. 2, til fængsel i 4 år indebærer, at § 299, nr. 2, vil få et højere strafmaksimum end straffelovens § 280 om mandatsvig. Det foreslås derfor, at § 299, nr. 2, fremover ikke skal være subsidiær i forhold til § 280.

2.2.2. Med de foreslåede forhøjelser af strafferammerne for bestikkelse opfylder Danmark OECD's anbefaling om at hæve strafferammen for bestikkelse af udenlandske tjenestemænd og GRECO's anbefaling om at hæve strafferammen for bestikkelse i den private sektor og for bestikkelse af voldgiftsdommere.

Forslaget om at forhøje strafmaksimum for bestikkelse af personer i offentlig tjeneste eller hverv til 6 års fængsel medfører desuden, at der i disse sager bliver mulighed for – når betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt – at anvende indgreb i meddelelshemmeligheden eller at gøre brug af agenter ved efterforskningen af sådanne sager, jf. retsplejelovens § 754 a om anvendelse af agenter og § 781 om indgreb i meddelelshemmeligheden.

Forslaget opfylder dermed også OECD's anbefaling om at gøre det muligt i sager om bestikkelse af udenlandske tjenestemænd at anvende særlige efterforskningsskridt som f.eks. indgreb i meddelelshemmeligheden og anvendelse af agenter.

Justitsministeriet har sammen med Rigsadvokaten overvejet, om der er grundlag for at hæve strafferammen for overtrædelse af straffelovens § 296 om grove overtrædelser af lovgivningen vedrørende juridiske personers forhold og for overtrædelse af straffelovens § 302 om grove overtrædelser af lovgivningen vedrørende bogføring, regnskabsmateriale og aflæggelse af årsregnskaber, sådan som OECD har anbefalet. Strafferammen efter begge bestemmelser er i dag bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

Grove bogførings- og regnskabsovertrædelser, jf. straffelovens § 302, kan bidrage til at skjule alvorlig økonomisk kriminalitet. Tilsvarende forhold gør sig gældende for så vidt angår overtrædelser af de formelle regler i lovgivningen om

juridiske personers forhold, jf. straffelovens § 296, stk. 1, nr. 2-4.

Det er derfor også vigtigt, at særligt grove overtrædelser af denne karakter kan straffes med en passende høj straf. Efter Justitsministeriets opfattelse giver den gældende strafferamme tilstrækkelig rum herfor. Strafmaksimum svarer til strafmaksimum for berigelsesforbrydelser i normalt tilfælde, jf. straffelovens § 285, stk. 1. En højere strafferamme bør være forbeholdt tilfælde, hvor der beviseligt er begået en berigelsesforbrydelse – eksempelvis bedrageri, underslæb eller mandatsvig – af særlig grov beskaffenhed, jf. straffelovens § 286.

Det bemærkes, at Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet og Københavns Politi har rejst tiltale i en række egnede prøvesager om grove overtrædelser af bogføringsreglerne omfattet af straffelovens § 302. Der vil i disse sager blive nedlagt påstand om straffe, der er højere end hidtidig praksis, således at man kan få domstolens stillingtagen til strafniveauet inden for de gældende strafferammer. De nævnte sager forventes afgjort i byretten i begyndelsen af 2013.

På denne baggrund foreslås der ingen ændringer af strafmaksimum i straffelovens § 296, stk. 1, nr. 2-4, eller § 302.

Med hensyn til straffelovens § 296, stk. 1, nr. 1, henvises til pkt. 3.2 nedenfor.

Der henvises til lovforslaget § 1, nr. 5, 8 og 10 (ændring af straffelovens §§ 122, 299 og 304 a), og bemærkningerne hertil.

3. Strafferammen for insiderhandel og kursmanipulation

3.1. Gældende ret

Efter straffelovens § 296, stk. 1, nr. 1, straffes den, som udspreder urigtige eller vildledende oplysninger, hvorved prisen på værdipapirer eller tilsvarende aktiver kan påvirkes væsentligt, med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

Ved affattelsen af bestemmelsen blev det forudsat, at begrebet »værdipapirer« skal forstås på samme måde som i den til enhver tid gældende værdipapirhandelslov, jf. Folketingstidende 2004-2005, tillæg A, side 391. Værdipapirhandelslovens § 2 indeholder en opregning af de instrumenter, som værdipapirhandelslovens bestemmelser om værdipapirer finder anvendelse på.

Værdipapirhandelslovens kapitel 10 (§§ 34-39 b) indeholder regler om værdipapirer, der er optaget til handel på et reguleret marked, jf. værdipapirhandelslovens § 34.

Efter værdipapirhandelslovens § 35, stk. 1, må køb, salg og tilskyndelse til køb eller salg af et værdipapir ikke foretages af nogen, der har intern viden, som kan være af betydning for handelen.

Efter værdipapirhandelslovens § 36 må den, der er i besiddelse af intern viden, ikke videregive denne viden til andre, medmindre videregivelsen er et normalt led i udøvelsen af vedkommendes beskæftigelse, erhverv eller funktion.

Endelig indeholder værdipapirhandelslovens § 39, stk. 1, et forbud mod kursmanipulation eller forsøg herpå.

Overtrædelse af værdipapirhandelslovens § 35, stk. 1, § 36 og § 39, stk. 1, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder, jf. værdipapirhandelslovens § 94, stk. 1, 1. pkt. Er en overtrædelse af § 35, stk. 1 (insiderhandel) eller § 39, stk. 1 (kursmanipulation), forsætlig og af særlig grov beskaffenhed, eller er der begået et større antal forsætlige overtrædelser, kan straffen stige til fængsel i 4 år, jf. værdipapirhandelslovens § 94, stk. 1, 2. pkt.

Bestemmelserne i værdipapirhandelslovens kapitel 10 er specialbestemmelser i forhold til straffelovens § 296, stk. 1, nr. 1, som derfor kun finder anvendelse i andre tilfælde, dvs. navnlig på unoterede værdipapirer.

3.2. Lovforslagets udformning

Insiderhandel og kursmanipulation er alvorlig økonomisk kriminalitet, som kan have betydelige skadevirkninger både samfundsøkonomisk og for de involverede virksomheder.

Rigsadvokaten har oplyst, at politiet i den senere tid har modtaget et stigende antal anmeldelser om insiderhandel og kursmanipulation.

Rigsadvokaten har anbefalet, at der indsættes en overbygningsbestemmelse i straffeloven med en strafferamme på fængsel indtil 6 år for de groveste tilfælde af insiderhandel og kursmanipulation.

En særlig overbygningsbestemmelse i straffeloven med en højere strafferamme vil give mulighed for at idømme strengere straf for særligt grove overtrædelser af værdipapirhandelslovens § 35, stk. 1, og § 39, stk. 1.

Indsættelsen af en sådan bestemmelse vil desuden være en markering af, at særligt grove overtrædelser af værdipapirhandelslovens § 35, stk. 1, og § 39, stk. 1, anses som alvorlige forbrydelser, der har en sådan strafværdighed, at samfundets reaktion bør komme til udtryk ved, at forholdet straffes efter straffeloven og ikke blot efter værdipapirhandelsloven.

En sådan overbygningsbestemmelse vil desuden markere, at særligt grov insiderhandel eller kursmanipulation er alvorlig økonomisk kriminalitet på linje med en række andre kriminalitetsformer, der i særligt grove tilfælde kan straffes med op til 6 års fængsel, f.eks. grove overtrædelser af immateri- alretslovgivningen, jf. straffelovens § 299 b.

Som en afledt effekt vil en bestemmelse med en strafferamme på fængsel indtil 6 år desuden forbedre politiets efterforskningsmuligheder, da det – når betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt – vil blive muligt at foretage telefonaflytning mv. i disse sager, hvor der i dag alene er hjemmel til at

indhente teleoplysning, jf. retsplejelovens § 781, stk. 3, 2. pkt.

Det foreslås på denne baggrund, at der indsættes en ny bestemmelse i straffeloven med en strafferamme på fængsel indtil 6 år for overtrædelse af værdipapirhandelslovens § 35, stk. 1, og § 39, stk. 1, under særligt skærpende omstændigheder.

Endvidere foreslås der en tilsvarende forhøjet strafferamme på fængsel indtil 6 år for overtrædelser af straffelovens § 296, stk. 1, nr. 1, under særligt skærpende omstændigheder.

Som særligt skærpende omstændighed må efter Justitsministeriets opfattelse navnlig anses tilfælde, hvor flere har været involveret i handlingen, hvor den opnåede eller tilsigtede vinding har været betydelig, samt når et større antal forbrydelser er begået. Dette foreslås angivet i bestemmelserne.

I konsekvens af forslaget om en overbygningsbestemmelse i straffeloven om insiderhandel og kursmanipulation under særligt skærpende omstændigheder foreslås det at ophæve værdipapirhandelslovens § 94, stk. 1, 2. pkt., som fastsætter en strafferamme på fængsel indtil 4 år ved kvalificeret overtrædelse af værdipapirhandelslovens § 35, stk. 1, og § 39, stk. 1. Parallelt med, hvad der gælder på flere andre områder, herunder med hensyn til krænkelse af erhvervshemmeligheder og immaterialretskrænkelser, jf. straffelovens § 299 a og § 299 b, vil strafmaksimum efter værdipapirhandelsloven herefter være fængsel i 1 år og 6 måneder.

Forslaget har navnlig til formål at skabe rum for udmåling af en passende straf i særligt grove tilfælde af insiderhandel og kursmanipulation under særligt skærpende omstændigheder. Der lægges ikke i øvrigt op til ændringer i de straffe, der i dag udmåles for insiderhandel og kursmanipulation af særlig grov beskaffenhed.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 7 (ændring af straffelovens § 296) og 9 (forslag til straffelovens § 299 d), og § 4 (ændring af værdipapirhandelslovens § 94), og bemærkningerne hertil.

4. Kendelse på transaktion

4.1. Gældende ret

Retsplejelovens § 804 indeholder bestemmelser om edition hos personer, der ikke er mistænkte, dvs. udlevering eller forevisning af dokumenter og andre genstande af betydning for gennemførelsen af en straffesag. Efter bestemmelsen kan både fysiske og juridiske personer pålægges editionspligt.

Edition opfattes traditionelt som et mere skånsomt alternativ til ransagning. Det kan endvidere være et egnet middel til at fremskaffe effekter, der ikke eller kun vanskeligt kan fremskaffes på anden måde, f.eks. fordi ting er skjult eller utilgængelige.

Afgørelse om edition træffes af retten, jf. retsplejelovens § 806, stk. 2. I hastende tilfælde kan politiet træffe beslutning om edition (»på øjemedet«) med adgang til efterfølgende domstolsprøvelse, jf. § 806, stk. 3.

Editionspligten er begrænset i samme omfang som pligten til at afgive forklaring som vidne, jf. § 804, stk. 4. Editionspligt kan således ikke pålægges, hvis der foreligger en vidnefritagelses- eller vidneudelukkelsesgrund, jf. retsplejelovens §§ 169-172, medmindre retten samtidig træffer afgørelse om, at fritagelses- eller udelukkelsesgrunden må vige af hensyn til oplysningen af sagen, jf. reglerne i § 169, stk. 2, § 170, stk. 2, § 171, stk. 3 og 4, og § 172, stk. 5 og 6.

Med en kendelse om edition kan politiet bl.a. bemyndiges til at indhente oplysninger om eksistensen af bankkonti og nærmere oplysninger om eventuelle konti.

Sådanne oplysninger indhentes i praksis normalt i to omgange, først ved en kendelse om, at eksistensen af konti skal oplyses, og derefter ved en kendelse om, at transaktioner vedrørende identificerede konti skal oplyses. Efter praksis kan en kendelse om oplysning om transaktioner på en identificeret bankkonto også angå fremtidige transaktioner i en nærmere angivet periode, jf. Østre Landsrets kendelse gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2002 side 1147.

4.2. Lovforslagets udformning

4.2.1. I sager om økonomisk kriminalitet er det ofte vigtigt, at politiet hurtigt og præcist kan få kortlagt overførsler af de penge, som sagen vedrører. Dette gælder bl.a. i sager, hvor der er mistanke om hvidvask, og i sager om såkaldt kædesvig, der er betegnelsen for systematisk skatte- og momskriminalitet, hvor stråmandsselskaber systematisk undlader at afregne moms og indeholdt A-skat, hvilket kan medføre store tab for statskassen.

I disse sager forsøger gerningsmændene i mange tilfælde bevidst at vanskeliggøre efterforskningen ved gentagne gange inden for kort tid at flytte udbyttet rundt mellem forskellige bankkonti tilhørende forskellige selskaber og personer. Herved sløres transaktionssporet, så det bliver vanskeligere for politiet i tide at opspore og beslaglægge udbyttet fra kriminaliteten.

Det kan i praksis ske ved, at gerningsmændene opretter en række selskaber, som alene har til formål at modtage og videreføre udbytte fra strafbare forhold, uden at der er nogen reel aktivitet bag selskaberne. Disse selskaber har typisk en kort levetid og styres formelt af en person, der er indsat af bagmændene som stråmand. Reelt administreres selskaberne af bagmændene, der ofte igennem anvendelse af en internet-baseret netbank har mulighed for at flytte udbyttet rundt mellem en række konti tilhørende forskellige af disse selskaber uden at have anden kontakt med pengeinstitutterne. På denne måde kan udbyttet flyttes mellem adskillige konti formelt tilhørende forskellige selskaber inden for samme bankdag.

Disse transaktioner kan også – om end ikke så ofte – vedrøre konti tilhørende enkeltpersoner, der stiller deres privatkonti til rådighed for hvidvask foretaget af kriminelle.

Når udbyttet er flyttet mellem flere konti, vil midlerne ofte blive hævet kontant i en bankfilial eller i hæveautomater eller blive overført til et vekselkontor, hvor pengene udbetales kontant i euro. Alternativt overføres midlerne til bankkonti i flere forskellige lande.

Som et eksempel på denne fremgangsmåde kan nævnes en konkret sag (omtalt i Hvidvasksekretariatet og Spørgsgruppens årsberetning fra 2011, side 20), hvor en bank i november 2011 underrettede Hvidvasksekretariatet om et næsten nystartet selskab med en meget ung indehaver, som en uge efter kontoforholdets oprettelse havde modtaget overførsler på ca. 3 millioner kr. fra forskellige aktører inden for rengøringsbranchen. Kontohaver havde efterfølgende straks overført hele beløbet til en pengeoverførselsvirksomhed.

Selskabets leder havde over for banken oplyst, at selskabet skulle beskæftige sig med trådløs telekommunikation, men kontoen havde ingen transaktioner, der kunne indikere almindelig virksomhedsdrift. Banken havde derfor fået en formodning om, at kontoen alene skulle anvendes til penge-transaktioner.

En anden bank underrettede dagen efter Hvidvasksekretariatet om det samme selskab. I denne bank var der på selskabets konto modtaget mere end 1,5 millioner kr. fra forskellige servicevirksomheder på en uge, og hele beløbet var overført til samme pengeoverførselsvirksomhed.

Hvidvasksekretariatet videregav oplysningerne til told- og skatteforvaltningen, som efterfølgende har anmeldt selskabets ledelse til politiet for at have unddraget statskassen moms, A-skat og AM-bidrag for ikke under ca. 6 millioner kr. Det fremgår af anmeldelsen, at der i en periode fra oktober til november 2011 blev overført 9,5 millioner kr. fra selskabet til et vekselbureau, hvor pengene blevet hævet i euro.

Det anføres i årsberetningen, at det næppe vil være muligt at spore det kontant hævede udbytte fra det strafbare forhold.

For at følge sådanne transaktionsspor vil politiet efter de gældende regler skulle anmode retten om en række på hinanden følgende kendelser om edition. Det er således nødvendigt at indhente en særskilt retskendelse for hver enkelt bankkonto, der er anvendt af bagmændene.

Det vil i praksis kunne besværliggøre og forsinke efterforskningen unødigt, da hver ny kendelse først kan indhentes, når politiet efter modtagelse af materiale fra et pengeinstitut kan konstatere, hvilken anden konto midlerne blev overført fra eller til.

Politiet vil kunne give pålæg om edition uden at afvente retskendelse, hvis sagens hastende karakter gør det nødvendigt, men i så fald skal politiets afgørelse efter anmodning inden 24 timer indbringes for retten til prøvelse. Der vil så-

ledes i alle tilfælde kunne blive tale om at indhente et stort antal retskendelser, for at politiet skal kunne følge et enkelt transaktionsspor. Disse forhold medfører i dag, at politiet ikke altid har mulighed for at følge pengestrømmene, mens der stadig er mulighed for at finde og eventuelt beslaglægge det kriminelle udbytte.

4.2.2. På denne baggrund foreslås det, at der i retsplejeloven indsættes en særlig regel om edition i forhold til banker og pengeoverførselsvirksomheder mv., som giver mulighed for på baggrund af én retskendelse at følge pengeoverførsler, som udspringer af den samme betalingstransaktion, selv om de efterfølgende transaktioner involverer flere banker mv.

Bestemmelsen foreslås udformet, så politiet ved en enkelt retskendelse kan få mulighed for at meddele banker mv. pålæg om at udlevere oplysninger om transaktioner på en konto, hvortil der er overført midler ved en transaktion, som er omfattet af kendelsen om edition, eller ved en transaktion, der udspringer af en transaktion, som er omfattet af kendelsen om edition. Politiet vil således på grundlag af én retskendelse hurtigt kunne få de nødvendige oplysninger fra banker mv. om betalingstransaktioner i forbindelse med efterforskningen af udbytte fra økonomisk kriminalitet.

Det foreslås, at en sådan »kendelse på transaktion« skal gælde i højst 4 uger, men at perioden ved en ny retskendelse skal kunne forlænges med højst 4 uger ad gangen.

Det foreslås endvidere, at politiet efterfølgende skal underrette retten om de pålæg, som politiet i medfør af kendelsen har fremsat over for banker mv., og at underretningen skal angive grundlaget for at antage, at pålæggene vedrører transaktioner, som udspringer af en transaktion, som er omfattet af rettens kendelse.

Herved sikres det, at der fortsat vil være mulighed for domstolskontrol på grundlag af politiets efterfølgende underretning om de enkelte editionspålæg, som politiet har givet med hjemmel i en »kendelse på transaktion«. Det er dog ikke meningen, at retten af egen drift systematisk skal efterprøve de enkelte editionspålæg.

Politiet vil i hvert enkelt tilfælde skulle påse, at der alene anmodes om oplysninger om transaktioner på en konto, hvortil der er overført midler ved en transaktion, som er omfattet af kendelsen om edition, eller ved en transaktion, der udspringer af en transaktion, som er omfattet af kendelsen om edition, og politiet vil skulle redegøre herfor i den efterfølgende underretning af retten.

De pågældende oplysninger om transaktioner ville også efter de gældende regler om edition kunne kræves udleveret. Den foreslåede bestemmelse vil dermed ikke give adgang til edition med hensyn til flere oplysninger end efter de gældende regler, men bestemmelsen vil lette fremgangsmåden og dermed fremskynde indhentelsen af oplysninger.

Med den foreslåede forenkledte fremgangsmåde for edition vil politiet kunne følge transaktionssporet uden indhentelse

af mellemliggende kendelser, og de samlede oplysninger om transaktioner i straffesagen vil dermed kunne indhentes i ét samlet forløb. Dette vil give bedre mulighed for at etablere et tilstrækkeligt grundlag for at kunne beslaglægge udbytte fra strafbare forhold, inden midlerne er hævet kontant, overført til udlandet osv. Endvidere vil efterforskningen af sådanne sager generelt kunne effektiviseres, fordi politiet vil kunne indhente de samme oplysninger, der i dag kræver en række kendelser, på grundlag af én samlet kendelse.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 6 (ændring af retsplejelovens § 806), og bemærkningerne hertil.

5. Hemmelig ransagning

5.1. Gældende ret

Politiet kan efter de nærmere regler i retsplejelovens kapitel 73 foretage ransagning som led i efterforskningen af strafbare forhold.

Som udgangspunkt skal den person, der har rådighed over den lokalitet eller genstand, som ransages, gøres bekendt med ransagningens foretagelse og grundlaget herfor, jf. retsplejelovens § 798, stk. 2 og 3.

Som en undtagelse hertil bestemmer retsplejelovens § 799, at hvis det er af afgørende betydning for efterforskningen, at ransagningen foretages, uden at den mistænkte eller andre gøres bekendt hermed, kan retten, hvis efterforskningen angår en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13 eller en overtrædelse af straffelovens § 180, § 183, stk. 1 og 2, § 183 a, § 186, stk. 1, § 187, stk. 1, § 191, § 192 b, stk. 1-3, eller § 237, ved kendelse træffe bestemmelse herom. Det samme gælder, hvis efterforskningen angår en overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, vedrørende våben eller eksplosivstoffer, der på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade.

Bestemmelsen i § 799 blev indsat i retsplejeloven ved lov nr. 411 af 10. juni 1997 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og våbenloven, der navnlig havde til formål at styrke politiets muligheder for at efterforske alvorlig kriminalitet, herunder bl.a. set i lyset af det voldelige opgør mellem rockergrupperne Hells Angels og Bandidos, som fandt sted på daværende tidspunkt.

Bestemmelsen i § 799 omfattede ved indførelsen i 1997 alene efterforskning af forsætlige overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13 (forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed og forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder) samt overtrædelser af straffelovens § 191 og § 237 (grov narkotikakriminalitet og manddrab).

Hemmelig ransagning var ifølge forarbejderne møntet på særlige tilfælde, herunder navnlig kriminalitet, der begås af en flerhed af personer, og hvor hensynet til hemmeligholdelse af en igangværende efterforskning mod de pågældende

gør det nødvendigt at foretage ransagning mod enkelte mistænkte, uden at vedkommende bliver underrettet herom.

Ved lov nr. 378 af 6. juni 2002, der navnlig havde til formål at styrke det strafferetlige værn mod terrorisme og styrke politiets efterforskningsmuligheder, blev bestemmelsen i § 799 om hemmelig ransagning udvidet til også at omfatte sager efter straffelovens § 180, § 183, stk. 1 og 2, § 183 a, § 186, stk. 1, § 187, stk. 1, og § 192 a (ildspåsættelse, sprængning, kapring, forgiftning samt våbenlovsovertrædelser vedrørende våben af særdeles farlige karakter).

Om baggrunden for udvidelsen fremgår det af forarbejderne, at formålet med en ransagning ofte er at konstatere, om bestemte genstande, papirer eller lignende findes på et bestemt sted, og at det i visse tilfælde er afgørende for ikke at afsløre en igangværende efterforskning for de mistænkte eller personer med kendskab til disse, at ransagningen foretages uden underretning af mistænkte eller andre. Det gælder bl.a. visse meget alvorlige straffelovsovertrædelser, der efter deres karakter f.eks. kan forekomme i forbindelse med eller som led i egentlige terrorhandlinger. Adgangen til at kunne hemmeligholde efterforskningen i sådanne sager om meget alvorlig kriminalitet vil f.eks. kunne være af afgørende betydning, hvis der formodes at være flere ukendte medgerningsmænd til forbrydelsen, og hemmeligholdelse af efterforskningen derfor er nødvendig for, at disse kan identificeres og anholdes.

Ved lov nr. 542 af 8. juni 2006 blev sager omfattet af den samtidig indførte bestemmelse i straffelovens § 192 b om nuklear terrorisme omfattet af adgangen til hemmelig ransagning.

Ved to senere lovændringer er der endvidere gennemført konsekvensrettelser af bestemmelsen i retsplejelovens § 799 som følge af ændringer af straffelovens § 192 a. Ændringerne ved lov nr. 500 af 17. juni 2008 og lov nr. 1552 af 21. december 2010 indebar, at der i sager omfattet af straffelovens § 192 a alene er adgang til hemmelig ransagning for så vidt angår overtrædelser vedrørende våben eller eksplosivstoffer, der på grund af deres særdeles farlige karakter er egnede til at forvolde betydelig skade, hvilket svarer til retstilstanden før de udvidelser af straffelovens § 192 a, som blev gennemført i 2008 og 2009.

5.2. Lovforslagets udformning

5.2.1. Den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 799 om hemmelig ransagning tager efter forarbejderne navnlig sigte på kriminalitet, der begås af en flerhed af personer, og hvor hensynet til hemmeligholdelse af en igangværende efterforskning mod de pågældende gør det nødvendigt at foretage ransagning mod enkelte mistænkte, uden at vedkommende bliver underrettet herom. I sådanne sager om alvorlig kriminalitet kan det være af afgørende betydning for efterforskningen at kunne foretage hemmelig ransagning, hvis der formodes at være flere ukendte medgerningsmænd til

forbrydelsen, og hemmeligholdelse af en ransagning derfor er nødvendig for, at disse kan identificeres og anholdes.

Rigsadvokaten har oplyst, at hemmelig ransagning i dag anvendes med henblik på at sikre, at det ikke på et tidligt tidspunkt i en efterforskning afsløres, at politiet interesserer sig for forholdet. Politiet vil i mange tilfælde under en efterforskning af en sag ikke med tilstrækkelig sikkerhed kunne fastslå, om en illegal leverance (af f.eks. narkotika, våben, smuglergods, indsmuglede eller handlede mennesker) eller et fysisk bevis i øvrigt (f.eks. regnskaber, pas eller andre redskaber eller genstande, der har været brugt eller bestemt til brug for en strafbar handling) er til stede på en bestemt lokalitet. Ønsker politiet i sådanne tilfælde at foretage en ransagning på lokaliteten efter beviser, vil efterforskningen kunne blive afsløret, hvis ransagningen ikke kan foretages hemmeligt.

Dette indebærer en risiko for, at politiet for så vidt angår de kriminalitetstyper, hvor der i dag ikke er hjemmel til hemmelig ransagning, af frygt for at kompromittere (til tider længerevarende) efterforskninger må afstå fra på dette (tidlige) tidspunkt at ransage efter beviser, hvorved der samtidig opstår en risiko for, at illegale genstande ikke bliver beslaglagt og ikke senere kan findes igen, eller at beviser i øvrigt ikke sikres.

Rigsadvokaten har anført, at den seneste udvikling inden for den organiserede kriminalitet tyder på, at det ikke længere er afgørende, hvilken type af kriminalitet der er tale om, når blot der er tale om et betydeligt udbytte, og at de karakteristika, der tidligere primært kendetegnede narkotikakriminalitet, nu i højere grad også synes at passe på andre kriminalitetsformer, herunder organiseret indbrudskriminalitet, der ofte er planlagt og målrettet mod særlige værdier, f.eks. designermøbler, og organiseret af en flerhed af personer, hvor nogle begår indbrudskriminalitet, nogle forestår opbevaring, mens andre har kontakt til aftagerledet, ligesom kriminaliteten synes at være forankret i bande- og rockermiljøet. For disse kriminalitetsformer kan der således også være et væsentligt behov for hemmelig ransagning for at undgå en (for) tidlig afdækning af politiets efterforskning af alvorlig organiseret kriminalitet.

Rigsadvokaten finder, at der derfor er grund til at overveje at udvide adgangen til hemmelig ransagning til at omfatte visse alvorlige kriminalitetstyper, der typisk begås i mere organiseret form. Rigsadvokaten har særligt peget på overtrædelser af straffelovens § 192 a, § 288, § 262 a, § 125 a, § 289 og § 286, stk. 1, jf. § 276.

For så vidt angår straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, om besiddelse mv. af skydevåben under særligt skærpene omstændigheder henviser Rigsadvokaten til, at der i den igangværende rocker-/bandekonflikt hovedsagelig har været anvendt håndskydevåben (og ikke de våben af særdeles farlige karakter, hvor der efter de gældende regler er mulighed for hemmelig ransagning). Det er af væsentlig betydning for mulighederne for at standse yderligere skyderier i konflik-

ten, at politiet finder frem til gruppernes våben. Det er ligeledes væsentligt, at politiets efterforskning mod en bestemt person og/eller lokalitet ikke afdækkes, idet en ransagning på et »forkert sted«, hvor det våben, man eftersøger, p.t. ikke befinder sig, vil kunne indebære, at personen bliver opmærksom på efterforskningen og derfor får anledning til at gemme våbnet (yderligere) af vejen.

For så vidt angår straffelovens § 192 a, stk. 2, der omfatter alle andre våbenlovsovertrædelser under særlig skærpene omstændigheder end besiddelse af skydevåben og særdeles farlige våben, henviser Rigsadvokaten til, at det vel vil have undtagelsens karakter, at sådanne overtrædelser begås i organiseret form. Det kan dog ikke udelukkes, at der kan være sager om f.eks. import af større mængder af tåregas eller lignende våbentyper, hvor der er tale om mere organiseret kriminalitet, og hvor der således kan være behov for at anvende hemmelig ransagning.

For så vidt angår straffelovens § 288 om røveri henviser Rigsadvokaten til, at der i de senere år har været flere eksempler på endog særdeles velorganiserede røverier begået af udenlandske bander. Der kan således også i røverisager være behov for at anvende hemmelig ransagning som et led i efterforskningen, herunder eventuelt med henblik på at afværge et farligt røveri allerede i planlægningsfasen. Hemmelig ransagning kan således navnlig være et værdifuldt efterforskningsskridt i sager, hvor røveriet fortsat er under planlægning. Hvis politiet bliver opmærksom på, at en eller flere personer forbereder røverier, kan den hemmelige ransagning f.eks. anvendes til at finde gerningsvåben, kommunikationsapparater, beklædning og planer for røveriet/røverierne.

For så vidt angår straffelovens § 262 a om menneskehandel henviser Rigsadvokaten til, at der i praksis også i sådanne sager er set eksempler, hvor kriminaliteten har været organiseret, herunder af organiserede bander med tilknytning til udlandet. Menneskesmugling efter straffelovens § 125 a vil også kunne forekomme i mere organiseret form. Der vil i både sager om menneskehandel og menneskesmugling kunne være behov for under en hemmelig ransagning at få afdækket spor efter de indsmuglede eller handlede personer, herunder f.eks. lede efter rejsedokumenter og andre identitetspapirer.

For så vidt angår straffelovens § 289 om overtrædelse af særlig grov karakter af skatte-, told-, afgifts- eller tilskudslovgivningen eller af straffelovens § 289 a henviser Rigsadvokaten til, at det navnlig vil være i sager om indsmugling af varer, som f.eks. cigaretter eller spiritus, at der kan være tale om organiseret kriminalitet med behov for at kunne anvende hemmelig ransagning. De samme hensyn, som ligger bag behovet for hemmelig ransagning efter f.eks. våben og narkotika i tilfælde, hvor politiet ikke med sikkerhed kan fastslå, at leverancen er kommet frem til den mistænkte og dermed befinder sig på en bestemt lokalitet, gør sig gældende i forhold til f.eks. større indsmugling af cigaretter og spiritus mv.

For så vidt angår straffelovens § 286, stk. 1, jf. § 276, om tyveri af særlig grov beskaffenhed henviser Rigsadvokaten til, at der på baggrund af en stigning i antallet af anmeldelser om indbrud i privat beboelse på Sjælland samt en øget professionalisme og organisering af indbrudskriminalitet bl.a. i rockermiljøet pr. 1. januar 2012 blev oprettet en Task Force Indbrud (TFI). TFI er organisatorisk placeret i Nordsjællands Politi og har til opgave at monitorere, afdække og efterforske organiseret indbrudskriminalitet, hælnetværk og hjemmørøverier.

Nordsjællands Politi har oplyst, at man som led i efterforskningen af disse sager kan have brug for at identificere de lagre, som tyvene opbevarer koster i, uden at det herved afdækkes, at der foregår en efterforskning mod det organiserede miljø. Afdækning af lagrene vil kunne afsløre, hvem der efterfølgende afhenter koster på lokaliteten, hvilket typisk er personer højere oppe i hierarkiet i den kriminelle struktur end tyvene.

Nordsjællands Politi har endvidere oplyst, at TFI jævnligt er i en situation, hvor man har mistanke om, at der på bestemte lokaliteter findes tyvekoster, men hvor man afstår fra at foretage ransagning, fordi dette vil afsløre efterforskningen i sagen og dermed muligheden for at optrælle det kriminelle netværk, herunder finde bagmændene.

5.2.2. Justitsministeriet er af de grunde, der er anført af Rigsadvokaten, enig med Rigsadvokaten i, at adgangen til hemmelig ransagning bør udvides til også at omfatte efterforskning af overtrædelser af straffelovens § 192 a i sin helhed og af straffelovens § 288, § 262 a, § 125 a, § 289 og § 286, stk. 1, jf. § 276.

Justitsministeriet lægger navnlig vægt på, at den seneste udvikling inden for den organiserede kriminalitet tyder på, at det ikke længere er afgørende, hvilken type af kriminalitet der er tale om, når blot der er tale om et betydeligt udbytte, og at de karakteristika, der tidligere primært kendetegnede narkotikakriminalitet, nu i højere grad også synes at passe på andre kriminalitetsformer. Der kan derfor også ved andre former for kriminalitet være et væsentligt behov for hemmelig ransagning for at undgå en (for) tidlig afdækning af politiets efterforskning af alvorlig organiseret kriminalitet. De hensyn, som begrunder den gældende bestemmelse om hemmelig ransagning, gør sig dermed også gældende i forhold til andre typer af alvorlig organiseret kriminalitet, herunder inden for rocker- og bandemiljøet.

Justitsministeriet lægger endvidere vægt på, at de strafbestemmelser, hvor Rigsadvokaten har identificeret et særligt behov for også at kunne foretage hemmelig ransagning, er alvorlige forbrydelser, hvilket afspejler sig i, at bestemmelserne har strafferammer på fængsel indtil 6 år (§ 192 a og § 286, stk. 1, jf. § 276, og § 288, stk. 1), 8 år (§ 125 a og § 289) eller 10 år (§ 262 a og § 288, stk. 2).

Justitsministeriet lægger endelig vægt på, at det uændret vil være en betingelse for, at retten ved kendelse kan tillade

hemmelig ransagning, at det er af afgørende betydning for efterforskningen, at ransagningen foretages, uden at den mistænkte eller andre gøres bekendt hermed. Der vil desuden uændret skulle beskikkes en advokat for den, som indgrebet retter sig mod.

På denne baggrund foreslås det at udvide muligheden for at anvende hemmelig ransagning til også at omfatte efterforskning af menneskesmugling, menneskehandel, tyveri af særlig grov beskaffenhed, røveri og overtrædelse af særlig grov karakter af skatte-, told-, afgifts- eller tilskudslovgivningen eller af straffelovens § 289 a (straffelovens § 125 a, § 262 a, § 286, stk. 1, jf. § 276, § 288 og § 289). Endvidere foreslås det, at muligheden for at anvende hemmelig ransagning skal omfatte efterforskning af alle former for overtrædelse af lovgivningen om våben og eksplosivstoffer under særligt skærpendede omstændigheder (straffelovens § 192 a).

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 1 og 2 (ændring af retsplejelovens § 799), og bemærkningerne hertil.

6. Kortvarig spærring af et kontoindestående

6.1. Gældende ret

6.1.1. Der kan efter de nærmere regler i retsplejelovens kapitel 74 foretages beslaglæggelse bl.a. til sikring af bevismidler, til sikring af det offentliges krav på sagsomkostninger, konfiskation og bøde og til sikring af forurettedes krav på tilbagelevering eller erstatning, jf. retsplejelovens § 801, stk. 1, nr. 1-3.

Retsplejelovens § 802 angår beslaglæggelse hos mistænkte, og § 803 angår beslaglæggelse hos ikke-mistænkte.

Efter § 802, stk. 1, kan der foretages beslaglæggelse af genstande, som en mistænkt har rådighed over, hvis den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og der er grund til at antage, at genstanden kan tjene som bevis eller bør konfiskeres eller ved lovovertrædelsen er fravendt nogen, som kan kræve den tilbage.

Efter § 802, stk. 2, kan der foretages beslaglæggelse af gods, som en mistænkt ejer, hvis den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og beslaglæggelse må anses for nødvendig for at sikre krav på konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, § 76 a, stk. 5, og § 77 a, 2. pkt. (værdikonfiskation).

For så vidt angår beslaglæggelse med henblik på konfiskation fremgår det udtrykkeligt af § 802, at stk. 2 gælder forud for stk. 1. § 802, stk. 1, angår dermed udbyttekonfiskation, jf. straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 1. led, og § 76 a, stk. 1, og genstandskonfiskation, jf. straffelovens § 75, stk. 2, og § 77 a, 1. pkt., idet § 802, stk. 2, som nævnt angår værdikonfiskation.

Efter § 803, stk. 1, 1. pkt., kan genstande, som en person, der ikke er mistænkt, har rådighed over, beslaglægges som led i efterforskningen af en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, hvis der er grund til at antage, at genstanden kan tjene som bevis, bør konfiskeres eller ved lovovertrædelsen er fravendt nogen, som kan kræve den tilbage.

Efter § 803, stk. 1, 2. pkt., kan andre formuegoder, herunder penge, som en person, der ikke er mistænkt, har rådighed over, beslaglægges som led i efterforskningen af en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, hvis der er grund til at antage, at disse formuegoder bør konfiskeres.

6.1.2. Lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven) har til formål at sikre, at Danmark bidrager til den internationale kamp mod hvidvask af penge og finansiering af terrorisme.

Hvidvaskloven omfatter navnlig finansielle virksomheder (pengeinstitutter, realkreditinstitutter, fondsmæglerselskaber, investeringsforvaltningsselskaber, livsforsikringsselskaber, tværgående pensionskasser, sparevirksomheder, investeringsforeninger mv.), vekselkontorer, statsautoriserede og registrerede revisorer og ejendomsmæglere, jf. lovens § 1. Hvidvaskloven omfatter endvidere i visse tilfælde advokater.

Hvidvaskloven fastsætter en opmærksomhedspligt, som består i, at de virksomheder, som er omfattet af loven, generelt skal være opmærksomme på kundernes aktiviteter, som på grund af deres særlige karakter menes at kunne have tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme, jf. lovens § 6.

Hvidvaskloven fastsætter desuden en underretningspligt, som går ud på, at hvis der er mistanke om, at en kundes transaktion eller henvendelse har eller har haft tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme, skal de virksomheder, som er omfattet af loven, undersøge transaktionen eller henvendelsen nærmere, jf. lovens § 7. Hvis mistanken vedrører en lovovertrædelse, der kan straffes med fængsel i over 1 år, og denne mistanke ikke kan afkræftes, skal virksomheden omgående underrette Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet.

Hvis mistanken vedrører hvidvask, og transaktionen ikke allerede er gennemført, skal den sættes i bero, indtil Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet er underrettet.

Hvis mistanken vedrører finansiering af terrorisme, må der kun gennemføres transaktioner fra den aktuelle konto eller person efter aftale med Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet. Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet beslutter hurtigst muligt og senest inden udløbet af den efterfølgende bankdag efter at have modtaget underretning, om der skal ske beslaglæggelse.

6.2. Lovforslagets udformning

6.2.1. Statsadvokaten for Økonomisk og International Kriminalitet modtager i medfør af hvidvaskloven underretning om transaktioner (eller henvendelser), som banker mv. har en mistanke om kan have tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme, jf. hvidvasklovens § 7. Statsadvokaten for Økonomisk Kriminalitet modtog i 2010 1620 hvidvaskunderretninger fra danske pengeinstitutter.

De finansielle virksomheders medarbejdere har ikke samme uddannelse og erfaring som politi og anklagemyndighed til at foretage en vurdering af mistankegrundlaget, så deres opgave er reelt at finde de transaktioner, der adskiller sig fra normalmønstret for en kundetype eller for den konkrete kunde. Dette betyder også, at der almindeligvis ikke er sket nogen retlig kvalificering af mistankegrundlaget forud for, at underretningen modtages af Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet.

At en transaktion anses for at være mistænkelig og indberettes af en finansiell virksomhed, er en indikation for, at noget ulovligt kan være foregået. En sådan indberetning indebærer imidlertid ikke i sig selv, at der er grundlag for at indlede en strafferetlig efterforskning.

I de tilfælde, hvor Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet finder grundlag for at indlede en strafferetlig efterforskning efter at have modtaget en underretning i medfør af hvidvaskloven om en mistænkelig transaktion (eller henvendelse), vil der efter omstændighederne kunne ske beslaglæggelse eksempelvis af et kontoindestående med henblik på at sikre, at der i givet fald senere kan ske konfiskation af beløbet. Det kræver dog, at der er rimelig mistanke om, at nogen har begået en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale.

I nogle af de tilfælde, hvor Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet finder grundlag for at indlede en strafferetlig efterforskning, vil retsplejelovens mistankekrav imidlertid ikke være opfyldt, umiddelbart efter at Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet har modtaget en underretning i medfør af hvidvaskloven, idet først en nærmere efterforskning vil kunne tilvejebringe tilstrækkelige oplysninger hertil. I den periode, hvor Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet i givet fald efterforsker sagen med henblik på at tilvejebringe et tilstrækkeligt mistankegrundlag til at kunne foretage beslaglæggelse, vil den pågældende have mulighed for at disponere over kontoindeståendet, så det ikke længere er i behold på det tidspunkt, hvor der i givet fald er grundlag for beslaglæggelse. I tilfælde af mistanke om finansiering af terrorisme skal den pågældendes konti spærres indtil udløbet af den følgende bankdag (medmindre Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet helt eller delvis frigiver kontiene tidligere), men én bankdag vil ikke nødvendigvis være tilstrækkelig tid til at gennemføre den efterforskning, som er nødvendig for at tilvejebringe et til-

strækkeligt mistankegrundlag til at kunne foretage beslaglæggelse.

Rigsadvokaten har på denne baggrund anbefalet, at der indføres mulighed for, at politiet kan spærre et kontoindestående i en kort periode, hvis der er indikationer på, at beløbet har tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme, selv om retsplejelovens krav om mistanke med rimelig grund ikke er opfyldt.

Formålet med en sådan kortvarig spærring af et kontoindestående vil i givet fald være at give mulighed for, at politiet får tid til en nærmere efterforskning med henblik på at be- eller afkræfte mistankegrundlaget. En sådan kortvarig spærring vil sikre, at beløbet er i behold, hvis der tilvejebringes grundlag for beslaglæggelse og i givet fald senere konfiskation.

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet har oplyst, at en sådan mulighed for kortvarig spærring af et kontoindestående ud fra det eksisterende erfaringsgrundlag f.eks. kunne være et relevant redskab i følgende tilfælde:

- Mistænkelige transaktioner til lande, der er kendt som væsentlige centre for produktion af narkotika, herunder f.eks. Colombia, Mexico, Marokko eller Afghanistan, eller som centrale knudepunkter for narkokurerruter, herunder visse lande i Afrika. I forbindelse med oplysning om mistænkelige transaktioner foretaget under disse omstændigheder vil en kortvarig spærring af et kontoindestående kunne anvendes til at undersøge afsenderen og modtageren nærmere, herunder i NEC, og til at forespørge om et eventuelt efterretningsgrundlag på modtageren i modtagerlandets hvidvaskenhed.
- Mistænkelige transaktioner til jurisdiktioner, som erfaringsmæssigt ikke samarbejder om udlevering af oplysninger til danske retshåndhavende myndigheder, og som er kendt som transitland for udbytte fra strafbare forhold. Under disse omstændigheder vil det være relevant at anvende en kortvarig spærring af et kontoindestående til at undersøge de involverede selskaber og personer nærmere samt til at kortlægge de pengestrømme, der er gået forud for de transaktioner, som har udløst en hvidvaskunderretning. Foretages disse undersøgelser først, efter at transaktionen er gennemført til et af disse lande, vil det erfaringsmæssigt ikke være muligt at indhente oplysninger om de efterfølgende transaktioner ud af det umiddelbare modtagerland eller at få midlerne tilbageført.
- Mistænkelige transaktioner, som har indikationer på cyberkriminalitet, men hvor der ikke foreligger en anmeldelse fra afsender eller afsenders bank. Dette vil erfaringsmæssigt kunne forekomme ved det såkaldte phishing, hvor forurettede har konto i et andet land. Phishing indebærer, at der efter afluring af koder til f.eks. en netbank sker overførsler fra forurettedes konto til kontoen hos en hvervet agent (et »muldyr«), som skal hæve pengene kontant og sende dem til udlandet via en pengeoverførselsvirksomhed. I forbindelse med oplysning om

mistænkelige transaktioner foretaget under disse omstændigheder vil en kortvarig spærring af et kontoindestående kunne anvendes til at undersøge afsenderens forhold nærmere og til at forespørge den udenlandske afsenderbank, om den har været udsat for et strafbart forhold. I mange af disse sager vil »muldyret« have en tro på, at den pågældende er hvervet til legal virksomhed, og en kortvarig spærring af et kontoindestående vil derfor i praksis kunne komme til at udgøre et beskyttende værn mod at gennemføre transaktioner, der vil udgøre (uagtsomt) hæleri.

- Mistænkelige transaktioner foretaget af en person med tilknytning til et selskab, som – efter oplysninger fra en involveret bank – balancerer på randen af et økonomisk sammenbrud, men hvor der endnu ikke er afsagt et konkursdekret. I forbindelse med oplysning om mistænkelige transaktioner foretaget under disse omstændigheder vil en kortvarig spærring af et kontoindestående kunne anvendes til at afdække de faktiske forhold, herunder selskabets økonomiske forhold, og om der er indgivet konkursbegæring af en fordringshaver. Hermed vil det kunne afgøres, om den pågældende med rimelig grund kan mistænkes for skyldnersvig i forbindelse med de mistænkelige transaktioner, uden at disse er blevet endeligt gennemført og midlerne fjernet fra et kommende konkursbo.
- I en række tilfælde vil omstændighederne omkring en juridisk person indikere, at en transaktion kan have forbindelse til økonomisk kriminalitet. Disse omstændigheder kan f.eks. være, at selskabet er nystiftet og hurtigt har genereret en stor omsætning. Under disse omstændigheder vil det være relevant at anvende en kortvarig spærring af et kontoindestående til at undersøge de involverede selskaber og personer nærmere samt til at kortlægge de pengestrømme, der er gået forud for de transaktioner, som har udløst en hvidvaskunderretning.

I tilknytning til det sidste eksempel har Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet oplyst, at en mulighed for kortvarig spærring af et kontoindestående må antages at kunne få en væsentlig effekt i de aktuelle sager om kædesvig. I disse sager ses der en udstrakt anvendelse af (hidtil ukendte) stråmænd og nystiftede selskaber, og der er identificeret en række sædvanlige indikatorer på forekomsten af kædesvig. Disse indikatorer er bl.a., at den juridiske person er et nystiftet selskab (oftest med begrænset ansvar), at der sker overførsler fra underentreprenører i servicebranchen, at der foretages mange kontante hævnings og overførsler til vekselbureauer, at der er ingen eller få »almindelige« forretningstransaktioner, og at pengene oftest hæves eller videreføres samme dag, som de kommer ind på selskabets konto.

6.2.2. Justitsministeriet er enig med Rigsadvokaten i, at det i en række tilfælde, herunder tilfælde, hvor der er indikationer på kædesvig, vil kunne styrke mulighederne for beslaglæggelse og dermed senere konfiskation, hvis der indføres mulighed for (kortvarigt) at spærre et kontoindestående, uden at

kravet om mistanke med rimelig grund er opfyldt. En sådan mulighed vil bl.a. styrke mulighederne for konfiskation af udbytte fra strafbare forhold og dermed bidrage til at sikre, at forbrydelse ikke betaler sig.

Justitsministeriet er samtidig opmærksom på, at en mulighed for at spærre et kontoindestående, selv kortvarigt, efter omstændighederne vil udgøre et alvorligt indgreb, og at der således også er væsentlige modhensyn, der taler imod at lempe det mistankekrav, som efter de gældende regler i retsplejeloven er en betingelse for beslaglæggelse.

Justitsministeriet finder efter en samlet vurdering, at der bør indføres mulighed for kortvarigt at spærre et kontoindestående, uden at det sædvanlige krav om mistanke med rimelig grund er opfyldt. Justitsministeriet lægger navnlig vægt på, at en sådan mulighed i visse tilfælde afgørende vil forbedre mulighederne for også i praksis at konfiskere udbytte fra alvorlige strafbare forhold, og at det ved den nærmere udformning af reglerne om en sådan kortvarig spærring af et kontoindestående vil være muligt at tage højde for nogle af betænelighederne ved en sådan mulighed.

For det første bør der efter Justitsministeriets opfattelse fastsættes forholdsvis snævre betingelser for en sådan spærring af et kontoindestående. Det bør således bl.a. være et krav, at der er grund til at antage, at beløbet har tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme, hvilket i praksis normalt vil forudsætte, at Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet har modtaget en underretning i medfør af hvidvaskloven. En underretning i medfør af hvidvaskloven bør imidlertid ikke være tilstrækkelig til, at et kontoindestående kan spærres. Som nævnt i pkt. 6.2.1 ovenfor har de finansielle virksomheders medarbejdere ikke samme uddannelse og erfaring som politi og anklagemyndighed til at foretage en vurdering af mistankegrundlaget. For at der skal kunne ske spærring af et kontoindestående, bør Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet derfor i givet fald selvstændigt ud fra de foreliggende oplysninger skulle vurdere, om der er særlige indikationer på, at et beløb har tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme. Det kan f.eks. være indikationer som angivet i de eksempler, der er opregnet i pkt. 6.2.1 ovenfor.

For det andet bør et kontoindestående ikke kunne spærres, hvis indgrebet står i misforhold til sagens betydning og det tab eller den ulempe, som indgrebet kan antages at medføre.

For det tredje bør den, som indgrebet retter sig mod, have mulighed for efter anmodning at få prøvet afgørelsen om spærring af et kontoindestående ved domstolene. Det bør påhvile politiet at indbringe sagen for retten til prøvelse inden 24 timer efter at have modtaget en anmodning herom.

For det fjerde bør et kontoindestående maksimalt kunne spærres i en uge (syv kalenderdage), uden at kravet om mistanke med rimelig grund er opfyldt. Hvis der ikke inden udløbet af denne frist er tilvejebragt et tilstrækkeligt mistankegrundlag til, at der kan ske beslaglæggelse efter retsplejeloven

vens almindelige regler i §§ 802 eller 803, bør spærringen af beløbet automatisk bortfalde, og der bør ikke være mulighed for at forlænge spærringen ud over en uge.

For det femte bør de almindelige regler om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning i retsplejelovens kapitel 93 a også gælde for den foreslåede mulighed for kortvarig spærring af et kontoindestående. Dette indebærer navnlig, at der kan ydes erstatning, hvis det findes rimeligt, jf. retsplejelovens § 1018 c. Afgørelse om erstatning træffes af statsadvokaten, hvis afgørelse kan påklages til Rigsadvokaten, jf. retsplejelovens § 1018 e, og hvis statsadvokaten og Rigsadvokaten afslår erstatning, kan den erstatningssøgende forlange, at statsadvokaten indbringer sagen for retten til afgørelse som udgangspunkt under medvirken af domsmænd, ligesom der efter anmodning skal beskikkes en advokat for den erstatningssøgende, jf. retsplejelovens § 1018 f.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 8 (forslag til retsplejelovens § 807 f), og bemærkningerne hertil.

7. Forældelse efter selskabsloven mv.

7.1. Gældende ret

7.1.1. Straffelovens § 93 indeholder regler om forældelse af strafansvar. Hvis ikke der findes særregler om forældelse af strafansvar, er det den almindelige regel i § 93, som er gældende.

Af straffelovens § 93, stk. 1, følger de nærmere forældelsesfrister, der skal beregnes efter det strafmaksimum, der er foreskrevet for forbrydelsen. Det er således strafferammen for den pågældende forbrydelse og ikke den konkrete forskyldte straf, som er afgørende for beregningen af forældelsesfristen.

Forældelsesfristen er:

- 2 år, hvis der ikke er hjemlet højere straf end fængsel i 1 år,
- 5 år, hvis der ikke er hjemlet højere straf end fængsel i 4 år,
- 10 år, hvis der ikke er hjemlet højere straf end fængsel i 10 år, og
- 15 år, hvis der ikke er hjemlet højere straf end fængsel på bestemt tid.

I de tilfælde, hvor der ved samme handling er begået flere lovovertrædelser, for hvilke der gælder forskellige forældelsesfrister, skal den længste af disse frister anvendes med hensyn til samtlige overtrædelser, jf. § 93, stk. 4.

7.1.2. Nogle erhvervslove indeholder særlige bestemmelser om forældelse. Det drejer sig bl.a. om bogføringsloven, konkurrenceloven, lov om finansiel virksomhed, lov om investeringsforeninger, værdipapirhandelsloven og hvidvaskeloven. Forældelsesfristen er i de nævnte love 5 år også i de tilfælde, hvor overtrædelserne alene kan straffe med bøde eller med fængsel i højst 1 år, og hvor forældelsesfristen derfor ellers ville have været 2 år.

På andre områder kan en overbygningsbestemmelse i straffeloven have forældelsesmæssig betydning. Det gælder f.eks. for de selskabs-, regnskabs- og bogføringsbestemmelser i særlovgivningen, der konkret tillige omfattes af straffelovens §§ 296 eller 302, hvor forældelsesfristen er 5 år.

I andre tilfælde forældes strafansvaret for overtrædelse af en række bestemmelser i love på det erhvervsretlige område imidlertid efter 2 år.

Således straffes overtrædelse af nærmere bestemte regler i følgende love med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning: Selskabsloven, lov om erhvervsdrivende fonde, lov om fonde og visse foreninger (fondsloven), lov om visse erhvervsvirksomheder (erhvervsvirksomhedsloven), lov om det europæiske selskab (SE-loven), lov om det europæiske andelselskab (SCE-loven), årsregnskabsloven og lov om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder (revisorloven).

Ingen af disse love indeholder særregler om forældelse, og strafansvaret for overtrædelse af de nævnte love forældes derfor som udgangspunkt efter 2 år, jf. straffelovens § 93, stk. 1, nr. 1.

I visse tilfælde vil grove overtrædelser af de nævnte love dog kunne straffes efter straffelovens §§ 296 eller 302, der har en strafferamme på bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder, og hvor strafansvaret derfor i givet fald forældes efter 5 år, jf. straffelovens § 93, stk. 1, nr. 2.

7.2. Lovforslagets udformning

7.2.1. Visse former for økonomisk kriminalitet kommer i nogle tilfælde først til politiets kendskab flere år efter, at de strafbare forhold er begået. Dette gælder eksempelvis overtrædelser af selskabslovgivningen, som ofte først bliver afdækket i forbindelse med et selskabs konkurs, en revisors gennemgang af regnskaberne eller lignende.

På de erhvervsretlige områder, hvor strafansvaret forældes efter 2 år, kan den korte forældelsesfrist betyde, at det ikke er muligt at straffe de involverede personer eller virksomheder for forhold, som erfaringsmæssigt først opdages efter nogen tid. Rigsadvokaten har oplyst, at sager om overtrædelse af erhvervslovgivningen kan være lige så komplicerede at afdække som sager om bedrageri og underslæb, der har betydeligt længere forældelsesfrister.

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet har endvidere oplyst, at problemstillingen om forskellige forældelsesfrister har været aktuel i nogle konkrete sager. I en sag om en erhvervsdrivende fond, som ejede et pengeinstitut, og hvor bestyrelserne i fonden og pengeinstituttet var sammenfaldende, blev en omfattende anmeldelse fra Erhvervsstyrelsen mod fondens bestyrelse afvist på grund af forældelse, mens en anmeldelse fra Finanstilsynet mod pengeinstituttets bestyrelse *ikke* blev afvist som følge af forældelse. Sagen illustrerer betydningen af forskellen

mellem forældelse efter lov om erhvervsdrivende fonde og lov om finansiel virksomhed, sådan som reglerne er i dag.

For at sikre en effektiv retshåndhævelse over for overtrædelser på det erhvervsområde, som ofte først kommer for dagens lys flere år efter, at de strafbare forhold er begået, har Rigsadvokaten anbefalet, at der kommer til at gælde en forældelsesfrist på 5 år også for overtrædelser af de ovenfor i pkt. 7.1.2 beskrevne love, der i dag har en forældelsesfrist på 2 år.

Rigsadvokaten har samtidig anbefalet, at forlængelsen af forældelsesfristen også kommer til at gælde for overtrædelse af regler udstedt i medfør af de nævnte love.

Det er Rigsadvokatens vurdering, at forslaget bl.a. vil forbedre mulighederne for at strafforfølge alvorlige sager om ulovlige aktionærlån, selvfinansiering (maskeret udbytte) og ulovlige begunstigelser.

Hertil kommer, at forslaget sikrer, at de strafferetlige forældelsesfrister på det erhvervsretlige område bliver ens, uanset hvilket regelsæt der er tale om.

7.2.2. Justitsministeriet kan tilslutte sig Rigsadvokatens anbefaling om at forlænge forældelsesfristen for en række love på det erhvervsretlige område.

Efter Justitsministeriets opfattelse er det ikke hensigtsmæssigt, at en række ligeartede lovovertrædelser på det erhvervsretlige område forældes efter forskellige frister.

Justitsministeriet finder endvidere, at forløbet af og kompleksiteten i sager om lovovertrædelser på det erhvervsretlige område taler for at forlænge forældelsesfristen, sådan at strafansvaret først forældes efter 5 år.

På denne baggrund foreslås det, at der i henholdsvis selskabsloven, lov om erhvervsdrivende fonde, fondsloven, erhvervsvirksomhedsloven, SE-loven, SCE-loven, årsregnskabsloven og revisorloven indsættes en bestemmelse om, at forældelsesfristen for overtrædelse af lovens bestemmelser eller regler udstedt i medfør af loven er 5 år.

Der henvises til lovforslagets §§ 3 og 5-11 og bemærkningerne hertil.

8. Forældelse af konfiskationskrav

8.1. Gældende ret

Forældelse af konfiskationskrav reguleres af straffelovens § 97 a. Det fremgår af bestemmelsens stk. 1, at medmindre der forinden er indgivet anmodning om udlæg, bortfalder konfiskation efter 5 år, når konfiskationskravet ikke overstiger 10.000 kr., og efter 10 år, når konfiskationskravet overstiger 10.000 kr.

Forældelsesfristerne regnes fra det tidspunkt, hvor afgørelsen efter lovgivningens almindelige regler kunne fuldbyrdes, jf. bestemmelsens stk. 3. I fristerne medregnes ikke den

tid, i hvilken fuldbyrdelse er udsat ved betinget dom eller betinget benådning.

Bestemmelsen fik sin nuværende udformning ved lov nr. 1552 af 21. december 2010, hvor reglerne om forældelse af bødekraft og konfiskationskrav blev gjort ens, så det alene er kravets størrelse, som er afgørende for forældelsesfristens længde.

Endvidere indeholder straffelovens § 97 b, stk. 1 og 2, regler om fuldbyrdelse af konfiskationskrav efter den dømtes død.

8.2. Lovforslagets udformning

8.2.1. Det foreslås at ændre straffelovens bestemmelser om forældelse af konfiskationskrav, så forældelsesfristen for sådanne krav fremover svarer til forældelsesfristen efter forældelsesloven for fordringer med tilsvarende retsgrundlag, og så forældelseslovens almindelige regler i øvrigt finder anvendelse på forældelse af konfiskationskrav. Der foreslås dog ingen ændringer af de særlige regler i straffeloven om fuldbyrdelse af konfiskationskrav efter den dømtes død.

Efter de gældende regler vil politiet være afskåret fra at inddrive et konfiskationskrav, hvis det ikke har været muligt at inddrive det på grundlag af en udlægsforretning, der er iværksat inden forældelsesfristens udløb. Gennemførelse af en udlægsforretning medfører således ikke, at en ny forældelsesfrist begynder at løbe.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at personer, som pålægges et konfiskationskrav, ikke efterfølgende bør kunne slippe for kravet, uden at myndighederne har mulighed for at gribe ind og få forlænget forældelsesfristen. Dette gælder, hvad enten den pågældende f.eks. har skjult værdier svarende til udbyttet fra det strafbare forhold, indtil forældelsesfristen er udløbet, eller den pågældende senere kommer til penge.

Det er således Justitsministeriets opfattelse, at der ikke er grundlag for at opretholde den gældende ligestilling af forældelse af bødekraft og konfiskationskrav.

Konfiskationskrav adskiller sig fra bødekraft derved, at retens afgørelse om konfiskation bl.a. har til formål at inddrage de gevinster, der uretmæssigt er opnået ved den begåede kriminalitet. Hertil kommer, at konfiskationskrav typisk er større end bødekraft, og at der ikke knytter sig en subsidiær forvandlingsstraf til konfiskationskravet.

Efter Justitsministeriets opfattelse vil de gældende regler bl.a. kunne give anledning til det urimelige resultat, at en person, der er idømt eller har vedtaget et konfiskationskrav, efter omstændighederne vil kunne beholde udbyttet af en strafbar handling, når forældelsesfristen er udløbet, fordi myndighederne ikke har haft mulighed for inden da at inddrive kravet eller effektivt at afbryde forældelsesfristen.

8.2.2. Sammenfattende er det Justitsministeriets opfattelse, at reglerne om forældelse af konfiskationskrav bør være de samme som dem, der i almindelighed gælder for fordringer.

Det foreslås derfor, at forældelsesfristen for konfiskationskrav skal være 10 år, og at de gældende regler i straffelovens § 97 a, stk. 1 og 3, vedrørende forældelse af bøde og konfiskation ikke længere skal gælde for konfiskationskrav.

Justitsministeriet finder, at forældelsesfristen for konfiskationskrav fortsat bør fremgå af straffeloven, da de øvrige forældelsesfrister på strafferettens område er reguleret i straffeloven.

Da konfiskationskrav enten fastslås ved dom eller vedtages af den konfiskationsansvarlige, svarer den foreslåede forældelsesfrist på 10 år imidlertid til forældelsesfristen efter forældelsesloven for fordringer med tilsvarende retsgrundlag, jf. forældelseslovens § 5, stk. 1, nr. 3. I forhold til de gældende regler forlænges forældelsesfristen for konfiskationskrav, der ikke overstiger 10.000 kr., fra 5 år til 10 år.

Samtidig indebærer forslaget, at forældelseslovens øvrige regler om bl.a. fristafbrydelse, nye forældelsesfrister mv. fremover i medfør af forældelseslovens § 28 vil finde anvendelse på konfiskationskrav. Forældelseslovens § 28 bestemmer, at når der i anden lov er fastsat særlige forældelsesfrister eller andre særlige bestemmelser om forældelse, finder forældelseslovens bestemmelser anvendelse, i den udstrækning andet ikke følger af den anden lov eller af forholdets særlige beskaffenhed.

Det foreslåede § 97 a, stk. 4, om, at forældelsesfristen for konfiskationskrav er 10 år, vil være en sådan særlig forældelsesfrist, og med forslaget om, at reglerne i straffelovens § 97 a, stk. 1 og 3, ikke længere skal gælde for konfiskationskrav, vil der fremover (bortset fra reglerne i straffelovens § 97 b, stk. 1 og 2, om fuldbyrdelse af konfiskation efter den dømtes død) ikke være regler i straffeloven om konfiskationskrav, som fraviger forældelseslovens regler.

Forældelse vil derfor fremover bl.a. kunne afbrydes ved erkendelse, jf. forældelseslovens § 15, ved anmeldelse i konkursbo, jf. forældelseslovens § 17, stk. 1, nr. 2, ved udlæg, jf. forældelseslovens § 18, stk. 1 og 2, og ved lønindeholdelse, jf. forældelseslovens § 18, stk. 4.

Når forældelsen afbrydes, vil der endvidere fremover løbe en ny forældelsesfrist, hvis længde bestemmes efter reglerne i forældelsesloven, jf. forældelseslovens § 19, stk. 1. Da konfiskationskrav som nævnt enten fastslås ved dom eller vedtages af den konfiskationsansvarlige, vil den nye forældelsesfrist være 10 år, jf. forældelseslovens § 5, stk. 1, nr. 3. I forhold til de gældende regler er det navnlig nyt, at der løber en ny forældelsesfrist, når forældelsen afbrydes f.eks. ved udlæg.

Forslaget giver dermed myndighederne mulighed for at forhindre, at konfiskationskrav forældes, f.eks. ved at få foretaget udlæg hvert 10. år.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3 og 4 (ændring af straffelovens § 97 a), og bemærkningerne hertil.

9. Rettighedsfrakendelse

9.1. Gældende ret

9.1.1. Efter straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt., jf. 1. pkt., kan retten til at være stifter af eller direktør eller medlem af bestyrelsen i et selskab med begrænset ansvar, et selskab eller en forening, som kræver særlig offentlig godkendelse, eller en fond, frakendes ved dom for strafbart forhold, når særlige omstændigheder taler for det.

Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 385 af 10. juni 1987. Formålet med udvidelsen af reglerne om rettighedsfrakendelse var at mindske det misbrug af konkurs- og selskabslovgivningen, som især havde været knyttet til virksomheder med begrænset ansvar.

Det er en forudsætning for bestemmelsens anvendelse, at den pågældende dømmes for et strafbart forhold. Dette indebærer ikke et krav om dom for overtrædelse af bestemte straffebestemmelser. F.eks. vil også en overtrædelse af bestemmelser i bogføringslovgivningen efter omstændighederne kunne give grundlag for frakendelse. Det forudsættes heller ikke, at der idømmes en straf af en bestemt størrelse, for at frakendelse kan ske.

Hvis en person er straffet i udlandet, er forholdet reguleret af straffelovens § 11, hvorefter der kan ske rettighedsfrakendelse her i landet, når en person, der har dansk indfødsret, er bosat i den danske stat eller har lignende fast ophold her i landet, i en fremmed stat er straffet for en handling, der efter dansk ret kan medføre frakendelse eller fortabelse af kald eller hverv eller anden rettighed.

Straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt., omfatter alle selskaber med begrænset ansvar, hvoraf særligt aktieselskaber og anpartsselskaber har betydning. Selskaber og foreninger, der kræver særlig offentlig godkendelse, er omfattet, uanset under hvilken form de drives. Som eksempel på sådanne selskaber eller foreninger kan nævnes gensidige forsikringsselskaber og andelskasser. Bestemmelsen omfatter endelig fonde, hvoraf særligt erhvervsdrivende fonde har betydning.

9.1.2. Ved lov nr. 470 af 12. juni 2009 om aktie- og anpartsselskaber (selskabsloven), der samler aktie- og anpartsselskabslovene under en lov, blev indført en ny § 111 om ledelsesstrukturer i et kapitalselskab.

Efter selskabslovens § 111, stk. 1, kan et kapitalselskab vælge mellem (1) den hidtil kendte ledelsesstruktur med en bestyrelse og en direktion og (2) en ny ledelsesstruktur med en direktion og et tilsynsråd. Kravet om et tilsynsråd gælder imidlertid kun for aktieselskaber, jf. § 111, stk. 1, nr. 2, 2. pkt.

Selskabsloven giver dermed aktie- og anpartsselskaber mulighed for i stedet for en bestyrelse at oprette et tilsynsråd,

hvis beføjelser efter selskabsloven i nogen grad adskiller sig fra en bestyrelse. Medlemskab af et tilsynsråd nævnes ikke i straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt.

9.1.3. Et kommanditselskab er en virksomhed, hvor en eller flere deltagere, komplementarerne, hæfter personligt, uden begrænsning, og hvis der er flere, solidarisk for virksomhedens forpligtelser, mens en eller flere deltagere, kommanditisterne, hæfter begrænset for virksomhedens forpligtelser, jf. lov om visse erhvervsdrivende virksomheder § 2, stk. 2.

Som følge af komplementarernes personlige hæftelse anses et kommanditselskab ikke for et selskab med begrænset hæftelse, og det gælder også i tilfælde, hvor komplementaren eller alle komplementarerne er selskaber med begrænset ansvar. Kommanditselskaber er derfor ikke omfattet af straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt.

9.1.4. Det må antages, at straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt., omfatter danske, men ikke udenlandske selskaber mv.

9.2. Konkursrådets forslag om konkurskarantæne

Konkursrådet har i betænkning nr. 1525/2011 om konkurskarantæne overvejet, om der er behov for at indføre regler om konkurskarantæne, dvs. regler om, at en person, der er gået konkurs med en virksomhed, kan få forbud mod at stifte eller drive visse former for erhvervsvirksomhed i videre omfang end efter straffelovens regler om rettighedsfrakendelse.

Konkursrådet konkluderer, at der er behov for at indføre regler om konkurskarantæne, og stiller et konkret forslag herom. Efter Konkursrådets forslag skal konkurskarantæne kunne pålægges den, der senere end 1 år før fristdagen formelt eller reelt har deltaget i ledelsen i et selskab mv., der er gået konkurs, eller i en personligt drevet virksomhed, hvis ejer er gået konkurs. Det er efter Konkursrådets forslag en betingelse, at den pågældende på grund af groft uforsvarlig forretningsførelse er uegnet til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed.

Med hensyn til *retsvirkningerne* af en konkurskarantæne finder Konkursrådet, at en konkurskarantæne i hvert fald bør omfatte deltagelse i ledelsen af erhvervsdrivende sammenslutninger, hvori ingen deltager hæfter personligt og direkte for sammenslutningens forpligtelser. Hovedeksemplet vil være aktie- og anpartsselskaber, men andre juridiske personer med begrænset ansvar vil også være omfattet, herunder andelsselskaber med begrænset ansvar, erhvervsdrivende fonde og de fleste erhvervsdrivende foreninger.

I kommanditselskaber hæfter komplementaren eller komplementarerne personligt og direkte for kommanditselskabets forpligtelser, og i interessentskaber hæfter interessenterne personligt og direkte for interessentskabets forpligtelser, men der er ikke noget til hinder for, at en komplementar eller interessent er et selskab med begrænset ansvar. På denne baggrund finder Konkursrådet, at en konkurskarantæne bl.a. for at begrænse mulighederne for omgåelse også bør omfatte

deltagelse i ledelsen af kommanditselskaber og interessentskaber, hvori den pågældende selv ikke er komplementar eller interessent. Af samme grunde bør en konkurskarantæne også omfatte deltagelse i ledelsen af en andens personligt drevne virksomhed, eksempelvis en ægtefælles eller samlevers virksomhed.

Konkursrådet har endvidere overvejet, om en konkurskarantæne også bør omfatte ledelse af den pågældendes egen personligt drevne virksomhed og af kommanditselskaber og interessentskaber, hvori den pågældende er komplementar eller interessent. Rådet peger i den forbindelse på, at den pågældende i sådanne tilfælde vil hæfte personligt for virksomhedens forpligtelser. Dette, samt hensynet til, at den pågældende kan opnå et indtægtsgrundlag, taler efter rådets opfattelse for, at karantænen ikke bør omfatte sådanne tilfælde.

Konkursrådet finder efter en samlet vurdering, at en konkurskarantæne som udgangspunkt alene bør indebære et forbud mod at deltage i ledelsen af en virksomhed, hvori den pågældende ikke hæfter personligt og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser. En konkurskarantæne bør således i første række indebære et forbud mod at deltage i ledelsen af erhvervsdrivende sammenslutninger, hvori ingen deltager hæfter personligt og direkte for sammenslutningens forpligtelser, af kommanditselskaber og interessentskaber, hvori den pågældende ikke er komplementar eller interessent, samt af en andens personligt drevne virksomhed, eksempelvis en ægtefælles eller samlevers virksomhed. Hovedformålet med en konkurskarantæne bør således være at søge at hindre misbrug af adgangen til at drive erhvervsvirksomhed uden personligt gældsansvar i selskabsform mv.

Konkursrådet finder endvidere, at en konkurskarantæne ikke bør omfatte stiftelse af selskaber mv. eller ejerskab, herunder ejerskab med bestemmende indflydelse, af selskaber mv., herunder personligt drevne virksomheder. Efter Konkursrådets opfattelse ville det således være for vidtgående at lade en konkurskarantæne omfatte det blotte ejerskab af en erhvervsvirksomhed. Stiftelsen eller ejerskabet med bestemmende indflydelse give en vis formodning for, at den pågældende reelt deltager i ledelsen af virksomheden, selv om den pågældende ikke er registreret som ledelsesmedlem i Erhvervsstyrelsens it-system, men stiftelsen eller ejerskabet med bestemmende indflydelse bør ikke i sig selv være omfattet af karantænen. Dette gælder også en sådan ejers udøvelse af ejerbeføjelser f.eks. på et selskabs generalforsamling.

Sammenfattende indebærer en konkurskarantæne efter Konkursrådets forslag et forbud mod at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed uden at hæfte personlig og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser. Dette gælder både erhvervsvirksomheder her i landet og i udlandet, men strafansvar for deltagelse i ledelsen af en udenlandsk erhvervsvirksomhed i strid med en konkurskarantæne vil i givet fald forudsætte, at sagen er omfattet af dansk straffemyndighed.

Justitsministeriet fremsatte den 30. januar 2013 et lovforslag om at indføre regler om konkurskarantæne (L 131). Lovforslaget bygger på Konkursrådets betænkning og er i det væsentlige udformet i overensstemmelse med rådets lovudkast.

9.3. Lovforslagets udformning

Som nævnt i pkt. 9.1.1 ovenfor er formålet med straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt., navnlig at imødegå risikoen for selskabs- og konkursmisbrug.

På denne baggrund omfatter bestemmelsen selskaber med begrænset ansvar, selskaber og foreninger med særlig offentlig godkendelse samt fonde, og bestemmelsen omfatter funktionerne som stifter, direktør eller bestyrelsesmedlem.

Bestemmelsen er uændret, siden den blev indført i 1987.

Efter Justitsministeriets opfattelse er der af flere grunde anledning til at overveje at modernisere reglen om rettighedsfrakendelse i straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt.

For det første indebærer den nye selskabslov, at aktie- og anpartsselskaber har fået mulighed for at oprette en ny type ledelsesorgan, et tilsynsråd, som ikke er nævnt i § 79, stk. 2, 2. pkt.

For det andet har erfaringerne, siden § 79, stk. 2, 2. pkt., blev indført i 1987, vist, at en rettighedsfrakendelse efter bestemmelsen vil kunne omgås på forskellig måde, eksempelvis ved at anvende et kommanditselskab, som har et selskab med begrænset ansvar som komplementar, eller ved at drive erhvervsvirksomhed i Danmark gennem et udenlandsk selskab med begrænset ansvar.

Justitsministeriet har på denne baggrund overvejet forskellige modeller for en modernisering af straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt.

Den gældende bestemmelse er relativt detaljeret både med hensyn til de selskabsformer mv., der er omfattet, og med hensyn til de funktioner i de pågældende selskaber mv., der er omfattet. En fortsat anvendelse af denne model vil betyde, at der i bestemmelsen f.eks. indsættes henvisninger til »tilsynsråd«, til »et kommanditselskab, hvor komplementaren eller komplementarerne er selskaber med begrænset ansvar« og til »et tilsvarende udenlandsk selskab mv.«. En sådan detaljeret lovgivningsmodel vil imidlertid ikke nødvendigvis i tilstrækkelig grad ramme alle omgængelsesmuligheder.

Som nærmere beskrevet i pkt. 9.2 ovenfor har Konkursrådet i 2011 udarbejdet et forslag til, hvordan en ordning med konkurskarantæne, dvs. en civilretlig frakendelse af retten til visse former for erhvervsvirksomhed, vil kunne udformes. Pålæg af konkurskarantæne vil i givet fald forudsætte, at groft uforsvarlig forretningsførelse har ført til en konkurs med tab til følge, og formålet med en konkurskarantæne vil i givet fald være at forebygge, at den pågældende i nyt regi på ny gør sig skyldig i groft uforsvarlig forretningsførelse med deraf følgende risiko for yderligere tab. Konkursrådet har i

den forbindelse grundigt overvejet, hvilke former for virksomhedsdeltagelse en konkurskarantæne i givet fald bør omfatte for at være så effektiv som muligt uden at gøre uforholdsmæssigt indgreb i den pågældendes erhvervs- og indtjeningsmuligheder.

Selv om en rettighedsfrakendelse efter straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt., er en strafferetlig retsfølge i anledning af et strafbart forhold, hvor en konkurskarantæne i givet fald er en civilretlig retsfølge i anledning af groft uforsvarlig forretningsførelse og konkurs, er formålet med de to typer af rettighedsfrakendelse meget lig hinanden. I begge tilfælde er hovedformålet at søge at hindre konkursmisbrug og misbrug af den begrænsede hæftelse i selskaber mv.

Justitsministeriet har på denne baggrund overvejet, om en modernisering af straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt., i stedet for at bygge videre på den eksisterende detaljerede lovgivningsmodel kunne bygge på Konkursrådets mere generelle formulering om at »deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed uden at hæfte personlig og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser«.

I sammenligning med den detaljerede lovgivningsmodel vil en sådan generel formulering efter Justitsministeriets opfattelse fremtidssikre bestemmelsen bedre. Endvidere er det efter Justitsministeriets opfattelse en fordel, at formuleringen direkte angiver det bærende hensyn bag en sådan rettighedsfrakendelse, nemlig at *den pågældende* skal hæfte personligt og ubegrænset, hvis den pågældende fortsat ønsker at *lede en erhvervsvirksomhed*. Det afgørende bliver dermed ikke, om *nogen* – eventuelt en insolvent »stråmand« – hæfter personligt og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser, men om den, der er idømt rettighedsfrakendelse, *selv* hæfter personligt og ubegrænset.

I sammenligning med det gældende § 79, stk. 2, 2. pkt., dækker formuleringen ikke stiftelse af selskaber med begrænset ansvar mv. eller deltagelse i ledelsen af mindre ikke-erhvervsdrivende fonde.

Justitsministeriet er imidlertid enig med Konkursrådet i, at der ikke er grundlag for fortsat at gøre forskel på tilfælde, hvor en person selv stifter et selskab, og tilfælde, hvor den pågældende køber et allerede eksisterende – eventuelt nystiftet – selskab. Ingen af disse tilfælde bør fremover i sig selv være omfattet af en rettighedsfrakendelse efter § 79, stk. 2, 2. pkt., da det afgørende bør være, om den pågældende ud over at eje selskabet formelt eller reelt også deltager i ledelsen af selskabet.

Med hensyn til mindre ikke-erhvervsdrivende fonde er der efter Justitsministeriets opfattelse ikke væsentlige forhold, som taler for fortsat at medtage disse i straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt.

På denne baggrund foreslås det, at straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt., fremover skal give mulighed for at frakende retten til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed her i landet

eller i udlandet uden at hæfte personlig og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1 (ændring af straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt.), og bemærkningerne hertil.

10. Strafferammen for medvirken til overtrædelse af en rettighedsfrakendelse

10.1. Gældende ret

Efter straffelovens § 131, stk. 1, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder den, som offentligt eller i retsstridig hensigt udgiver sig for at have en offentlig myndighed eller offentlig bemyndigelse til en virksomhed, eller som uden offentlig bemyndigelse udøver en virksomhed, til hvilken en sådan kræves, eller vedblivende udøver en virksomhed, til hvilken retten er ham frakendt.

Straffelovens § 131, stk. 2, indeholder en særlig regel om medvirken, hvorefter den, som medvirker til, at en person, der er frakendt retten til at udøve en virksomhed, udøver denne, straffes med bøde eller under særlig skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder.

Den særlige bestemmelse om medvirken i straffelovens § 131, stk. 2, blev indført ved lov nr. 385 af 10. juni 1987, der som beskrevet i pkt. 9.1.1 ovenfor også indebar en udvidelse af straffelovens § 79 om rettighedsfrakendelse.

Bestemmelsen om medvirken blev indført for at undgå tvivl om, hvorvidt de almindelige bestemmelser om medvirken i straffelovens § 23 kunne anvendes på en stråmand, dvs. en person, gennem hvilken en person, der er fradømt retten til at udøve en virksomhed, udøver denne virksomhed. Med den særlige bestemmelse om medvirken i straffelovens § 131, stk. 2, blev det således udtrykkeligt bestemt, at sådan medvirken straffes. Der blev samtidig fastsat en lavere strafferamme

10.2. Lovforslagets udformning

Det foreslås at ophæve den særlige bestemmelse om medvirken i straffelovens § 131, stk. 2. Forslaget er begrundet i, dels at § 131, stk. 2, er overflødig for så vidt angår kriminaliseringen, dels at § 131, stk. 2, fastsætter en lavere strafferamme, hvilket der efter Justitsministeriets opfattelse ikke er grundlag for.

Allerede i forbindelse med indførelsen af den særlige bestemmelse om medvirken i straffelovens § 131, stk. 2, anførte Straffelovrådet i en udtalelse, at dansk rets hovedregel efter straffelovens § 23 er, at medvirkensansvar også pådrages af den, som medvirker til at krænke et særligt pligtforhold, og som selv står uden for dette (Folketingstidende 1986-87, tillæg A, side 617-618). Efter Straffelovrådets opfattelse var det endvidere nærliggende at antage, at medvirken til overtrædelse af rettighedsfrakendelser følger hovedreglen om, at straf for medvirken kan pålægges. Straffelovrådet fandt på den baggrund den foreslåede bestemmelse i straffelovens §

131, stk. 2, overflødig, men ville dog ikke gøre indvendinger mod forslaget.

Som anført af Straffelovrådet gælder straffelovens § 23 om medvirken også, hvor der er tale om medvirken til at krænke et særligt pligtforhold, som den medvirkende selv står uden for, herunder medvirken til at overtræde en rettighedsfrakendelse, som en anden person er idømt.

Det er endvidere Justitsministeriets opfattelse, at der ikke er grundlag for at fravige de generelle regler om strafferammen for medvirken i tilfælde, hvor en person medvirker til, at en anden person, der er idømt en rettighedsfrakendelse, overtræder denne. Det fremgår således allerede af de generelle regler om medvirken i straffelovens § 23, at straffen kan nedsættes for den, der medvirker til krænkelser af et særligt pligtforhold, men selv står uden for dette, jf. straffelovens § 23, stk. 2. Endvidere kan straffen nedsættes, hvis den pågældendes medvirken har været af mindre betydning og ved forsøg, jf. straffelovens § 23, stk. 1, 2. pkt.

Forslaget om at ophæve straffelovens § 131, stk. 2, indebærer ingen ændring af det strafbares område, eftersom de forhold, der i dag er omfattet af § 131, stk. 2, fremover i alle tilfælde vil være omfattet af straffelovens § 23. Forslaget indebærer derimod, at strafferammen for forhold, der i dag er omfattet af § 131, stk. 2, fremover vil følge strafferammen i § 131, stk. 1 (som efter forslaget bliver det eneste stykke i § 131), på bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 6 (ophævelse af straffelovens § 131, stk. 2), og bemærkningerne hertil.

11. Hvidvasklovens kontantforbud

11.1. Gældende ret

Efter hvidvasklovens § 2 må forhandlere af genstande samt auktionsholdere ikke modtage kontantbetalinger på 100.000 kr. eller derover, hvad enten betalingen sker på én gang eller som flere betalinger, der ser ud til at være indbyrdes forbundet.

Kontantforbuddet gælder kun for forhandlere af genstande og auktionsholdere, men ikke for de virksomheder og personer, der i øvrigt er omfattet af hvidvaskloven. Omvendt gælder hvidvasklovens andre regler, herunder undersøgelses- og underretningspligten, ikke for forhandlere af genstande og auktionsholdere.

Kontantforbuddet blev indført ved lov nr. 117 af 27. februar 2006 om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme, som implementerede EU's 3. hvidvaskdirektiv. Direktivet giver mulighed for at lade forhandlere af genstande og auktionsholdere være omfattet af hvidvasklovens undersøgelses- og underretningspligt eller helt at forbyde disse erhvervsdrivende at modtage kontantbetalinger på 15.000 euro eller derover. Danmark valgte ved implementeringen af direktivet at forbyde de pågældende erhvervsdrivendes modtagelse af kontantbetalin-

ger på 100.000 kr. eller derover. Direktivet er på dette punkt et minimumsdirektiv, så det afgørende er, at beløbsgrænsen *højest* er 15.000 euro, og beløbsgrænsen på 100.000 kr. – dvs. lidt mindre end 15.000 euro – opfylder derfor direktivets krav.

Strafniveauet for overtrædelse af hvidvasklovens § 2 er fastlagt i retspraksis, jf. bl.a. 2 domme afsagt af Vestre Landsret, som er gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2009 side 2619 og Ugeskrift for Retsvæsen 2011 side 29.

I førstegangstilfælde fastsættes bøden som udgangspunkt, så den svarer til 25 pct. af de beløb over 100.000 kr., som er modtaget i de enkelte handler, dog mindst 10.000 kr. Der anvendes således som udgangspunkt absolut kumulation ved fastsættelse af bøden.

11.2. Lovforslagets udformning

11.2.1. I praksis har der vist sig flere eksempler på situationer, som ikke er omfattet af hvidvasklovens kontantforbud, men hvor der har været tale om usædvanlige kontantbetalinger, og hvor der kan være en mistanke om hvidvask.

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet har oplyst, at der i en konkret sag var en galleriejer, som havde taget et maleri i kommission fra en udenlandsk galleriejer, og som solgte maleriet i Danmark ved modtagelse af et stort kontantbeløb, som der var mistanke om stammede fra økonomisk kriminalitet. Eftersom forhandlere, som har genstande i kommission for andre, ikke er omfattet af det gældende kontantforbud, kunne galleriejeren ikke straffes for overtrædelse af kontantforbuddet.

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet har endvidere oplyst, at der i en konkret sag var mistanke om hvidvask i anledning af kontantindbetalinger til et rejsebureau på mere end 13 millioner kr. i løbet af et enkelt kvartal. Eftersom andre tjenesteydere end auktionsholdere ikke er omfattet af det gældende kontantforbud kunne rejseselskabet ikke straffes for overtrædelse af kontantforbuddet.

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet har derudover peget på, at håndtering af genstande og ejendomme, f.eks. leasing og leje mv., ikke er omfattet af kontantforbuddet, og at salg af fast ejendom i modsætning til salg af genstande heller ikke er omfattet af forbuddet.

Rigsadvokaten har på denne baggrund anbefalet at udvide den personkreds, der er omfattet af kontantforbuddet, sådan at forbuddet ikke blot gælder forhandlere af genstande og auktionsholdere.

Rigsadvokaten har endvidere anbefalet at nedsætte grænsen for, hvor store beløb der må modtages som kontant betaling, for at ramme de usædvanlige kontantbetalinger og dermed for i endnu højere grad at hindre hvidvask i forbindelse med kontanthandler.

11.2.2. Justitsministeriet er enig i, at den personkreds, der er omfattet af hvidvasklovens kontantforbud, bør udvides, og at der bør ske en nedsættelse af beløbsgrænsen. Efter Justitsministeriets opfattelse vil en sådan udvidelse af kontantforbuddet medvirke til i højere grad at hindre hvidvask i forbindelse med kontanthandler.

Justitsministeriet har overvejet, om udvidelsen af den personkreds, der er omfattet af kontantforbuddet, mest hensigtsmæssigt kan ske ved en opregning af de brancher, som bør være omfattet af forbuddet. Erfaringer fra hvidvaskområdet har imidlertid vist, at selv om hvidvask i perioder kan være mere eller mindre tæt knyttet til bestemte brancher, så finder hvidvask af penge ofte nye og uforudsete kanaler. Et forbud, som omfatter visse brancher, ville også i sig selv kunne give incitament til at kanalisere kontantbetalinger over i andre brancher. Hertil kommer, at forbrugsmønstre mv. ændrer sig over tid, hvilket gør det vanskeligt at forudsige, hvilke nye områder der potentielt kan være genstand for hvidvask af penge. Med henblik på at skabe en mere langsigtet løsning, foreslås det derfor at udvide kontantforbuddet til at omfatte alle erhvervsdrivende, der ikke er omfattet af hvidvasklovens undersøgelses- og underretningspligt mv.

Endvidere foreslås det at nedsætte grænsen for, hvor store beløb der må modtages i kontant betaling, fra 100.000 kr. til 50.000 kr.

Forslaget til en ny beløbsgrænse er fastsat efter en samlet afvejning af de hensyn, der taler for henholdsvis en lavere og en uændret beløbsgrænse.

På den ene side er kontanter (pengesedler) ifølge § 8, stk. 2, i lov om Danmarks Nationalbank et lovligt betalingsmiddel mand og mand imellem. Hovedformålet med denne bestemmelse er at sikre, at betaling kan ske umiddelbart og med et betalingsmiddel, man kan have tillid til. En nedsættelse af beløbsgrænsen vil begrænse borgernes muligheder for kontantbetaling, hvilket vil være særligt indgribende over for borgere, der ikke har mulighed for eller ønske om at betale med betalingskort eller digitalt.

På den anden side giver den gældende beløbsgrænse på 100.000 kr. mulighed for, at betydelige beløb forholdsvis hurtigt kan hvidvaskes eksempelvis ved kontant køb af løsøregerstande, eksempelvis (brugte) biler, op til 99.999 kr., hvis de enkelte køb ikke er indbyrdes forbundne eller det ikke kan bevises, at de er indbyrdes forbundne. Det er Statsadvokaten for Økonomisk og International Kriminalitets vurdering, at en lavere beløbsgrænse vil forbedre mulighederne for at forhindre hvidvask af udbytte, der stammer fra økonomisk kriminalitet.

Forslaget til en ny beløbsgrænse er således fastsat under hensyn til på den ene side, at borgerne i videst muligt omfang bør bevare adgangen til at benytte sig af kontant betaling, hvis de ønsker det, og til på den anden side den risiko for hvidvask, der er forbundet med store kontantbetalinger. Efter Justitsministeriets opfattelse tilgodeses borgernes inte-

resse i væsentlig grad ved forslaget om en beløbsgrænse på 50.000 kr., idet der sjældent vil være anledning til at betale så stort et beløb kontant. Samtidig vil en beløbsgrænse på 50.000 kr. forbedre mulighederne for at forhindre hvidvask af udbytte, der stammer fra økonomisk kriminalitet.

Det bemærkes, at forslaget ikke ændrer på, at hvis en erhvervsdrivende i strid med forbuddet modtager en kontant betaling på 50.000 kr. eller derover, vil betalingen stadig være sket med frigørende virkning, jf. § 8, stk. 2, i lov om Danmarks Nationalbank.

Der henvises til lovforslagets § 12 og bemærkningerne her- til.

12. Tiltag inden for politi og anklagemyndighed

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med, at bekæmpelse af økonomisk kriminalitet gennem flere år har været et særligt prioriteret indsatsområde for politiet og anklagemyndighe- den. Der er således iværksat en lang række initiativer med henblik på at styrke behandlingen af straffesager om økono- misk kriminalitet.

Rigsadvokatens direktørkontrakt har siden 2009 indeholdt et krav om øget fokus på større sager vedrørende økonomisk kriminalitet, og dette mål er videreført i resultatlønskontrak- terne for politidirektørerne. Derudover opstilles der mile- pælsplaner i alle relevante større sager, og nøgletal om be- handlingen af økonomiske straffesager drøftes løbende i an- klagemyndighedens fagudvalg om økonomisk kriminalitet. Der er desuden etableret et særligt nationalt forum om sam- arbejdet i skattestraffesager med deltagelse af anklagemyn- digheden, Rigspolitiet og told- og skatteforvaltningen med henblik på at intensivere og formalisere samarbejdet i straf- fesager om økonomisk kriminalitet på skatteområdet.

Denne målrettede indsats, der er iværksat på området, af- spejler sig i en meget positiv udvikling i behandlingen af straffesager om økonomisk kriminalitet. Tallene for politiets og anklagemyndighedens sagsproduktion for 2009 til 2011 viser en betydelig forbedring af politiets og anklagemyndig- hedens sagsproduktion med hensyn til disse straffesager. I perioden fra 2009 til 2011 er antallet af anmeldelser for øko- nomisk kriminalitet således steget med ca. 44 pct., antallet af sigtelser er steget med ca. 92 pct., og antallet af rejste til- taler er steget med ca. 85 pct. Derudover har Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet gennem flere år haft en særlig sporingsenhed, som de sidste fem år har beslaglagt værdier for knap 170 mio. kr.

Dette fokus på bekæmpelse af økonomisk kriminalitet har regeringen bakket op om ved at tilføre ressourcer til områ- det. I forbindelse med finansloven for 2012 indgik regerin- gen aftale med Enhedslisten om at etablere en taskforce mellem de involverede myndigheder, som skal sikre en mål- rettet og koordineret efterforskning og strafforfølgning af sager om økonomisk kriminalitet på det finansielle område. Der blev afsat 7 mio. kr. årligt hertil. Hertil kommer, at Rigsadvokaten i samarbejde med Rigspolitiet i 2011 beslut-

tede at styrke Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Krimi- nalitet med ca. 4 mio.kr.

Politiet og anklagemyndigheden vil også fremover arbejde målrettet på at fastholde fokus på behandlingen af sager om økonomisk kriminalitet. Sager om økonomisk kriminalitet er således udpeget som et særligt og højt prioriteret indsatsom- råde i anklagemyndighedens »Mål og strategi 2010-15«. Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kri- minalitet har endvidere igennem de seneste år gennemgået en moderniseringsproces. Der er i 2011 gennemført en om- fattende analyse af Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitets organisering, styring og ressourceanvendelse, som pegede på en række konkrete effektiviseringsmulighe- der i sagsbehandlingen, der kunne frigøre betydelige yderli- gere ressourcer i Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kri- minalitet. Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminali- tet har siden 2011 arbejdet med implementeringen af analy- sens anbefalinger. Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet (nu Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet) har således ved udgangen 2012 implementeret en del af anbefalingerne i analysen, og det er vurderingen, at det vil tage yderligere 1-2 år, før de mest gennemgribende anbefalinger er fuldt implementeret. De fri- gjorte ressourcer anvendes til en løbende yderligere styrkel- se af efterforskningen og strafforfølgningen af alvorlig, sam- fundsskadelig økonomisk kriminalitet, herunder sager om ulovlige karteller, insiderhandel, kursmanipulation samt sag- er i forbindelse med den finansielle krise og sager på hvid- vaskområdet.

Rigspolitiet og Rigsadvokaten vil endvidere i løbet af 1. halvår 2013 iværksætte en nærmere analyse af politiets og anklagemyndighedens behandling af sager om økonomisk kriminalitet med henblik på yderligere at styrke politiets og anklagemyndighedens indsats på dette område. Analysen skal bl.a. afdække, hvilke krav og udfordringer politi og an- klagemyndighed står over for på dette kriminalitetsområde, og analysen vil i den forbindelse også inddrage de sam- fundsmæssige udviklingstendenser, som har indvirkning på området. Analysen forventes bl.a. at omfatte spørgsmål om den fremtidige organisering af opgaveløsningen, kompeten- ceudvikling af efterforskere og anklagere, herunder rekrutte- ring af eksterne kompetencer, styrkelse af den analysebase- rede og fremadrettede efterforskning samt samarbejde med andre myndigheder og private aktører.

Regeringen vil endvidere løbende følge området med hen- blik på at vurdere, om der er behov for yderligere initiativer.

13. Økonomiske og administrative konsekvenser for det of- fentlige

Lovforslaget vurderes samlet set ikke at have administrative eller økonomiske konsekvenser for staten af betydning.

Lovforslaget har ingen administrative eller økonomiske kon- sekvenser for kommuner og regioner.

14. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Det foreslås at udvide hvidvasklovens kontantforbud til at omfatte alle erhvervsdrivende, der ikke er omfattet af hvidvasklovens undersøgelses- og underretningspligt mv. Der foreslås endvidere at nedsætte grænsen for, hvor store beløb der må modtages i kontant betaling, fra 100.000 kr. til 50.000 kr.

Det må antages, at erhvervsdrivende allerede i dag sjældent vil betale for genstande, ydelser mv. med et kontantbeløb på 50.000 kr. eller derover.

Lovforslaget vurderes derfor ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet mv. af betydning.

15. Administrative konsekvenser for borgerne

Det foreslås at udvide hvidvasklovens kontantforbud til at omfatte alle erhvervsdrivende, der ikke er omfattet af hvidvasklovens undersøgelses- og underretningspligt mv. Der foreslås endvidere at nedsætte grænsen for, hvor store beløb der må modtages i kontant betaling, fra 100.000 kr. til 50.000 kr.

Det må antages, at private borgere allerede i dag sjældent vil betale for genstande, ydelser mv. med et kontantbeløb på 50.000 kr. eller derover til erhvervsdrivende, som ikke er omfattet af hvidvasklovens undersøgelses- og underretningspligt mv.

Lovforslaget vurderes derfor ikke at have administrative konsekvenser for borgerne af betydning.

16. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

17. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

18. Hørte myndigheder mv.

19. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen af betydning	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen af betydning	Ingen af betydning
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen af betydning

Et udkast til lovforslaget har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, HK-Landsklubben Danmarks Domstole, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet i Danmark, HK-Landsklubben for Politiet, Datatilsynet, Det Kriminalpræventive Råd, Forbrugerombudsmanden, Advokatrådet, Danske Advokater, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Institut for Menneskerettigheder, Amnesty International, Retspolitisk Forening, Kriminalpolitisk Forening (KRIM), Retssikkerhedsfonden, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Auktionholderforeningen, Boligselskabernes Landsforening, Børsmæglerforeningen, Danish Venture Capital and Private Equity Association, Danmarks Automobilforhandler Forening, Danmarks Fiskeindustri- og Eksportforening, Danmarks Nationalbank, Danmarks Rederiforening, Dansk Aktionærforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhverv, Dansk Gallerisammenslutning, Dansk Industri, Dansk Investor Relations Forening – DIRF, Dansk Transport og Logistik, Danske Guldsmede og Urmagere, Danske Regioner, Danske Speditører, Den Danske Aktuarforening, Den Danske Finansanalytikerforening, Den Danske Fondsmæglerforening, Den Europæiske Centralbank (ECB), Eksportkreditfonden, Erhvervslejernes Landsorganisation, Finans og Leasing, Finansforbundet, Finansiell Stabilitet A/S, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Forbrugerrådet, Foreningen af J. A. K. Pengeinstitutter, Foreningen Danske Revisorer, Forsikring og Pension, Forsikringsmæglerforeningen i Danmark, Forsikringsmæglerne Brancheforening, FSR – danske revisorer, Garantifonden for indskydere og investorer, GXG Markets A/S, HORESTA, Håndværksrådet, InvesteringsForeningsRådet, KL, Kuratorforeningen, Landbrug og Fødevarer, Lejernes Landsorganisation, Lokale Pengeinstitutter, NASDAQ OMX Copenhagen A/S, Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Regionale Bankers Forening, Tekniq – Installatørernes Organisation, Voldgiftsinstituttet, Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed, VP Securities A/S og Western Union.

Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

(Straffeloven)

Til nr. 1 (§ 79, stk. 2, 2. pkt.)

Efter straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt., jf. 1. pkt., jf. stk. 1, kan der ved dom for strafbart forhold ske frakendelse af retten til at være stifter, direktør eller bestyrelsesmedlem i et selskab med begrænset ansvar mv., et selskab eller en forening, som kræver særlig offentlig godkendelse, eller en fond. Sådan rettighedsfrakendelse kan ske, hvis det udviste strafbare forhold begrunder en nærliggende fare for misbrug af stillingen (stk. 1) og særlige omstændigheder desuden taler for rettighedsfrakendelse (stk. 2, 1. pkt.).

Det foreslås, at straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt., ændres fra at angå at være stifter, direktør eller bestyrelsesmedlem i et selskab med begrænset ansvar mv. til at angå deltagelse i ledelsen af en erhvervsvirksomhed her i landet eller i udlandet uden at hæfte personligt og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser.

Den foreslåede ændring vedrører, hvad en rettighedsfrakendelse efter straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt., kan gå ud på. Der foreslås ingen ændringer i kriterierne for, hvornår der kan ske rettighedsfrakendelse efter § 79, stk. 2, 2. pkt. De gældende regler i § 79, stk. 3, om frakendelsestiden mv. og i § 79, stk. 4, om midlertidig frakendelse under sagens behandling foreslås heller ikke ændret.

Det foreslås, at en rettighedsfrakendelse efter straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt., skal kunne gå ud på, at den pågældende ikke må deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed her i landet eller i udlandet uden at hæfte personligt og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser.

Forslaget indebærer både udvidelser og indskrænkninger i forhold til den gældende bestemmelse. Udvidelserne er, at bestemmelsen efter forslaget giver mulighed for at frakende retten til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed, hvori *den pågældende* ikke hæfter personligt og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser, samt at bestemmelsen efter forslaget giver mulighed for at frakende retten til at deltage i ledelsen af en udenlandsk erhvervsvirksomhed. Indskrænkningerne er, at bestemmelsen efter forslaget ikke giver mulighed for at frakende retten til at være stifter af selskaber mv., og at bestemmelsen efter forslaget ikke giver mulighed for at frakende retten til at deltage i ledelsen af mindre ikke-erhvervsdrivende fonde.

Frakendelse af retten til at *deltage i ledelsen* af en erhvervsvirksomhed omfatter for det første den formelle deltagelse i form af registrering i Erhvervsstyrelsens it-system som direktør, medlem af bestyrelsen eller tilsynsrådet eller som

likvidator i en erhvervsvirksomhed. Det samme gælder registrering som ledelsesmedlem i et tilsvarende udenlandsk register.

Det er herved forudsat, at der vil blive truffet effektive foranstaltninger med henblik på at sikre, at en person, der er idømt rettighedsfrakendelse efter straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt., ikke registreres i Erhvervsstyrelsens it-system som direktør, medlem af bestyrelsen eller tilsynsrådet eller likvidator i et erhvervsdrivende selskab mv., og at personer, der på tidspunktet for rettighedsfrakendelsen er registreret på denne måde, slettes fra registreringen. Fuldblyndet overtrædelse af en frakendelse af retten til at deltage i ledelsen af en dansk erhvervsvirksomhed bør derfor som udgangspunkt ikke kunne forekomme i form af registrering som ledelsesmedlem i Erhvervsstyrelsen. Hvis det alligevel måtte forekomme, vil det udgøre en overtrædelse af rettighedsfrakendelsen. Endvidere vil forsøg på at blive registreret som ledelsesmedlem i Erhvervsstyrelsen kunne straffes som forsøg på overtrædelse af rettighedsfrakendelsen, jf. straffelovens § 21.

Frakendelse af retten til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed omfatter for det andet den reelle deltagelse i form af faktisk udøvelse af ledelsesbeføjelser i en erhvervsvirksomhed, dvs. faktisk udøvelse af en direktørs eller likvidators eller et bestyrelsesmedlems eller tilsynsrådsmedlems beføjelser i virksomheden. Det vil omfatte virksomheder, hvis ledelse på grund af deres juridiske form ikke er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system, dvs. enkeltmandsvirksomheder og interessentskaber og kommanditselskaber, medmindre samtlige interessenter henholdsvis komplementarer er kapital-selskaber. Det vil endvidere omfatte virksomheder, hvis ledelse er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system, men hvor registreringen helt eller delvis ikke svarer til de faktiske forhold. En frakendelse af retten til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed omfatter derimod ikke en ejers blotte udøvelse af ejerbeføjelser f.eks. på et selskabs generalforsamling.

Frakendelse af retten til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed omfatter også deltagelse i ledelsen af en filial af en udenlandsk erhvervsvirksomhed.

Den foreslåede bestemmelse giver mulighed for at frakende retten til at deltage i ledelsen af en *erhvervsvirksomhed*, hvorimod deltagelse i ledelsen af ikke-erhvervmæssige aktiviteter ikke er omfattet af bestemmelsen. Uanset deres faktiske virksomhed eller mangel på samme anses aktieselskaber, anpartsselskaber, andelsselskaber, interessentskaber, kommanditselskaber og erhvervsdrivende fonde – med undtagelse af kommunale fællesskaber efter kommunestyrelseslovens § 60 – i denne sammenhæng altid for erhvervsvirksomhed. Deltagelse i ledelsen af aktieselskaber, anpartsselskaber, andelsselskaber, interessentskaber, kommanditsel-

skaber og erhvervsdrivende fonde – med undtagelse af kommunale fællesskaber efter kommunestyrelseslovens § 60 – er således altid omfattet af en frakendelse af retten til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed (forudsat at den pågældende ikke hæfter personligt for virksomhedens forpligtelser, jf. herom nedenfor). Dette gælder også, hvis et aktieselskab eller anpartsselskab er 100 % ejet af stat, region eller kommune. Et kommunalt fællesskab efter kommunestyrelseslovens § 60 vil dog som nævnt ikke være en erhvervsvirksomhed i den foreslåede bestemmelses forstand, uanset om fællesskabet har karakter af et andelsselskab eller interessentskab.

Vurderingen af, om aktiviteter, der udøves i regi af andre sammenslutninger end de nævnte, udgør erhvervsvirksomhed, beror på aktiviteterens karakter og omfang. Hvis aktiviteterne udøves med gevinst for øje, er der normalt tale om erhvervsvirksomhed, medmindre aktiviteterne har et i økonomisk henseende meget begrænset omfang. Hvis aktiviteterne ikke udøves med gevinst for øje, kan der ikke desto mindre være tale om erhvervsvirksomhed i den foreslåede bestemmelses forstand, hvis aktiviteterne har et i økonomisk henseende betydeligt omfang.

Uanset aktiviteterens karakter og omfang vil virksomhed, der drives af stat, region eller kommune eller af en statslig, regional eller kommunal selvejende institution, dog ikke være erhvervsvirksomhed i den foreslåede bestemmelses forstand. En privat selvejende institution vil derimod afhængig af aktiviteterens karakter og omfang kunne være en erhvervsvirksomhed i den foreslåede bestemmelses forstand. Dette gælder også, hvis den private selvejende institution overvejende finansieres af tilskud fra stat, region eller kommune.

Som typiske eksempler kan nævnes, at mindre ideelle foreninger, private selvejende institutioner, andelsboligforeninger, boligafdelinger i en almennyttig boligorganisation og ejerforeninger ikke vil være erhvervsvirksomhed, hvorimod ideelle foreninger eller private selvejende institutioner med mere end nogle få fuldtidsansatte og andelsboligforeninger, boligafdelinger og ejerforeninger med mere end ca. ti boliger som udgangspunkt må anses for erhvervsvirksomhed i den foreslåede bestemmelses forstand.

Frakendelse af retten til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed omfatter endvidere deltagelse i ledelsen af en personligt drevet virksomhed (enkeltmandsvirksomhed), som ejes af en anden, eksempelvis den pågældendes ægtefælle eller samlever.

Den foreslåede bestemmelse giver mulighed for at frakende retten til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed *uden at hæfte personligt og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser*. Med personlig og ubegrænset hæftelse menes personlig og ubegrænset hæftelse efter de selskabsretlige regler, og en eventuel personlig kaution for eksempelvis et aktieselskabs eller anpartsselskabs forpligtelser bringer *ikke*

forholdet uden for en frakendelse af retten til at deltage i ledelsen af et selskab mv. med begrænset ansvar.

Frakendelse af retten til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed uden at hæfte personligt og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser omfatter dermed dels selskaber mv., hvor ingen selskabsdeltager hæfter personligt og ubegrænset (eksempelvis aktie- og anpartsselskaber, andelsselskaber med begrænset ansvar, andre selskaber med begrænset ansvar og fonde), dels selskaber mv., hvor *den pågældende* ikke hæfter personligt og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser (eksempelvis interessentskaber, hvori den pågældende ikke er interessent, og kommanditselskaber, hvori den pågældende ikke er komplementar).

I praksis vil en person, der efter den foreslåede bestemmelse frakendes retten til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed uden at hæfte personligt og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser, navnlig lovligt kunne deltage i ledelsen af sin egen personligt drevne virksomhed samt kommanditselskaber og interessentskaber, hvori den pågældende er komplementar eller interessent. Den pågældende vil også lovligt kunne deltage i ledelsen af andre selskaber og foreninger, hvis deltagerne ifølge vedtægterne hæfter personligt og ubegrænset for selskabets eller foreningens forpligtelser, men det vil formentlig i praksis forekomme mere sjældent.

Den foreslåede bestemmelse giver mulighed for at frakende retten til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed både *her i landet og i udlandet*.

Overtrædelse af en rettighedsfrakendelse kan straffes efter straffelovens § 131, stk. 1 (der ikke foreslås ændret, men som efter forslaget bliver § 131, da § 131, stk. 2, foreslås ophævet, jf. lovforslagets § 1, nr. 6).

Med hensyn til straf for overtrædelse af en frakendelse af retten til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed *i udlandet* bemærkes, at straf forudsætter, at straffelovens almindelige regler om dansk straffemyndighed giver mulighed herfor. Det foreslåede § 79, stk. 2, 2. pkt. (eller § 131, stk. 1, som bliver § 131) er således *ikke* udtryk for en fravigelse af straffelovens §§ 6-12 om dansk straffemyndighed.

Straf for overtrædelse af en frakendelse af retten til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed i udlandet vil i praksis navnlig være mulig, hvis de faktiske handlinger, som udgør den pågældendes deltagelse i ledelsen af erhvervsvirksomheden, helt eller delvis er foretaget her i landet, jf. straffelovens § 6, nr. 1. Det vil bl.a. omfatte tilfælde, hvor en person, som befinder sig her i landet, gennem et udenlandsk selskab mv. driver erhvervsvirksomhed her i landet, eksempelvis ved at udbyde varer eller tjenesteydelser til kunder her i landet.

Selv om den pågældendes handlinger udelukkende er foretaget i udlandet, vil sådan straf også være mulig, hvis de aktiviteter, der udøves her i landet af det udenlandske selskab mv., har et sådant omfang og karakter, at aktiviteterne her i

landet udgør erhvervsvirksomhed i bestemmelsens forstand, jf. straffelovens § 9, stk. 2, jf. § 6, nr. 1. Det vil bl.a. omfatte tilfælde, hvor en person, som befinder sig i udlandet, gennem et udenlandsk selskab mv. driver erhvervsvirksomhed her i landet, eksempelvis ved at udbyde varer eller tjenesteydelser til kunder her i landet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 9.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2 (§ 93, stk. 2, nr. 1)

Det foreslås at indsætte et nyt stk. 2 i straffelovens § 296, hvilket indebærer, at det gældende § 296, stk. 2, bliver § 296, stk. 3 (jf. lovforslagets § 1, nr. 7).

Som konsekvens heraf forslås det at ændre henvisningen i straffelovens § 93, stk. 2, nr. 1, til § 296, stk. 2, til en henvisning til § 296, stk. 3.

Til nr. 3 og 4 (§ 97 a, stk. 1, nr. 1 og 2)

Efter straffelovens § 97 a, stk. 1, bortfalder konfiskation efter 5 år, når konfiskationskravet ikke overstiger 10.000 kr., og efter 10 år, når konfiskationskravet overstiger 10.000 kr. Straffelovens § 97 a, stk. 3, indeholder regler om, fra hvilket tidspunkt forældelsesfristerne i stk. 1 regnes.

Det foreslås i nr. 3, at konfiskationskrav ikke længere skal være omfattet af straffelovens § 97 a, stk. 1 og 3.

Det foreslås samtidig i nr. 4 at indsætte et nyt § 97 a, stk. 4, hvorefter forældelsesfristen for konfiskationskrav er 10 år.

Formålet med forslagene er at sikre, at myndighederne har mulighed for effektivt at afbryde forældelsesfristen for konfiskationskrav.

Forslagene indebærer, at forældelsesfristen for konfiskationskrav fremover vil svare til forældelsesfristen efter forældelsesloven for fordringer med tilsvarende retsgrundlag, og at forældelseslovens almindelige regler i øvrigt finder anvendelse på forældelse af konfiskationskrav.

Da konfiskationskrav enten fastslås ved dom eller vedtages af den konfiskationsansvarlige, er den foreslåede forældelsesfrist på 10 år i overensstemmelse med forældelseslovens regler, jf. forældelseslovens § 5, stk. 1, nr. 3. I forhold til de gældende regler forlænges forældelsesfristen for konfiskationskrav, der ikke overstiger 10.000 kr., fra 5 år til 10 år.

Endvidere indebærer forslagene, at forældelseslovens øvrige regler om bl.a. fristafbrydelse, nye forældelsesfrister mv. fremover i medfør af forældelseslovens § 28 vil finde anvendelse på konfiskationskrav. Forældelseslovens § 28 bestemmer, at når der i anden lov er fastsat særlige forældelsesfrister eller andre særlige bestemmelser om forældelse, finder forældelseslovens bestemmelser anvendelse, i den udstrækning andet ikke følger af den anden lov eller af forholdets særlige beskaffenhed.

Det betyder, at forældelse af konfiskationskrav fremover bl.a. vil kunne afbrydes ved erkendelse, jf. forældelseslovens § 15, ved anmeldelse i konkursbo, jf. forældelseslovens § 17, stk. 1, nr. 2, ved udlæg, jf. forældelseslovens § 18, stk. 1 og 2, og ved lønindeholdelse, jf. forældelseslovens § 18, stk. 4.

Når forældelsen afbrydes, vil der endvidere løbe en ny forældelsesfrist, hvis længde bestemmes efter reglerne i forældelsesloven, jf. forældelseslovens § 19, stk. 1. Da konfiskationskrav som nævnt enten fastslås ved dom eller vedtages af den konfiskationsansvarlige, vil den nye forældelsesfrist være 10 år, jf. forældelseslovens § 5, stk. 1, nr. 3.

Forslagene giver dermed myndighederne mulighed for at forhindre, at konfiskationskrav forældes, f.eks. ved at få foretaget udlæg hvert 10. år.

Der vil dog fortsat gælde særlige regler om fuldbyrdelse af konfiskationskrav efter den dømtes død, jf. straffelovens § 97 b, stk. 1 og 2 (der ikke foreslås ændret), som fraviger forældelseslovens regler.

Der henvises i øvrigt til pkt. 8.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5 (§ 122)

Det foreslås at forhøje strafferammen i straffelovens § 122 (såkaldt aktiv bestikkelse) fra bøde eller fængsel indtil 3 år til bøde eller fængsel indtil 6 år.

Formålet med den foreslåede forhøjelse af strafferammen er at styrke det strafferetlige værn mod bestikkelse, der udgør en alvorlig forbrydelse mod den offentlige og finansielle sammenhængskraft. Forhøjelsen vil sikre, at der fortsat vil være et væsentligt råderum for strafudmålingen i forhold til særligt grove sager om bestikkelse.

Der tilsigtes ikke med forslaget ændringer i de straffe, der i dag udmåles for overtrædelse af straffelovens § 122.

Forslaget indebærer, at der i sager om overtrædelse af straffelovens § 122 bliver mulighed for – når betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt – at anvende indgreb i meddelelsehemmeligheden, jf. strafferammekravet i retsplejelovens § 781, stk. 1, nr. 3.

Der henvises i øvrigt pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6 (§ 131, stk. 2)

Efter straffelovens § 131, stk. 1, sidste led, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder den, som vedblivende udøver en virksomhed, til hvilken retten er ham frakendt.

Efter straffelovens § 131, stk. 2, straffes med bøde eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder den, som medvirker til, at en person, der er frakendt retten til at udøve en virksomhed, udøver denne.

Det foreslås at ophæve den særlige bestemmelse om medvirken i straffelovens § 131, stk. 2.

Forslaget indebærer ikke nogen ændring af det strafbare område, da de forhold, der i dag er omfattet af § 131, stk. 2, i alle tilfælde vil være omfattet af den almindelige regel om medvirken i straffelovens § 23. Forslaget indebærer derimod, at strafferammen for forhold, der i dag er omfattet af § 131, stk. 2, vil følge strafferammen i § 131, stk. 1 (som efter forslaget bliver det eneste stykke i § 131), på bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Der henvises i øvrigt til pkt. 10.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 7 (§ 296, stk. 2)

Efter straffelovens § 296, stk. 1, nr. 1, straffes den, som ved udspredelse af urigtige eller vildledende oplysninger påvirker prisen på værdipapirer eller tilsvarende aktiver, med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

Det foreslås at indføre en skærpet strafferamme på fængsel indtil 6 år for overtrædelse af straffelovens § 296, stk. 1, nr. 1, under særligt skærpende omstændigheder.

Det foreslås, at særligt skærpende omstændigheder navnlig skal omfatte tilfælde, hvor forbrydelsen er begået af flere, hvor der er opnået eller tilsigtet en betydelig vinding, eller når et større antal forbrydelser er begået.

Betydelig vinding vil som udgangspunkt være beløb på 500.000 kr. eller mere, hvilket svarer til praksis vedrørende afgrænsningen mellem straffelovens § 285 og § 286. Vindingens størrelse er dog ikke eneafgørende, idet også det forhold, at forbrydelsen er begået af flere i forening mv., kan føre til, at den skærpede strafferamme bør anvendes.

Formålet med den foreslåede skærpede strafferamme er at markere, at særligt grove overtrædelser af straffelovens § 296, stk. 1, nr. 1, anses som alvorlige forbrydelser, der kan have betydelige skadevirkninger både samfundsøkonomisk og for de involverede virksomheder.

Den skærpede strafferamme forudsættes anvendt ved særligt grove overtrædelser af straffelovens § 296, stk. 1, nr. 1, hvor en strafferamme på fængsel indtil 1 år og 6 måneder ikke findes at være tilstrækkelig. Dette gælder også, selv om den konkret forskyldte straf fastsættes til væsentligt mindre end 1 år og 6 måneder.

Ved efterforskning af forhold, der kan henføres til den foreslåede § 296, stk. 2, vil der – når betingelserne i øvrigt er opfyldt – kunne anvendes de straffeprocessuelle tvangsgreb, som kræver et strafmaksimum på mindst 6 års fængsel, eksempelvis telefonaflytning.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 8 (§ 299)

Det foreslås at forhøje strafferammen i straffelovens § 299, nr. 2, om bestikkelse i den private sektor fra bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder til bøde eller fængsel indtil 4 år.

Det foreslås endvidere at ændre affattelsen af § 299, sådan at bestemmelsen om bestikkelse i den private sektor fremover ikke er subsidier i forhold til straffelovens § 280 om mandatsvig. Den ændrede affattelse indebærer, at § 299 opdeles i 2 stykker.

Formålet med den foreslåede forhøjelse af strafferammen er at styrke det strafferetlige værn mod bestikkelse, der udgør en alvorlig forbrydelse mod den offentlige og finansielle sammenhængskraft. Forhøjelsen vil sikre, at der fortsat vil være et væsentligt råderum for strafudmålingen i forhold til særligt grove sager om bestikkelse.

Der tilsigtes ikke med forslaget ændringer i de straffe, der i dag udmåles for overtrædelse af straffelovens § 299, nr. 2.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 9 (§ 299 d)

Efter værdipapirhandelslovens § 94, stk. 1, 1. pkt., straffes overtrædelse af lovens § 35, stk. 1, § 36 og § 39, stk. 1, med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder. Er en overtrædelse af lovens § 35, stk. 1 (insiderhandel), eller § 39, stk. 1 (kursmanipulation), forsætlig og af særlig grov beskaffenhed, eller er der begået et større antal forsætlige overtrædelser, kan straffen stige til fængsel i 4 år, jf. værdipapirhandelslovens § 94, stk. 1, 2. pkt.

Det foreslås at indsætte en overbygningsbestemmelse i straffeloven om overtrædelse af værdipapirhandelslovens § 35, stk. 1 (insiderhandel), eller § 39, stk. 1 (kursmanipulation), under særligt skærpende omstændigheder. Det foreslås, at strafferammen skal være fængsel indtil 6 år.

Det foreslås, at særligt skærpende omstændigheder navnlig skal omfatte tilfælde, hvor forbrydelsen er begået af flere, hvor der er opnået eller tilsigtet en betydelig vinding, eller når et større antal forbrydelser er begået.

Betydelig vinding vil som udgangspunkt være beløb på 500.000 kr. eller mere, hvilket svarer til praksis vedrørende afgrænsning mellem straffelovens § 285 og § 286. Vindingens størrelse er dog ikke eneafgørende, idet også det forhold, at forbrydelsen er begået af flere i forening mv., kan føre til, at den skærpede strafferamme bør anvendes. Mindre sager om såkaldt strakskursmanipulation forudsættes dog ikke henført til den foreslåede bestemmelse, medmindre der foreligger helt særlige omstændigheder.

Formålet med den foreslåede overbygningsbestemmelse er navnlig at markere, at særligt grove overtrædelser af værdipapirhandelslovens § 35, stk. 1, om insiderhandel, og § 39, stk. 1, om kursmanipulation, anses som alvorlige forbrydel-

ser, der kan have betydelige skadevirkninger både samfundsøkonomisk og for de involverede virksomheder.

Den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 299 d er alene en overbygning på den gældende strafbestemmelse i værdipapirhandelslovens § 94, stk. 1, 1. pkt. Den foreslåede bestemmelse indebærer ikke en udvidelse af det straffbare område som anført i værdipapirhandelslovens § 35, stk. 1, og § 39, stk. 1, men alene, at der indføres hjemmel til, at straffen kan stige til fængsel indtil 6 år, hvis der foreligger særligt skærpende omstændigheder.

Bestemmelsen forudsættes anvendt ved særligt grove overtrædelser af værdipapirhandelslovens § 35, stk. 1, og § 39, stk. 1, hvor en strafferamme på fængsel indtil 1 år og 6 måneder ikke findes at være tilstrækkelig. Dette gælder også, selv om den konkret forskyldte straf fastsættes til væsentligt mindre end 1 år og 6 måneder.

Forslaget skaber rum for udmåling af en passende straf i særligt grove tilfælde af insiderhandel og kursmanipulation under særligt skærpende omstændigheder. Der lægges ikke i øvrigt op til ændringer i de straffe, der i dag udmåles for insiderhandel og kursmanipulation af særlig grov beskaffenhed.

Ved efterforskning af forhold, der kan henføres til den foreslåede overbygningsbestemmelse, vil der – når betingelserne i øvrigt er opfyldt – kunne anvendes de straffeprocessuelle tvangsindgreb, som kræver et strafmaksimum på mindst 6 års fængsel, eksempelvis telefonaflytning.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 10 (§ 304 a)

Det foreslås at forhøje strafferammen i straffelovens § 304 a, om bestikkelse af voldgiftsdommere og om voldgiftsdommers modtagelse af bestikkelse fra bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder til bøde eller fængsel indtil 4 år.

Formålet med den foreslåede forhøjelse af strafferammen er at styrke det strafferetlige værn mod bestikkelse, der udgør en alvorlig forbrydelse mod den offentlige og finansielle sammenhængskraft. Forhøjelsen vil sikre, at der fortsat vil være et væsentligt råderum for strafudmålingen i forhold til særligt grove sager om bestikkelse.

Der tilsigtes ikke med forslaget ændringer i de straffe, der i dag udmåles for overtrædelse af straffelovens § 304 a.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

(Retsplejeloven)

Til nr. 1 og 2 (§ 799, stk. 1)

Retsplejelovens § 799 angår ransagning, uden at den, der har rådighed over husrummet, lokaliteten eller genstanden, gøres bekendt med ransagningen (hemmelig ransagning).

Det foreslås at udvide muligheden for at anvende hemmelig ransagning til også at omfatte efterforskning af menneskesmugling, menneskehandel, tyveri af særlig grov beskaffenhed, røveri og overtrædelse af særlig grov karakter af skatte-, told-, afgifts- eller tilskudslovgivningen eller af straffelovens § 289 a (straffelovens § 125 a, § 262 a, § 286, stk. 1, jf. § 276, § 288 og § 289).

Det foreslås endvidere at udvide muligheden for at anvende hemmelig ransagning ved efterforskning af overtrædelse af lovgivningen om våben og eksplosivstoffer under særligt skærpende omstændigheder (straffelovens § 192 a), således at der – når betingelserne i øvrigt er opfyldt – generelt bliver mulighed herfor i disse sager (hvor der i dag kun er mulighed herfor for så vidt angår overtrædelser vedrørende våben eller eksplosivstoffer, der på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade).

Der foreslås ingen ændringer i de øvrige betingelser for anvendelse af hemmelig ransagning. Det er således fortsat en betingelse, at hemmelig ransagning er af afgørende betydning for efterforskningen. Endvidere skal der fortsat som udgangspunkt indhentes en retskendelse, og hvis retskendelse på grund af sagens hastende karakter ikke kan afventes, skal sagen inden 24 timer indbringes for retten, jf. § 799, stk. 1, og § 799, stk. 2, jf. § 783, stk. 4.

Der foreslås heller ingen ændringer i reglerne om fastsættelse af en frist for indgrebet, om indgreb uden retskendelse i hastende tilfælde (»på øjemedet«) med efterfølgende indbringelse for retten inden 24 timer, om beskikkelse af advokat og om efterfølgende underretning om ransagningen, jf. § 799, stk. 2, jf. § 783, stk. 3 og 4, og §§ 784, 785 og 788.

Endelig foreslås ingen ændringer i reglerne om gentagne hemmelige ransagninger, jf. § 799, stk. 3.

Der henvises i øvrigt til pkt. 5.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3-5 og 7 (§ 804, stk. 3, 3. pkt., § 806, stk. 2, 1. pkt., stk. 4, 1. pkt., og stk. 5, 1. pkt., § 807, stk. 1, 2. pkt., og stk. 3, 2. pkt., og § 807 a, 1. og 3. pkt.)

Det foreslås at indsætte et nyt stk. 3 i retsplejelovens § 806, hvilket indebærer, at de gældende § 806, stk. 3-7, bliver § 806, stk. 4-8 (jf. lovforslagets § 2, nr. 6).

Som konsekvens heraf foreslås det at ændre henvisninger til § 806, stk. 3, 4, 5 og 7, til henvisninger til § 806, stk. 4, 5, 6 og 8.

Til nr. 6 (§ 806, stk. 3)

Efter retsplejelovens 806, stk. 2, kan retten træffe afgørelse om pålæg af edition, dvs. udlevering eller forevisning af dokumenter og andre genstande af betydning for gennemførel-

sen af en straffesag. I hastende tilfælde kan politiet træffe beslutning om edition («på øjemedet») med adgang til efterfølgende domstolsprøvelse, jf. § 806, stk. 3.

Det foreslås at indsætte et nyt stk. 3 i retsplejelovens § 806, hvorefter retten ved kendelse om edition kan bemyndige politiet til at indhente oplysninger hos personer og virksomheder, der er omfattet af hvidvasklovens § 1, om transaktioner på en konto, hvortil der er overført midler ved en transaktion, som er omfattet af kendelsen om edition, eller ved en transaktion, der udspringer af en transaktion, som er omfattet af kendelsen om edition («kendelse på transaktion»).

For at retten kan udstede en sådan kendelse om edition vedrørende transaktioner på en konto, hvortil der er overført midler ved en transaktion, som er omfattet af kendelsen om edition, eller ved en transaktion, der udspringer af en transaktion, som er omfattet af kendelsen om edition, skal de sædvanlige betingelser for edition være opfyldt. Der skal således være tale om efterforskning af en lovetrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og der skal være grund til at antage, at genstanden for editionspålægget kan tjene som bevis, bør konfiskeres eller ved lovetrædelse er fravendt nogen, som kan kræve den tilbage, jf. retsplejelovens § 804, stk. 1 (som ikke foreslås ændret). Den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 806, stk. 3, vil således alene forenkle den formelle fremgangsmåde, så politiet kun behøver at indhente én retskendelse vedrørende de transaktioner, der udspringer af en transaktion, som er omfattet af kendelsen om edition.

En »kendelse på transaktion« vil give politiet mulighed for at meddele personer og virksomheder, der er omfattet af hvidvasklovens § 1, pålæg om at udlevere oplysninger om transaktioner på en konto, hvortil der er overført midler ved en transaktion, som er omfattet af kendelsen om edition, eller ved en transaktion, der udspringer af en transaktion, som er omfattet af kendelsen om edition. Politiet får således med en »kendelse på transaktion« adgang til at følge en transaktions bevægelser over flere konti, herunder bevægelser på konti tilhørende forskellige fysiske og juridiske personer hos andre banker mv., uden at skulle indhente en ny retskendelse.

En »kendelse på transaktion« vil give politiet mulighed for at meddele pålæg om at udlevere oplysninger om transaktioner på en konto, hvortil der er overført midler *enten* ved en transaktion, som er omfattet af kendelsen om edition, *eller* ved en transaktion, der udspringer af en transaktion, som er omfattet af kendelsen om edition.

Den første mulighed tager sigte på den situation, hvor der fra den konto (eller en af de konti), som er genstand for kendelsen om edition (konto nr. 1), overføres et beløb direkte til en anden konto (konto nr. 2). Forslaget indebærer, at politiet kan indhente oplysninger om transaktioner på konto nr. 2 uden at skulle indhente en ny retskendelse. Det er en forudsætning, at de almindelige betingelser for edition er opfyldt, herunder at der er grund til at antage, at genstanden for editi-

onspålægget kan tjene som bevis, bør konfiskeres eller ved en lovetrædelse er fravendt nogen, som kan kræve den tilbage. Politiet vil efterfølgende skulle underrette retten om grundlaget for en sådan antagelse, jf. nedenfor om de foreslåede 6. og 7. pkt.

Den anden mulighed – om overførsel af midler ved en transaktion, der udspringer af en transaktion, som er omfattet af kendelsen om edition – tager sigte på den situation, hvor der efterfølgende overføres midler, som oprindeligt stammer fra den konto (eller en af de konti), som er genstand for kendelsen om edition (konto nr. 1), fra konto nr. 2 til andre konti (nr. 3, 4, 5 osv.). Forslaget indebærer, at politiet kan indhente oplysninger om transaktioner på konto nr. 3, 4, 5 osv. uden at skulle indhente en ny retskendelse. Dette gælder også ved overførsler gennem flere led. Også her er det en forudsætning, at de almindelige betingelser for edition er opfyldt, og politiet vil efterfølgende skulle underrette retten om grundlaget for at antage, at der til den konto, som politiets editionspålæg retter sig mod, er overført midler, som oprindeligt stammer fra den konto (eller en af de konti), som er genstand for kendelsen om edition (konto nr. 1).

Om en given transaktion i den foreslåede bestemmelses forstand »udspringer af« en transaktion, som er omfattet af kendelsen om edition, vil navnlig afhænge af, om der er en nær tidsmæssig sammenhæng mellem de enkelte transaktioner i transaktionskæden, eller der tegner sig tydelige mønstre mellem transaktionerne, f.eks. hvor der gennemføres mange ens transaktioner, eller hvor transaktionerne foregår via de samme kanaler. Derimod vil det ikke i sig selv være afgørende, om der er beløbsmæssig overensstemmelse mellem de enkelte transaktioner.

Som eksempel kan nævnes, at hvis 1 mio. kr. overføres fra konto nr. 1 til konto nr. 2 (tilhørende samme person eller en anden person i samme bank eller en anden bank), vil en efterfølgende overførsel af 500.000 kr. fra konto nr. 2 til konto nr. 3 afhængig af omstændighederne kunne »udspringe af« den første overførsel, og det samme gælder, hvis der efterfølgende overføres eksempelvis 300.000 kr. fra konto nr. 3 til konto nr. 4. Som et andet eksempel kan nævnes, at der fra konto nr. 1 overføres 500.000 kr. til konto nr. 2 og 500.000 kr. til konto nr. 3, hvorefter disse beløb – evt. opdelt i yderligere portioner og/eller gennem flere mellemlid – overføres til konto nr. x. Afhængig af omstændighederne vil en efterfølgende overførsel af eksempelvis 1 mio. kr. fra konto nr. x til konto nr. y kunne »udspringe af« de første to overførsler.

Politiet vil i hvert enkelt tilfælde skulle påse, at der alene anmodes om oplysninger om transaktioner på en konto, hvortil der er overført midler ved en transaktion, som er omfattet af kendelsen om edition, eller ved en transaktion, der udspringer af en transaktion, som er omfattet af rettens kendelse, og politiet vil som nævnt skulle redegøre herfor i den efterfølgende underretning af retten, jf. de foreslåede 6. og 7. pkt.

Politiet vil endvidere med hjemmel i en »kendelse på transaktion« alene kunne give pålæg om udlevering af oplysning-

ger om transaktioner på en given konto, for så vidt angår transaktioner, som er foretaget, efter at der til den pågældende konto er overført midler, som oprindelig stammer fra den konto (eller en af de konti), som er genstand for kendelsen om edition.

I en kendelse efter det foreslåede § 806, stk. 3, fastsættes det tidsrum, inden for hvilket indhentelse af oplysninger kan ske, jf. de foreslåede 2.-5. pkt. Tidsrummet skal være så kort som muligt og må ikke overstige 4 uger. Dog kan tidsrummet forlænges, men højst med 4 uger ad gangen. Også forlængelse sker ved kendelse.

I medfør af de foreslåede 6. og 7. pkt. skal politiet snarest muligt efter udløbet af det tidsrum, inden for hvilket indhentelse af oplysninger kan ske, underrette retten om de transaktioner, som politiet har indhentet oplysninger om. Underretningen skal indeholde en angivelse af de bestemte grunde, der er til at antage, at transaktionerne udspringer af en transaktion, som er omfattet af kendelsen om edition. Som nævnt betyder det bl.a., at politiet over for retten for hver af de konti, som politiet med hjemmel i kendelsen har meddelt editionspålæg vedrørende, skal redegøre for grundlaget for at antage, at der til den pågældende konto – forud for den periode, som editionspålægget vedrører – er overført midler, som oprindeligt stammer fra den konto (eller en af de konti), som er genstand for kendelsen om edition. Herved sikres det, at der fortsat er mulighed for domstolskontrol på grundlag af politiets efterfølgende underretning om de enkelte editionspålæg, som politiet har meddelt med hjemmel i en »kendelse på transaktion«. Det er dog ikke med forslaget til sigtet, at retten af egen drift systematisk skal efterprøve de enkelte editionspålæg.

Inden retten træffer afgørelse om pålæg af edition efter § 804, skal der efter det gældende § 806, stk. 6 (som efter forslaget bliver stk. 7, men ellers ikke foreslås ændret), være givet den, der har rådighed over genstanden, adgang til at udtale sig.

For så vidt angår den foreslåede adgang til at følge transaktioner, som udspringer af den samme betalingstransaktion, er det alene banken eller pengeoverførselsvirksomheden mv., som kendelsen om edition umiddelbart retter sig mod, der efter § 806, stk. 7, skal have adgang til at udtale sig. Der vil således ikke gælde noget krav om, at de øvrige banker eller pengeoverførselsvirksomheder mv., som politiet efterfølgende indhenter oplysninger hos – fordi der til en konto hos dem er overført midler ved en transaktion, som er omfattet af kendelsen om edition, eller ved en transaktion, der udspringer af en transaktion, som er omfattet af kendelsen om edition – skal have adgang til at udtale sig, før politiet med hjemmel i en »kendelse på transaktion« meddeler en sådan bank mv. pålæg om edition. En sådan bank mv. vil imidlertid altid have mulighed for at indbringe spørgsmålet om lovligheden af politiets pålæg for retten efter den almindelige regel herom i retsplejelovens § 746.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 8 (§ 807 f)

Retsplejelovens kapitel 74 indeholder bestemmelser om beslaglæggelse og edition. Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i dette kapitel om midlertidig beslaglæggelse af beløb, som en person har til gode hos en virksomhed, der er omfattet af hvidvasklovens regler om undersøgelses- og underretningspligt.

Der foreslås regler om de materielle betingelser og genstanden for en midlertidig beslaglæggelse, jf. *stk. 1*, om kompetencen til at træffe afgørelse om midlertidig beslaglæggelse, jf. *stk. 2*, om iværksættelse og underretning om midlertidig beslaglæggelse, jf. *stk. 3 og 4*, om retsvirkningerne af en midlertidig beslaglæggelse, jf. *stk. 5*, og om varigheden af en midlertidig beslaglæggelse, jf. *stk. 6*.

Genstanden for en midlertidig beslaglæggelse er ifølge det foreslåede stk. 1 »beløb, som en person har til gode« hos en virksomhed, der er omfattet af hvidvasklovens § 1. Hvidvasklovens §1 omfatter navnlig finansielle virksomheder (pengeinstitutter, realkreditinstitutter, fondsmæglerselskaber, investeringsforvaltningsselskaber, livsforsikringselskaber, tværgående pensionskasser, sparevirksomheder, investeringsforeninger mv.), vekselkontorer, statsautoriserede og registrerede revisorer og ejendomsrådgivere. Hvidvasklovens § 1 omfatter desuden advokater, som bistår ved planlægning eller udførelse af transaktioner for deres klienter i forbindelse med køb og salg af fast ejendom eller virksomheder, forvaltning af klienters penge, værdipapirer mv., åbning eller forvaltning af bankkonti mv., tilvejebringelse af kapital til oprettelse, drift eller ledelse af virksomheder eller oprettelse, drift eller ledelse af virksomheder, eller som på deres klienters vegne foretager en finansiell transaktion eller en transaktion vedrørende fast ejendom.

I praksis vil bestemmelsen formentlig hyppigst blive anvendt på indestående på en bankkonto.

De materielle betingelser for midlertidig beslaglæggelse er ifølge det foreslåede stk. 1, at politiet efterforsker en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, at der er grund til at antage, at det beløb, som beslaglægges midlertidigt, har tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme, og at midlertidig beslaglæggelse af beløbet anses for nødvendig for at sikre krav på konfiskation.

Som eksempler på lovovertrædelser, der er undergivet offentlig påtale, og hvor der derfor – når de øvrige betingelser er opfyldt – kan blive tale om midlertidig beslaglæggelse, kan nævnes hæleri, jf. straffelovens § 290, og finansiering af terrorisme, jf. straffelovens § 114 b. Betingelsen om, at der skal være tale om efterforskning af en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, vil også være opfyldt i tilfælde, hvor politiets efterforskning er på så tidligt et stade, at lovovertrædelsens nærmere karakter endnu ikke er afdækket. Hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt, vil midlertidig be-

slaglægelse således kunne anvendes også i tilfælde, hvor det er usikkert, om lovovertrædelsen eksempelvis består i narkotikakriminalitet, menneskehandel, røveri eller smugleri. Der skal imidlertid være tale om hæleri, finansiering af terrorisme eller en lovovertrædelse, hvorved der er opnået et udbytte, jf. nedenfor om betingelsen vedrørende tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme.

I modsætning til retsplejelovens §§ 802 og 803 (som ikke foreslås ændret) om beslaglægelse hos henholdsvis mistænkte og ikke-mistænkte er den foreslåede bestemmelse om midlertidig beslaglægelse møntet på tilfælde, hvor der ikke foreligger en sådan konkret mistanke, at nogen kan anses som sigtet. En afgørelse om midlertidig beslaglægelse indebærer dermed heller ikke, at den, som indgrebet retter sig mod, skal anses som sigtet.

Tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme skal forstås på samme måde som i hvidvasklovens §§ 6 og 7. *Hvidvask* omfatter ifølge hvidvasklovens § 4 hæleri, jf. straffelovens § 290, og tilsvarende dispositioner foretaget af den, der har begået en lovovertrædelse, hvorved der er opnået et udbytte. *Finansiering af terrorisme* omfatter ifølge hvidvasklovens § 5 overtrædelse af straffelovens § 114 b, jf. § 114. Finansiering af terrorisme omfatter dermed økonomiske støtte til en person, gruppe eller sammenslutning, der begår eller har til hensigt at begå terrorisme som nævnt i straffelovens § 114.

I praksis vil der navnlig kunne være grund til at antage, at et beløb har tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme i nogle af de tilfælde, hvor Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet har modtaget en indberetning i medfør af hvidvasklovens § 7 eksempelvis fra en bank om, at banken har mistanke om, at en kundes transaktion har tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme.

En underretning eksempelvis fra en bank i medfør af hvidvasklovens § 7 vil dog ikke i sig selv være tilstrækkelig til, at der i den foreslåede bestemmelses forstand »er grund til at antage,« at et beløb har tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme. Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet vil i givet fald selvstændigt skulle vurdere ud fra de foreliggende oplysninger, om der er særlige indikationer på, at et beløb har tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme.

Som eksempler på, hvornår betingelsen efter omstændighederne vil kunne være opfyldt, kan nævnes:

- Mistænkelige transaktioner til lande, der er kendt som væsentlige centre for produktion af narkotika, herunder f.eks. Colombia, Mexico, Marokko eller Afghanistan, eller som centrale knudepunkter for narkokurerruter, herunder visse lande i Afrika.
- Mistænkelige transaktioner til jurisdiktioner, som erfaringsmæssigt ikke samarbejder om udlevering af oplysninger til danske retshåndhævende myndigheder, og som

er kendt som transitland for udbytte fra strafbare forhold.

- Mistænkelige transaktioner, som har indikationer på cyberkriminalitet, men hvor der ikke foreligger en anmeldelse fra afsender eller afsenders bank. Dette vil erfaringsmæssigt kunne forekomme ved det såkaldte phishing, hvor forurettede har konto i et andet land. Phishing indebærer, at der efter afluring af koder til f.eks. en netbank sker overførsler fra forurettedes konto til kontoen hos en hvervet agent (et »muldyr«), som skal hæve pengene kontant og sende dem til udlandet via en pengeoverførsels-virksomhed.
- Mistænkelige transaktioner foretaget af en person med tilknytning til et selskab, som – efter oplysninger fra en involveret bank – balancerer på randen af et økonomisk sammenbrud, men hvor der endnu ikke er afsagt et konkursdekret.
- Omstændigheder omkring en juridisk person, som indikerer, at en transaktion kan have forbindelse til økonomisk kriminalitet, eksempelvis at selskabet er nystiftet og hurtigt har genereret en stor omsætning.

De beskrevne eksempler bygger på de nuværende erfaringer, og der vil løbende kunne ske en udvikling i, hvilke forhold der kan give grund til at antage, at et beløb har tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme. Det vil bl.a. bygge på det generelle efterretningsgrundlag, der løbende indsamles i Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet på grundlag af modtagne underretninger, konkrete forespørgsler fra udlandet, internationale analyserapporter mv.

Ligesom de øvrige tvangsindgreb i retsplejeloven vil den foreslåede adgang til midlertidig beslaglægelse – når de foreslåede betingelser i øvrigt er opfyldt – kunne anvendes analogt i forhold til anmodninger fra udenlandske myndigheder (til brug for de udenlandske myndigheders efterforskning af en lovovertrædelse i udlandet) i samme omfang, som reglerne ville kunne anvendes i en tilsvarende dansk straffesag. Den foreslåede bestemmelse om midlertidig beslaglægelse vil dermed – når betingelserne i øvrigt er opfyldt – kunne anvendes analogt i tilfælde, hvor en udenlandsk myndighed har modtaget en underretning fra en bank mv. i medfør af det pågældende lands regler om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask eller finansiering af terrorisme og på det grundlag anmoder Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet i Danmark om at iværksætte en midlertidig beslaglægelse.

Det er efter forslaget ikke udelukket, at betingelsen om tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme kan være opfyldt i andre tilfælde, end hvor Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet har modtaget en underretning i medfør af hvidvasklovens § 7. Det er imidlertid en forudsætning, at der i givet fald af andre grunde foreligger det fornødne grundlag for at antage en sådan tilknytning, og det er forventningen, at midlertidig beslaglægelse i praksis normalt kun vil komme på tale i tilfælde, hvor Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International

Kriminalitet enten har modtaget en formel underretning i medfør af hvidvasklovens § 7 eller i det mindste en henvendelse eksempelvis fra en bank, hvor banken mere uformelt oplyser om en mistanke om tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme.

En afgørelse om midlertidig beslaglæggelse vil på denne baggrund i almindelighed vedrøre et beløb svarende til det beløb, som en underretning i medfør af hvidvasklovens § 7 angår.

Hvis politiet har truffet afgørelse om midlertidig beslaglæggelse af et beløb på f.eks. en bankkonto, vil den pågældende bank imidlertid have anledning til at være særligt opmærksom på transaktioner vedrørende et eventuelt indestående på den pågældende konto ud over det beslaglagte beløb og vedrørende andre konti tilhørende samme person. Efter omstændighederne vil banken derfor i givet fald kunne være forpligtet til at give en ny underretning til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, hvis den pågældende kunde søger at foretage sådanne transaktioner, og politiet vil i givet fald herefter kunne overveje, om der er grundlag for at træffe afgørelse om midlertidig beslaglæggelse af yderligere beløb. Det er heller ikke udelukket, at politiets efterforskning, efter at der er truffet afgørelse om midlertidig beslaglæggelse af et beløb, også uden en ny formel underretning fra den pågældende bank i medfør af hvidvasklovens § 7 kan give grundlag for at træffe afgørelse om midlertidig beslaglæggelse af yderligere beløb.

Endelig er det en betingelse, at midlertidig beslaglæggelse anses for nødvendig for at sikre krav på konfiskation. Heri ligger navnlig, at der ud fra de foreliggende oplysninger er grund til at antage, at der i givet fald – hvis efterforskningen identificerer en person, som senere tiltales og dømmes – vil være grundlag for konfiskation af et beløb svarende til det beløb, som der er tale om at beslaglægge midlertidigt. Endvidere skal midlertidig beslaglæggelse anses for nødvendig for i givet fald at kunne fuldbyrde en senere konfiskation. På det tidlige tidspunkt af efterforskningen, hvor spørgsmålet om midlertidig beslaglæggelse i praksis vil kunne opstå, vil det normalt være tilfældet. Hvis den person, der i givet fald kan blive tale om at konfiskere et beløb hos, er identificeret, vil midlertidig beslaglæggelse dog ikke være nødvendig, hvis den pågældende med høj grad af sandsynlighed vil have tilstrækkelige midler til i givet fald at opfylde et krav om konfiskation.

Det foreslås i *stk. 1, 2. pkt.*, at retsplejelovens § 805, stk. 1 og 2, skal finde tilsvarende anvendelse på midlertidig beslaglæggelse. Det betyder, at midlertidig beslaglæggelse ikke må foretages, hvis indgrebet står i misforhold til sagens betydning og det tab eller den ulempe, som indgrebet kan antages at medføre (§ 805, stk. 1). Det betyder endvidere, at hvis indgrebets øjemed (dvs. at sikre betaling af et konfiskationskrav) kan opnås ved sikkerhedsstillelse, kan der med den, mod hvem indgrebet retter sig, træffes skriftlig aftale herom (§ 805, stk. 2).

Kompetencen til at træffe afgørelse om midlertidig beslaglæggelse tilkommer politiet, jf. det foreslåede *stk. 2, 1. pkt.* Politiet skal efter anmodning fra den, som indgrebet retter sig mod, snarest muligt og senest inden 24 timer efter modtagelse af anmodningen forelægge sagen for retten, der ved kendelse afgør, om indgrebet kan godkendes, jf. den foreslåede henvisning i *stk. 2, 2. pkt.*, til retsplejelovens § 806, stk. 4, 2. pkt. (gældende *stk. 3, 2. pkt.*, jf. lovforslagets § 2, nr. 6).

Det foreslås i *stk. 3, 1. pkt.*, at politiet iværksætter midlertidig beslaglæggelse, dvs. giver den virksomhed, hvor den pågældende har beløbet til gode, underretning om den midlertidige beslaglæggelse af beløbet.

Det foreslås i *stk. 3, 2. pkt.*, at politiet som udgangspunkt snarest muligt og senest inden 24 timer efter afgørelsen om midlertidig beslaglæggelse skal underrette og vejlede den, som indgrebet retter sig mod, om adgangen til at få spørgsmålet indbragt for retten. Underretningen kan gives ved brev, som i givet fald skal være afsendt af politiet inden den angivne frist. Hvis politiet ikke kan få oplyst den pågældendes adresse, kan underretningen f.eks. ske ved, at politiet overgiver et brev til den virksomhed, hvor den pågældende har beløbet til gode, med anmodning om, at virksomheden udleverer brevet til den pågældende, hvis denne henvender sig.

Som en undtagelse til *stk. 3, 2. pkt.*, om underretning snarest muligt og senest inden 24 timer, foreslås det i *stk. 4, 1. pkt.*, at hvis det er af afgørende betydning for efterforskningen, kan retten ved kendelse træffe afgørelse om, at underretningen udsættes. Det følger af den foreslåede formulering af *stk. 3, 2. pkt.*, at politiet i givet fald skal indgive anmodning herom til retten snarest muligt og senest inden 24 timer efter afgørelsen om midlertidig beslaglæggelse.

Det foreslås i *stk. 4, 2. pkt.*, at retsplejelovens §§ 784, 785 og 788 skal finde tilsvarende anvendelse på afgørelser om udsættelse af underretningen om en midlertidig beslaglæggelse.

Henvisningen til retsplejelovens § 784 indebærer, at der, inden retten træffer afgørelse om, hvorvidt underretning om den midlertidige beslaglæggelse skal udsættes, skal beskikkes en advokat for den, som indgrebet vedrører, og at advokaten skal have lejlighed til at udtale sig. Henvisningen til retsplejelovens § 785 indebærer, at de nærmere regler i denne bestemmelse om underretning af advokaten om retsmøder og om advokatens aktindsigt i politiets materiale mv. også finder anvendelse.

Henvisningen til retsplejelovens § 788 indebærer navnlig, at underretning om den midlertidige beslaglæggelse som udgangspunkt skal gives, efter at den midlertidige beslaglæggelse er ophørt, men at retten dog under visse nærmere betingelser efter anmodning fra politiet kan beslutte, at underretning skal udsættes i et nærmere fastsat tidsrum, der kan

forlænges ved senere beslutning, eller at underretning helt skal undlades.

Retsvirkningen af en midlertidig beslaglæggelse er, at hverken ved aftale eller kreditorforfølgning kan foretages dispositioner over det beslaglagte beløb, som er i strid med indgrebets formål (dvs. at sikre betaling af et konfiskationskrav), jf. den foreslåede henvisning i *stk. 5* til retsplejelovens § 807 b, stk. 1.

Det foreslås i *stk. 6*, at en midlertidig beslaglæggelse bortfalder senest efter en uge. En midlertidig beslaglæggelse kan også ophøre på et tidligere tidspunkt, idet politiet efter anmodning eller af egen drift til enhver tid kan træffe afgørelse herom. Endvidere ophører en midlertidig beslaglæggelse, hvis retten bestemmer, at den midlertidige beslaglæggelse ikke godkendes (medmindre rettens afgørelse påkæres og kæremålet tillægges opsættende virkning). Endelig ophører en midlertidig beslaglæggelse, hvis der træffes afgørelse om beslaglæggelse i medfør af retsplejelovens §§ 802 eller 803 vedrørende samme beløb.

Det foreslåede *stk. 6* indebærer, at en midlertidig beslaglæggelse automatisk bortfalder senest ved udløbet af ugedagen efter afgørelsen om midlertidig beslaglæggelse. Som eksempel kan nævnes, at hvis politiet en onsdag kl. 13.00 har truffet afgørelse om midlertidig beslaglæggelse, bortfalder den midlertidige beslaglæggelse senest den følgende onsdag kl. 24.00. Ugefristen løber uden hensyn til mellemliggende weekender og helligdage, og en midlertidig beslaglæggelse bortfalder dermed altid senest ved udløbet af syvendendedagen efter afgørelsen om midlertidig beslaglæggelse, og dette gælder også, hvor syvendendedagen falder i en weekend eller på en helligdag.

Hvis politiet i løbet af den periode, hvor en midlertidig beslaglæggelse er i kraft, tilvejebringer det fornødne grundlag for, at der kan ske beslaglæggelse af det pågældende beløb i medfør af §§ 802 eller 803, vil den midlertidige beslaglæggelse i givet fald helt eller delvis kunne afløses af en sådan beslaglæggelse efter §§ 802 eller 803. Dette kræver som udgangspunkt en retskendelse, men politiet kan dog i hastende tilfælde selv træffe afgørelse om beslaglæggelse (»på øjemedet«) med mulighed for efterfølgende domstolsprøvelse, jf. retsplejelovens § 806, stk. 3 (som bliver *stk. 4*, jf. lovforslagets § 2, nr. 6). I praksis vil det desuden forudsætte, at afgørelsen om beslaglæggelse efter §§ 802 eller 803 træffes så betids, at beslaglæggelsen kan iværksættes, inden den midlertidige beslaglæggelse bortfalder. Det bemærkes herved, at lovforslaget ikke forpligter banker mv. til uden for deres kontortid at kunne modtage og notere politiets meddelelser om beslaglæggelse af kontoindeståender mv. Det vil derfor i praksis afhænge af den pågældende bank mv. og politiets eventuelle generelle eller konkrete aftaler herom med banken mv., hvor sent en afgørelse om beslaglæggelse efter §§ 802 eller 803 vil kunne træffes, for at den skal kunne iværksættes senest samtidig med, at den midlertidige beslaglæggelse vedrørende det pågældende beløb bortfalder.

Hvis en midlertidig beslaglæggelse afløses af en beslaglæggelse efter § 802, stk. 1, eller § 803, stk. 1, 1. pkt., gælder fortsat, at der hverken ved aftale eller kreditorforfølgning kan foretages dispositioner over det beslaglagte beløb, som er i strid med indgrebets formål, jf. retsplejelovens § 807 b, stk. 1 (som ikke foreslås ændret).

Hvis en midlertidig beslaglæggelse afløses af en beslaglæggelse efter § 802, stk. 2, eller § 803, stk. 1, 2. pkt., sker der den ændring, at beslaglæggelsen fra dette tidspunkt (alene) har virkning som en arrest, jf. retsplejelovens § 807 b, stk. 2 (som ikke foreslås ændret).

Der henvises i øvrigt til pkt. 6.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

(Lov om fonde og visse foreninger)

Til nr. 1 (§ 43, stk. 5)

Efter straffelovens § 93, stk. 1, nr. 1, er forældelsesfristen 2 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel i 1 år for overtrædelsen.

Overtrædelser af fondsloven forældes derfor generelt efter 2 år.

Det foreslås at forlænge forældelsesfristen for overtrædelser af fondsloven eller regler udstedt i medfør af loven til 5 år.

Der henvises i øvrigt til pkt. 7.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 4

(Lov om værdipapirhandel mv.)

Til nr. 1 (§ 94, stk. 1)

Værdipapirhandelslovens § 94, stk. 1, 2. pkt., fastsætter en sidestrafteammende på fængsel indtil 4 år for kvalificeret overtrædelse af lovens bestemmelser om insiderhandel og kursmanipulation, jf. lovens § 35, stk. 1, og § 39, stk. 1.

Det foreslås at ophæve værdipapirhandelslovens § 94, stk. 1, 2. pkt.

Den foreslåede ændring sker i konsekvens af forslaget om at indsætte en overbygningsbestemmelse i straffeloven med en strafferamme på fængsel indtil 6 år for overtrædelse af værdipapirhandelslovens § 35, stk. 1, og § 39, stk. 1, under særligt skærpende omstændigheder (jf. lovforslagets § 1, nr. 9).

Forslaget indebærer, at strafmaksimum efter værdipapirhandelsloven vil være fængsel indtil 1 år og 6 måneder, jf. lovens § 94, stk. 1, 1. pkt. (som ikke foreslås ændret).

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 5
(*Selskabsloven*)

Til nr. 1 (§ 369, stk. 2)

Efter straffelovens § 93, stk. 1, nr. 1, er forældelsesfristen 2 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel i 1 år for overtrædelsen.

Overtrædelser af selskabsloven forældes derfor generelt efter 2 år.

Det foreslås at forlænge forældelsesfristen for overtrædelser af selskabsloven eller regler udstedt i medfør af loven til 5 år.

Der henvises i øvrigt til pkt. 7.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 6
(*Lov om erhvervsdrivende fonde*)

Til nr. 1 (§ 63, stk. 7)

Efter straffelovens § 93, stk. 1, nr. 1, er forældelsesfristen 2 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel i 1 år for overtrædelsen.

Overtrædelser af lov om erhvervsdrivende fonde forældes derfor generelt efter 2 år.

Det foreslås at forlænge forældelsesfristen for overtrædelser af lov om erhvervsdrivende fonde eller regler udstedt i medfør af loven til 5 år.

Der henvises i øvrigt til pkt. 7.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 7
(*Lov om visse erhvervsdrivende virksomheder*)

Til nr. 1 (§ 23, stk. 4)

Efter straffelovens § 93, stk. 1, nr. 1, er forældelsesfristen 2 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel i 1 år for overtrædelsen.

Overtrædelser af erhvervsvirksomhedsloven forældes derfor generelt efter 2 år.

Det foreslås at forlænge forældelsesfristen for overtrædelser af erhvervsvirksomhedsloven eller regler udstedt i medfør af loven til 5 år.

Der henvises i øvrigt til pkt. 7.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 8
(*SE-loven*)

Til nr. 1 (§ 21, stk. 4)

Efter straffelovens § 93, stk. 1, nr. 1, er forældelsesfristen 2 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel i 1 år for overtrædelsen.

Overtrædelser af SE-loven forældes derfor generelt efter 2 år.

Det foreslås at forlænge forældelsesfristen for overtrædelser af SE-loven eller regler udstedt i medfør af loven til 5 år.

Der henvises i øvrigt til pkt. 7.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 9
(*SCE-loven*)

Til nr. 1 (§ 19, stk. 4)

Efter straffelovens § 93, stk. 1, nr. 1, er forældelsesfristen 2 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel i 1 år for overtrædelsen.

Overtrædelser af SCE-loven forældes derfor generelt efter 2 år.

Det foreslås at forlænge forældelsesfristen for overtrædelser af SCE-loven eller regler udstedt i medfør af loven til 5 år.

Der henvises i øvrigt til pkt. 7.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 10
(*Årsregnskabsloven*)

Til nr. 1 (§ 164, stk. 7)

Efter straffelovens § 93, stk. 1, nr. 1, er forældelsesfristen 2 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel i 1 år for overtrædelsen.

Overtrædelser af årsregnskabsloven forældes derfor generelt efter 2 år.

Det foreslås at forlænge forældelsesfristen for overtrædelser af årsregnskabsloven eller regler udstedt i medfør af loven til 5 år.

Der henvises i øvrigt til pkt. 7.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 11
(*Revisorloven*)

Til nr. 1 (§ 54, stk. 7)

Efter straffelovens § 93, stk. 1, nr. 1, er forældelsesfristen 2 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel i 1 år for overtrædelsen.

Overtrædelser af revisorloven forældes derfor generelt efter 2 år.

Det foreslås at forlænge forældelsesfristen for overtrædelser af revisorloven eller regler udstedt i medfør af loven til 5 år.

Der henvises i øvrigt til pkt. 7.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 12

(Lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme)

Til nr. 1 og 2 (§ 1, stk. 2, og § 2)

Efter hvidvasklovens § 2 må forhandlere af genstande samt auktionsholdere ikke modtage kontantbetalinger (dvs. betalinger med pengesedler eller mønter) på 100.000 kr. eller derover, hvad enten betalingen sker på én gang eller som flere betalinger, der ser ud til at være indbyrdes forbundet.

Det foreslås at udvide kontantforbuddets anvendelsesområde fra at omfatte forhandlere af genstande og auktionsholdere til at omfatte alle erhvervsdrivende med undtagelse af de erhvervsdrivende, som er omfattet af lovens øvrige pligter, herunder undersøgelses- og underretningspligten.

Det foreslås endvidere at nedsætte grænsen for, hvor store beløb der må modtages som kontant betaling, fra 100.000 kr. til 50.000 kr.

Formålet med forslaget er at ramme usædvanlige kontantbetalinger, som i dag ikke er omfattet af hvidvasklovens kontantforbud.

Forslaget indebærer, at erhvervsdrivende, som ikke er omfattet af hvidvasklovens § 1, stk. 1, ikke må modtage en kontantbetaling på 50.000 kr. eller derover. Forbuddet omfatter efter forslaget både tilfælde, hvor den erhvervsdrivende som led i sit erhverv modtager et kontantbeløb som betaling til den erhvervsdrivende selv, og tilfælde, hvor en erhvervsdrivende som led i sit erhverv modtager et kontantbeløb på vegne af en anden (som formidler, kommissionær eller lignende).

Forslaget indebærer således, at ikke kun erhvervsdrivendes salg af genstande, men også f.eks. erhvervsdrivendes levering af tjenesteydelser og salg af fast ejendom bliver omfattet af forbuddet mod at modtage kontantbetalinger på eller over den foreslåede beløbsgrænse på 50.000 kr.

Der foreslås ingen ændringer i, at forbuddet også omfatter flere betalinger, der ser ud til at være indbyrdes forbundet, hvis den samlede betaling udgør 50.000 kr. eller derover. Det forudsættes herved, at løbende ydelser ikke i sig selv skal anses for at være indbyrdes forbundne. Kontantforbuddet vil således kun ramme betaling af f.eks. leje af hus eller husrum, leje af bil eller levering af vand, varme og gas eller elektricitet, hvis betalingen for en enkelt periode udgør 50.000 kr. eller derover. Hvis der derimod er tale om ratevis betaling, eksempelvis i forbindelse med køb af en løsøre-genstand eller en fast ejendom eller i forbindelse med betaling for en entreprisedydelser eller en rejse, vil de enkelte rater

være indbyrdes forbundne, og kontantforbuddet vil dermed ramme tilfælde, hvor den samlede betaling udgør 50.000 kr. eller derover.

Der tilsigtes ikke med forslaget ændringer i de gældende bøddemålingsprincipper, hvorefter bøden som udgangspunkt fastsættes til 25 pct. af de beløb over beløbsgrænsen – som efter forslaget vil være 50.000 kr. – som er modtaget i de enkelte handler, dog mindst 10.000 kr.

Efter § 8, stk. 2, i lov om Danmarks Nationalbank er betaling med kontanter (pengesedler) et lovligt betalingsmiddel mand og mand imellem, og forslaget ændrer ikke på, at hvis en erhvervsdrivende i strid med forbuddet modtager en kontant betaling på 50.000 kr. eller derover, vil betalingen stadig være sket med frigørende virkning.

Forslaget indebærer imidlertid, at hvis en erhvervsdrivende, som er omfattet af det foreslåede forbud, afviser at modtage en tilbudt kontant betaling på 50.000 kr. eller derover, vil den erhvervsdrivende ikke komme i fordringshaveremora.

Der henvises i øvrigt til pkt. 11.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 13

(Ikrafttræden)

Bestemmelsens *stk. 1* fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden. Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2013.

Den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt. (lovforslagets § 1, nr. 1), finder fra lovens ikrafttræden anvendelse også på strafbare forhold, som er begået før lovens ikrafttræden, jf. straffelovens § 4, stk. 1.

En rettighedsfrakendelse efter den hidtil gældende bestemmelse i straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt., som er idømt før lovens ikrafttræden, forbliver efter lovens ikrafttræden i kraft med det idømte indhold og berøres således ikke af den foreslåede ændring af § 79, stk. 2, 2. pkt.

Det foreslås i *stk. 2*, at de foreslåede ændringer med hensyn til forældelse af konfiskationskrav (jf. lovforslagets § 1, nr. 3 og 4), finder anvendelse også med hensyn til konfiskationskrav, der er idømt eller vedtaget før lovens ikrafttræden, medmindre der før lovens ikrafttræden er sket forældelse efter de hidtidige regler. Er sådan forældelse derimod ikke indtrådt, skal de foreslåede nye regler om forældelse efter forslaget anvendes på konfiskationskrav, der er idømt eller vedtaget før lovens ikrafttræden, selv om dette betyder en senere forældelse, end de tidligere regler ville have ført til.

Det foreslås i *stk. 3*, at den foreslåede forlængelse af forældelsesfristerne i fondsloven, selskabsloven, lov om erhvervsdrivende fonde, erhvervsvirksomhedsloven, SE-loven, SCE-loven, årsregnskabsloven og revisorloven (jf. lovforslagets §§ 3 og 5-11) finder anvendelse også med hensyn til lovovertrædelser, der er begået før lovens ikrafttræden,

medmindre der før lovens ikrafttræden er sket forældelse af strafansvaret efter de hidtidige regler. Er sådan forældelse derimod ikke indtrådt, skal de nye regler efter forslaget anvendes på lovovertrædelser, der er begået før lovens ikrafttræden, selv om dette betyder en senere forældelse af strafansvaret, end de tidligere regler ville have ført til.

Til § 14

(Territorial gyldighed)

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed.

Det foreslås, at loven ikke skal gælde for Grønland og Færøerne, men at lovens §§ 4 og 12 (ændring af værdipapirhandelsloven og hvidvaskloven) ved kongelig anordning kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger, mens lovens §§ 3, 5-7, 10 og 11 (ændring af fondsloven, selskabsloven, lov om erhvervsdrivende fonde, erhvervsvirksomhedsloven, årsregnskabsloven og revisorloven) ved kongelig anordning kan sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1007 af 24. oktober 2012, som ændret ved § 2 i lov nr. 1242 af 18. december 2012 og § 2 i lov nr. 1385 af 23. december 2012, foretages følgende ændringer:

§ 79. Den, som udøver en af de i § 78, stk. 2, omhandlede virksomheder, kan ved dom for strafbart forhold frakendes retten til fortsat at udøve den pågældende virksomhed eller til at udøve den under visse former, såfremt det udviste forhold begrunder en nærliggende fare for misbrug af stillingen.

Stk. 2. Det samme gælder, når særlige omstændigheder taler derfor, om udøvelse af anden virksomhed. Efter samme regel kan der ske frakendelse af retten til at være stifter af eller direktør eller medlem af bestyrelsen i et selskab med begrænset ansvar, et selskab eller en forening, som kræver særlig offentlig godkendelse, eller en fond.

Stk. 3. Frakendelsen sker på tid fra 1 til 5 år, regnet fra endelig dom, eller indtil videre, i hvilket tilfælde spørgsmålet om fortsat udelukkelse fra den pågældende virksomhed efter 5 års forløb kan indbringes for retten efter de i § 78, stk. 3, indeholdte regler. Når særlige omstændigheder taler derfor, kan justitsministeren tillade, at indbringelse for retten sker, inden den i 1. pkt. nævnte 5 års frist er forløbet.

Stk. 4. Retten kan under behandlingen af de i stk. 1 og 2 nævnte sager ved kendelse udelukke den pågældende fra at udøve virksomheden, indtil sagen er endeligt afgjort. Det kan ved dommen i sagen bestemmes, at anke ikke har opsættende virkning.

§ 93. Forældelsesfristen er

- 1) 2 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel i 1 år for overtrædelsen.
- 2) 5 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel i 4 år.
- 3) 10 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel i 10 år.
- 4) 15 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel på bestemt tid.

Stk. 2. Forældelsesfristen er i intet tilfælde mindre end 5 år for

- 1) overtrædelse af denne lovs § 296, stk. 2, § 297, stk. 2, og § 302, stk. 2,
- 2) overtrædelse af skatte-, told-, afgifts- eller tilskudslovgivningen, hvorved der opnås eller kan opnås uberettiget vinding.

Stk. 3. For overtrædelse af denne lovs § 223, stk. 1, og §§ 224 og 225, jf. § 223, stk. 1, er forældelsesfristen i intet tilfælde mindre end 10 år.

Stk. 4. Har nogen ved samme handling begået flere lovovertrædelser, for hvilke der efter stk. 1-3 gælder forskellige

1. § 79, stk. 2, 2. pkt., affattes således:

»Efter samme regel kan der ske frakendelse af retten til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed her i landet eller i udlandet uden at hæfte personligt og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser.«

2. I § 93, stk. 2, nr. 1, ændres »§ 296, stk. 2« til: »§ 296, stk. 3«.

forældelsesfrister, skal den længste af disse frister anvendes med hensyn til samtlige overtrædelser.

§ 97 a. Hvis der ikke forinden er indgivet anmodning om udlæg, bortfalder bøde og konfiskation efter

- 1) 5 år, når bøden eller konfiskationskravet ikke overstiger 10.000 kr., og
- 2) 10 år, når bøden eller konfiskationskravet overstiger 10.000 kr.

Stk. 2. Forvandlingsstraf for bøde bortfalder efter 3 år, medmindre dens fuldbyrdelse er påbegyndt forinden. For bøde på over 10.000 kr. er fristen dog 5 år.

Stk. 3. De forældelsesfrister, der omtales i stk. 1, regnes fra det tidspunkt, da afgørelsen efter lovgivningens almindelige regler kunne fuldbyrdes. I fristerne medregnes ikke den tid, i hvilken fuldbyrdelse er udsat ved betinget dom eller betinget benådning.

§ 122. Den, som uberettiget yder, lover eller tilbyder nogen, der virker i dansk, udenlandsk eller international offentlig tjeneste eller hverv, gave eller anden fordel for at formå den pågældende til at gøre eller undlade noget i tjenesten, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år.

§ 131. Med bøde eller fængsel indtil 6 måneder straffes den, som offentligt eller i retsstridig hensigt udgiver sig for at have en offentlig myndighed eller offentlig bemyndigelse til en virksomhed, eller som uden offentlig bemyndigelse udøver en virksomhed, til hvilken en sådan kræves, eller vedblivende udøver en virksomhed, til hvilken retten er ham frakendt.

Stk. 2. Med bøde eller under særligt skærpene omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder straffes den, som medvirker til, at en person, der er frakendt retten til at udøve en virksomhed, udøver denne.

§ 296. Med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder straffes den, som

- 1) udspreder urigtige eller vildledende oplysninger, hvorved prisen på værdipapirer eller tilsvarende aktiver kan påvirkes væsentligt,
- 2) giver urigtige eller vildledende oplysninger om juridiske personers forhold
 - a) i offentlige meddelelser om økonomiske forhold,
 - b) i lovpligtige regnskaber,
 - c) i beretninger, regnskaber eller erklæringer til generalforsamling eller lignende organ eller den juridiske persons ledelse,
 - d) ved anmeldelse til en registreringsmyndighed eller
 - e) i udbudsmateriale vedrørende den juridiske persons stiftelse eller kapitaludvidelse samt vedrørende salg af andele eller udstedelse eller salg af konvertible obligationer,
- 3) groft overtræder den for en juridisk person gældende lovgivning vedrørende

3. I § 97 a, stk. 1, udgår »og konfiskation«, og i § 97 a, stk. 1, nr. 1 og 2, udgår »eller konfiskationskravet«.

4. I § 97 a indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Forældelsesfristen for konfiskationskrav er 10 år.«

5. I § 122 ændres »3 år« til: »6 år«.

6. § 131, stk. 2, ophæves.

- a) kapitaltilførsel eller
- b) anvendelse af den juridiske persons midler,
- 4) groft undlader at opfylde krav i den for en juridisk person gældende lovgivning om
 - a) førelse af forhandlingsprotokoller,
 - b) førelse af fortegnelser og oplysningspligter vedrørende ejerandele eller
 - c) handlepligter ved konstateret kapitaltab.

Stk. 2. Begås en handling eller undladelse som nævnt i stk. 1 af grov uagtsomhed, er straffen bøde eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 4 måneder.

§ 299. Med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder straffes den, som, uden at betingelserne for at anvende § 280 foreligger,

- 1) i et formueanliggende, som det påhviler ham at varetage for en anden, ved tilsidesættelse af sin pligt påfører denne et betydeligt formuetab, som ikke erstattes inden dom i første instans,
- 2) ved varetagelse af en andens formueanliggender for sig selv eller andre på pligtstridig måde modtager, fordrer eller lader sig tilsige gave eller anden fordel, såvel som den, der yder, lover eller tilbyder en sådan gave eller anden fordel.

§ 304 a. Den, som uberettiget yder, lover eller tilbyder nogen, der her i landet eller i udlandet virker som voldgiftsdommer, en gave eller anden fordel for at formå den pågældende til at gøre eller undlade noget under udøvelsen af dette hverv, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der her i landet eller i udlandet virker som voldgiftsdommer, og som under udøvelsen af dette hverv uberettiget modtager, fordrer eller lader sig tilsige en gave eller anden fordel.

7. I § 296 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Under særligt skærpende omstændigheder kan straffen for overtrædelse af stk. 1, nr. 1, stige til fængsel indtil 6 år. Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor forbrydelsen er begået af flere i forening, eller hvor der er opnået eller tilsigtet betydelig vinding, eller når et større antal forbrydelser er begået.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

8. § 299 affattes således:

»**§ 299.** Med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder straffes den, som, uden at betingelserne for at anvende § 280 foreligger, i et formueanliggende, som det påhviler den pågældende at varetage for en anden, ved tilsidesættelse af sin pligt påfører denne et betydeligt formuetab, som ikke erstattes inden dom i første instans.

Stk. 2. Med bøde eller fængsel indtil 4 år straffes den, som ved varetagelse af en andens formueanliggender for sig selv eller andre på pligtstridig måde modtager, fordrer eller lader sig tilsige gave eller anden fordel, såvel som den, der yder, lover eller tilbyder en sådan gave eller anden fordel.«

9. Efter § 299 c indsættes:

»**§ 299 d.** Med fængsel indtil 6 år straffes den, der under særligt skærpende omstændigheder gør sig skyldig i overtrædelse af værdipapirhandelslovens § 35, stk. 1, eller § 39, stk. 1. Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor forbrydelsen er begået af flere i forening, eller hvor der er opnået eller tilsigtet betydelig vinding, eller når et større antal forbrydelser er begået.«

10. I § 304 a, stk. 1, ændres »1 år og 6 måneder« til: »4 år«.

§ 2

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1008 af 24. oktober 2012, som ændret ved § 1 i lov nr. 1242 af 18. december

2012 og § 1 i lov nr. 1387 af 23. december 2012, foretages følgende ændringer:

§ 799. Såfremt det er af afgørende betydning for efterforskningen, at ransagningen foretages, uden at den mistænkte eller andre gøres bekendt hermed, kan retten, hvis efterforskningen angår en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13 eller en overtrædelse af straffelovens § 180, § 183, stk. 1 og 2, § 183 a, § 186, stk. 1, § 187, stk. 1, § 191, § 192 b, stk. 1-3, eller § 237, ved kendelse træffe bestemmelse herom og om, at reglerne i § 798, stk. 2, 1.-4. pkt., og stk. 3, fraviges. Dette gælder dog ikke med hensyn til ransagning af husrum, andre lokaliteter eller genstande, som nogen, der efter reglerne i § 170 er udelukket fra eller efter reglerne i § 172 er fritaget for at afgive forklaring som vidne i sagen, har rådighed over. 1. og 2. pkt. finder tilsvarende anvendelse på overtrædelser af straffelovens § 192 a, stk. 1, for så vidt angår overtrædelser vedrørende våben eller eksplosivstoffer, der på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade.

Stk. 2. Reglerne i § 783, stk. 3 og 4, § 784, § 785 og § 788 finder anvendelse på de i stk. 1, 1. pkt., omhandlede tilfælde.

Stk. 3. Retten kan bestemme, at der inden for det tidsrum, der efter stk. 2 fastsættes i medfør af § 783, stk. 3, kan foretages gentagne ransagninger. Retten skal i den forbindelse fastsætte antallet af ransagninger. Hvis særlige grunde taler derfor, kan retten bestemme, at der kan foretages et ubestemt antal ransagninger.

§ 804. Som led i efterforskningen af en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, eller krænkelse som nævnt i § 2, stk. 1, nr. 1, i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning kan der meddeles en pålæg om at forevise eller udlevere genstande (edition), hvis der er grund til at antage, at en genstand, som den pågældende har rådighed over, kan tjene som bevis, bør konfiskeres eller ved lovovertrædelsen er fravendt nogen, som kan kræve den tilbage.

Stk. 2. Er en genstand udleveret til politiet efter pålæg om edition, finder reglerne om beslaglæggelse efter § 803, stk. 1, tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Er en genstand uden pålæg herom afleveret til politiet af de i stk. 1 nævnte grunde, finder § 807, stk. 5, anvendelse. Fremsættes der begæring om udlevering, og imødekommer politiet ikke begæringen, skal politiet snarest muligt og inden 24 timer forelægge sagen for retten med anmodning om beslaglæggelse. § 806, stk. 3, 2. pkt., og stk. 5, 1. pkt., finder i så fald anvendelse.

Stk. 4. Der kan ikke meddeles pålæg om edition, såfremt der derved vil fremkomme oplysning om forhold, som den pågældende ville være udelukket fra eller fritaget for at afgive forklaring om som vidne, jf. §§ 169-172.

Stk. 5. Justitsministeren kan fastsætte regler om økonomisk godtgørelse i særlige tilfælde for udgifter i forbindelse med opfyldelse af pålæg om edition.

1. I § 799, *stk. 1, 1. pkt.*, ændres »§ 180« til: »§ 125 a, § 180«, og »§ 192 b, stk. 1-3, eller § 237« ændres til: »§ 192 a, § 192 b, stk. 1-3, § 237, § 262 a, § 286, stk. 1, jf. § 276, § 288 eller § 289«.

2. § 799, *stk. 1, 3. pkt.*, ophæves.

3. I § 804, *stk. 3, 3. pkt.*, § 806, *stk. 5, 1. pkt.*, der bliver *stk. 6, 1. pkt.*, § 807, *stk. 1, 2. pkt.*, og § 807 a, *1. og 3. pkt.*, ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

4. I § 804, *stk. 3, 3. pkt.*, og § 807, *stk. 3, 2. pkt.*, ændres »stk. 5« til: »stk. 6«.

§ 806. Afgørelse om beslaglæggelse og om pålæg om edition træffes efter politiets begæring. Begæring om beslaglæggelse til sikring af erstatningskrav kan tillige fremsættes af forurettede.

Stk. 2. Afgørelsen træffes af retten ved kendelse, jf. dog stk. 7. I kendelsen anføres de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå det støttes, at betingelserne for indgrebet er opfyldt. Kendelsen kan til enhver tid omgøres.

Stk. 3. Såfremt indgrebet øjemed ville forspildes, hvis retskendelse skulle afventes, kan politiet træffe beslutning om beslaglæggelse og om edition, jf. dog stk. 4. Fremsætter den, mod hvem indgrebet retter sig, anmodning herom, skal politiet snarest muligt og senest inden 24 timer forelægge sagen for retten, der ved kendelse afgør, om indgrebet kan godkendes.

Stk. 4. Beslaglæggelse efter § 802, stk. 3, kan kun ske efter retskendelse. Det samme gælder beslaglæggelse af trykte skrifter eller lyd- eller billedprogrammer omfattet af medieansvarsloven, i anledning af hvis indhold ansvar skal gøres gældende.

Stk. 5. Inden retten træffer afgørelse efter stk. 3, 2. pkt., skal der være givet den, mod hvem indgrebet retter sig, adgang til at udtale sig. § 748, stk. 5 og 6, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 6. Inden retten træffer afgørelse om pålæg om edition efter § 804, skal der være givet den, der har rådighed over genstanden, adgang til at udtale sig. § 748, stk. 5 og 6, finder tilsvarende anvendelse. Bestemmelsen i 1. pkt. finder ikke anvendelse, hvis rettens afgørelse skal danne grundlag for en international retsanmodning om edition.

Stk. 7. Afgørelse om beslaglæggelse træffes af politiet, såfremt den, som indgrebet retter sig imod, meddeler skriftligt samtykke til indgrebet.

5. I § 806, stk. 2, 1. pkt., og § 807 a, 3. pkt., ændres »stk. 7« til: »stk. 8«.

6. I § 806 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Retten kan efter politiets begæring i en kendelse om edition bestemme, at politiet fra virksomheder og personer, der er omfattet af § 1 i lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme, kan indhente oplysninger, som de pågældende har rådighed over, om transaktioner på en konto, hvortil der er overført midler ved en transaktion, som er omfattet af kendelsen om edition, eller ved en transaktion, der udspringer af en transaktion, som er omfattet af kendelsen om edition. I kendelsen fastsættes det tidsrum, inden for hvilket indhentelse af oplysninger kan ske. Dette tidsrum skal være så kort som muligt og må ikke overstige 4 uger. Tidsrummet kan forlænges, men højst med 4 uger ad gangen. Forlængelsen sker ved kendelse. Politiet skal snarest muligt efter udløbet af det tidsrum, inden for hvilket indhentelse af oplysninger kan ske, underrette retten om de transaktioner, som politiet har indhentet oplysninger om. Underretningen skal indeholde en angivelse af de bestemte grunde, der er til at antage, at transaktionerne udspringer af en transaktion, som er omfattet af kendelsen om edition.«

Stk. 3-7 bliver herefter stk. 4-8.

7. I § 806, stk. 3, 1. pkt., der bliver stk. 4, 1. pkt., ændres »stk. 4« til: »stk. 5«.

3. I § 804, stk. 3, 3. pkt., § 806, stk. 5, 1. pkt., der bliver stk. 6, 1. pkt., § 807, stk. 1, 2. pkt., og § 807 a, 1. og 3. pkt., ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

§ 807. Politiet iværksætter beslaglæggelse. Foretages beslaglæggelse på grundlag af en retskendelse, skal denne på begæring forevises for den, som indgrebet retter sig imod. Foretages beslaglæggelsen efter reglen i § 806, stk. 3, skal politiet vejlede den pågældende om adgangen til at få spørgsmålet indbragt for retten.

Stk. 2. Politiet foranlediger ved henvendelse til den, som indgrebet retter sig imod, at en kendelse om edition opfyldes. Rettens kendelse skal på begæring forevises for den pågældende. Afviser den pågældende uden lovlige grund at efterkomme pålægget, finder bestemmelsen i § 178 tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Beslaglægges materiale hos personer, der er omfattet af § 172, kan den pågældende kræve, at det første gennemsyn af materialet skal foretages af retten. § 806, stk. 5, 1. pkt., finder tilsvarende anvendelse ved rettens gennemsyn. Indtil det første gennemsyn kan ske, opbevares materialet af politiet.

Stk. 4. Har retten afsagt kendelse om beslaglæggelse af en formue eller en del af en formue, jf. § 802, stk. 3, skal politiet sørge for, at der beskikkes en værge til at bestyre den beslaglagte formue. Politiet lader kendelsen om beslaglæggelse tinglyse efter reglerne i tinglysningslovens § 48. Kendelsen forkyndes for tiltalte efter reglerne i § 159.

Stk. 5. Genstande, som kommer i politiets besiddelse som følge af beslaglæggelse eller pålæg om udlevering, skal snarest muligt optegnes og mærkes. Politiet skal på begæring udstede kvittering for modtagelsen.

§ 807 a. Samme beføjelser til beslaglæggelse som politiet, jf. § 806, stk. 3, har enhver, der træffer nogen under eller i umiddelbar tilknytning til udøvelsen af et strafbart forhold. Det beslaglagte skal snarest muligt overgives til politiet med oplysning om tidspunktet og grundlaget for beslaglæggelsen. Politiet forelægger sagen for retten i overensstemmelse med § 806, stk. 3, 2. pkt., medmindre det beslaglagte inden udløbet af 24 timer udleveres til den, mod hvem indgrebet er foretaget, eller denne meddeler skriftligt samtykke til beslaglæggelse i overensstemmelse med § 806, stk. 7.

3. I § 804, stk. 3, 3. pkt., § 806, stk. 5, 1. pkt., der bliver stk. 6, 1. pkt., § 807, stk. 1, 2. pkt., og § 807 a, 1. og 3. pkt., ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

4. I § 804, stk. 3, 3. pkt., og § 807, stk. 3, 2. pkt., ændres »stk. 5« til: »stk. 6«.

3. I § 804, stk. 3, 3. pkt., § 806, stk. 5, 1. pkt., der bliver stk. 6, 1. pkt., § 807, stk. 1, 2. pkt., og § 807 a, 1. og 3. pkt., ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

5. I § 806, stk. 2, 1. pkt., og § 807 a, 3. pkt., ændres »stk. 7« til: »stk. 8«.

8. Efter § 807 e indsættes i *kapitel 74*:

»§ 807 f. Beløb, som en person har til gode hos en virksomhed, der er omfattet af § 1 i lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme, kan beslaglægges midlertidigt som led i efterforskningen af en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, hvis der er grund til at antage, at beløbet har tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme, og midlertidig beslaglæggelse anses for nødvendig for at sikre krav på konfiskation. § 805, stk. 1 og 2, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Afgørelse om midlertidig beslaglæggelse træffes af politiet. § 806, stk. 4, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Politiet iværksætter midlertidig beslaglæggelse. Politiet skal snarest muligt og senest inden 24 timer underrette og vejlede den, som indgrebet retter sig mod, om adgangen til at få spørgsmålet indbragt for retten, medmindre politiet inden samme frist indgiver anmodning som nævnt i stk. 4.

Stk. 4. Hvis det er af afgørende betydning for efterforskningen, at der foretages midlertidig beslaglæggelse, uden at den, som indgrebet retter sig mod, eller andre gøres bekendt hermed, kan retten ved kendelse træffe bestemmelse herom. §§ 784, 785 og 788 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. § 807 b, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse på midlertidig beslaglæggelse.

Stk. 6. Midlertidig beslaglæggelse bortfalder senest efter en uge.«

§ 3

I lov om fonde og visse foreninger, jf. lovbekendtgørelse nr. 938 af 20. september 2012, foretages følgende ændring:

§ 43. Overtrædelse af § 6, stk. 2, § 11, stk. 2, § 23, stk. 1, stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, § 25, stk. 1, 3. pkt., eller § 26 straffes med bøde.

Stk. 2. Med bøde straffes den, der

- 1) uddeler aktiver i strid med § 9, stk. 1 og 2, medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning, eller
- 2) undlader at efterkomme påbud efter § 23, stk. 2, 2. pkt., § 30, stk. 2, § 37, stk. 2, eller § 41 eller
- 3) undlader at indsende meddelelse efter § 25, stk. 4, eller
- 4) undlader at afgive oplysninger efter § 37, stk. 1.

Stk. 3. Grov eller gentagen overtrædelse af § 18, stk. 1 og 2, § 21 og § 31 straffes med bøde.

Stk. 4. Borgerlig straffelovs §§ 144, 150-152 og 154-157 finder tilsvarende anvendelse på den, som er udpeget som revisor i medfør af § 23, stk. 1. For så vidt angår dennes medarbejdere finder samme lovs §§ 144, 152 og 155 tilsvarende anvendelse.

1. I § 43 indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* Forældelsesfristen for overtrædelse af lovens bestemmelser eller regler udstedt i medfør af loven er 5 år.«

§ 4

I lov om værdipapirhandel m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 855 af 17. august 2012, som ændret senest ved § 8 i lov nr. 1383 af 23. december 2012, foretages følgende ændring:

1. § 94, *stk. 1, 2. pkt.*, ophæves.

§ 94. Overtrædelse af § 35, stk. 1, § 36 og § 39, stk. 1, straffes med bøde eller fængsel i indtil 1 år og 6 måneder. Er en overtrædelse af § 35, stk. 1, og § 39, stk. 1, forsætlig og af særlig grov beskaffenhed, eller er der begået et større antal forsætlige overtrædelser, kan straffen stige til fængsel i 4 år.

Stk. 2. Bestemmelsen i § 93, stk. 6, finder tilsvarende anvendelse.

§ 5

I selskabsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 322 af 11. april 2011, som ændret ved § 1 lov nr. 477 af 30. maj 2012, § 1 i lov nr. 1231 af 18. december 2012 og § 1 i lov nr. 1383 af 23. december 2012, foretages følgende ændring:

§ 369. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

1. I § 369 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Forældelsesfristen for overtrædelse af lovens bestemmelser eller regler udstedt i medfør af loven er 5 år.«

§ 6

I lov om erhvervsdrivende fonde, jf. lovbekendtgørelse nr. 560 af 19. maj 2010, som ændret ved § 2 i lov nr. 1231 af 18. december 2012 og § 3 i lov nr. 1383 af 23. december 2012, foretages følgende ændring:

§ 63. Er strengere straf ikke forskyldt efter anden lovgivning, straffes overtrædelse af lovens forskrifter om indsendelse af anmeldelser til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen med bøde. På samme måde straffes bestyrelsesmedlemmer, direktører, revisorer og granskningsmænd eller suppleanter for disse, dersom de ubeføjet røber, hvad de under udøvelsen af deres hverv har fået kundskab om.

Stk. 2. Med bøde straffes forsætlig eller groft uagtsom overtrædelse af § 23, § 25, stk. 3, § 51 eller § 67, stk. 1.

Stk. 3. Med bøde straffes grov eller gentagen overtrædelse af § 19, stk. 1, § 21, stk. 3, § 21 a, og § 43.

Stk. 4. Er strengere straf ikke forskyldt efter straffeloven, straffes med bøde den, der uberettiget videregiver eller anvender en adgangskode eller andet adgangsmiddel til at overvære eller deltage elektronisk, herunder stemme elektronisk, i et elektronisk bestyrelsesmøde, jf. § 21 a, stk. 2, 1. pkt.

Stk. 5. Er strengere straf ikke forskyldt efter straffeloven, straffes med bøde den, der uberettiget videregiver eller anvender en adgangskode eller andet adgangsmiddel til at læse, ændre eller sende elektroniske meddelelser m.v. omfattet af bestemmelserne om elektronisk kommunikation i § 21 a, stk. 3.

Stk. 6. I forskrifter, der udfærdiges i henhold til loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

1. I § 63 indsættes som *stk. 7*:

»*Stk. 7.* Forældelsesfristen for overtrædelse af lovens bestemmelser eller regler udstedt i medfør af loven er 5 år.«

§ 7

I lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, jf. lovbekendtgørelse nr. 559 af 19. maj 2010, som ændret ved § 1 i lov nr. 616 af 14. juni 2011, § 3 i lov nr. 1231 af 18. december 2012 og § 2 i lov nr. 1383 af 23. december 2012, foretages følgende ændring:

§ 23. Medmindre strengere straf er forskyldt efter straffeloven, straffes overtrædelse af § 2, stk. 3, 2. pkt., § 6, stk. 3, stk. 4, 2. pkt., og stk. 6-8, § 8, § 10, stk. 1, 4 og 5, § 15 c, § 19 c og § 19 d med bøde. Den, der ikke efterlever et påbud efter § 19 g, straffes med bøde.

Stk. 2. I forskrifter, der udfærdiges i henhold til loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. Er en overtrædelse begået af et selskab, en forening, en fond eller lignende, kan der pålægges den juridiske person som sådan bødeansvar. Er overtrædelsen begået af staten, en kommune eller et kommunalt fællesskab, jf. § 60 i lov om kommunernes styrelse, kan der pålægges staten, kommunen eller det kommunale fællesskab bødeansvar.

§ 21. Overtrædelse af § 7, stk. 5, i denne lov og artikel 11, 39-45 og 49 i SE-forordningen straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Stk. 2. I forskrifter, der udstedes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelserne i forskrifterne.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

§ 19. Overtrædelse af § 5, stk. 4, i denne lov og artikel 4, stk. 3, 4. pkt., og stk. 12, artikel 10, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2, artikel 14, stk. 4, 1. pkt., artikel 37, stk. 1, artikel 39, stk. 1, artikel 42, stk. 1, artikel 49 og artikel 62 i SCE-forordningen straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Stk. 2. I forskrifter, der udstedes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelserne i forskrifterne.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

1. I § 23 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Forældelsesfristen for overtrædelse af lovens bestemmelser eller regler udstedt i medfør af loven er 5 år.«

§ 8

I SE-loven, jf. lovbekendtgørelse nr. 654 af 15. juni 2006, som ændret ved § 6 i lov nr. 516 af 12. juni 2009, foretages følgende ændring:

1. I § 21 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Forældelsesfristen for overtrædelse af lovens bestemmelser eller regler udstedt i medfør af loven er 5 år.«

§ 9

I SCE-loven, jf. lov nr. 454 af 22. maj 2006, som ændret ved § 7 i lov nr. 516 af 12. juni 2009, foretages følgende ændring:

1. I § 19 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Forældelsesfristen for overtrædelse af lovens bestemmelser eller regler udstedt i medfør af loven er 5 år.«

§ 10

I årsregnskabsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 323 af 11. april 2011, som ændret bl.a. ved § 7 i lov nr. 1287 af 19. de-

cember 2012 og senest ved § 4 i lov nr. 1383 af 23. december 2012, foretages følgende ændring:

§ 164. Overtrædelse af §§ 4-6, 8-16 og 18-134, § 137, stk. 2 og 3, og § 158 samt artikel 4 i Rådets forordning om anvendelse af internationale regnskabsstandarder straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter straffeloven. Det samme gælder, hvis en virksomhed, som har valgt at anvende internationale regnskabsstandarder i henhold til § 137, stk. 1, overtræder forskrifter i standarderne eller § 137, stk. 3.

Stk. 2. Medmindre højere straf er forskyldt efter straffeloven, straffes medlemmerne af virksomhedens ansvarlige ledelsesorgan, jf. § 8, med bøde, hvis de har undladt at lade årsregnskabet og et eventuelt koncernregnskab revidere, uden at betingelserne herfor i § 135, stk. 1, 2. pkt., er opfyldt, eller hvis de har ladet årsregnskabet og et eventuelt koncernregnskab forsyne med en erklæring fra en person, som ikke opfylder betingelserne for afgivelse af erklæringer i § 135 a. Med samme straf straffes en person, som har afgivet en erklæring til en årsrapport uden at opfylde betingelserne herfor i § 135 a.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Stk. 4. I forskrifter, der udstedes efter loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 5. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan ved bekendtgørelse fastsætte straf af bøde for overtrædelse af forskrifter i regnskabsstandarder, der er udstedt i medfør af § 136, stk. 1.

Stk. 6. Den, der ikke efterlever et påbud fra kontrolmyndigheden jf. § 159 a, stk. 1, eller afgiver urigtige eller vildledende oplysninger til denne, straffes med bøde, for så vidt højere straf ikke er forskyldt efter anden lovgivning.

1. I § 164 indsættes som *stk. 7*:

»*Stk. 7.* Forældelsesfristen for overtrædelse af lovens bestemmelser eller regler udstedt i medfør af loven er 5 år.«

§ 11

I revisorloven, jf. lov nr. 468 af 17. juni 2008, som ændret bl.a. ved § 6 i lov nr. 133 af 24. februar 2009 og senest ved § 2 i lov nr. 1231 af 18. december 2012, foretages følgende ændring:

§ 54. Overtrædelse af § 5, § 9, stk. 1, § 11, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., § 17, stk. 1 og 2, §§ 20-26 og § 31, stk. 1, 3, 4 og 6, straffes med bøde.

Stk. 2. I forskrifter, der udstedes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Stk. 4. En revisor, der under udførelsen af opgaver efter § 1, stk. 2 og 3, afgiver urigtig skriftlig erklæring eller skriftligt bevidner noget, hvorom den pågældende ingen kundskab har, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Det samme gælder en revisor, der underskriver revisionspåtegning

gen i et regnskab, som ikke er revideret af vedkommende, uden at dette fremgår af den afgivne revisionspåtegning, eller der uden at være tilknyttet en revisionsvirksomhed udfører de i § 1, stk. 2, omhandlede opgaver.

Stk. 5. En revisor, der afgiver erklæringer efter § 11, stk. 1, 1. pkt., uden at have indgivet anmeldelse om registrering til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen efter § 11, stk. 2, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Stk. 6. Bestemmelsen i stk. 5 gælder tilsvarende for revisorer, der er registreret efter § 11, stk. 3, men som afgiver erklæringer, som er nævnt i § 11, stk. 1, 2. pkt.

1. I § 54 indsættes som *stk. 7*:

»*Stk. 7.* Forældelsesfristen for overtrædelse af lovens bestemmelser eller regler udstedt i medfør af loven er 5 år.«

§ 12

I lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme, jf. lovbekendtgørelse nr. 353 af 20. april 2012, som ændret ved § 39 i lov nr. 1231 af 18. december 2012 og § 4 i lov nr. 1287 af 19. december 2012 foretages følgende ændringer:

§ 1. Denne lov finder anvendelse på følgende virksomheder og personer:

- 1) Pengeinstitutter.
- 2) Realkreditinstitutter.
- 3) Fondsmæglerselskaber.
- 4) Investeringsforvaltningsselskaber.
- 5) Livsforsikringsselskaber og tværgående pensionskasser.
- 6) Sparevirksomheder.
- 7) Udbydere af betalingstjenester og udstedere af elektroniske penge.
- 8) Forsikringsmæglere, når de formidler livsforsikring eller andre investeringsrelaterede forsikringer.
- 9) Udenlandske virksomheders filialer og agenter her i landet, der udøver virksomhed efter nr. 1-8 og 10.
- 10) Investeringsforeninger og specialforeninger, kollektive investeringsordninger, fåmandsforeninger, professionelle foreninger og hedgeforeninger.
- 11) Virksomheder og personer, herunder filialer af og agenter for udenlandske virksomheder, der erhvervsmæssigt udøver virksomhed med valutaveksling.
- 12) Øvrige virksomheder og personer, herunder filialer af og agenter for udenlandske virksomheder, der erhvervsmæssigt udøver en eller flere af de i bilag 1 nævnte aktiviteter.
- 13) Advokater, når de deltager med bistand ved planlægning eller udførelse af transaktioner for deres klienter i forbindelse med
 - a) køb og salg af fast ejendom eller virksomheder,
 - b) forvaltning af klienters penge, værdipapirer eller andre aktiver,
 - c) åbning eller forvaltning af bank-, opsparings- eller værdipapirkonti,
 - d) tilvejebringelse af nødvendig kapital til oprettelse, drift eller ledelse af virksomheder, eller

- e) oprettelse, drift eller ledelse af virksomheder.
- 14) Advokater, når de på deres klients vegne og for dennes regning foretager en finansiel transaktion eller en transaktion vedrørende fast ejendom.
 - 15) Statsautoriserede og registrerede revisorer.
 - 16) Ejendomsmæglere.
 - 17) Virksomheder og personer, der i øvrigt erhvervsmæssigt leverer samme ydelser som de i nr. 13-16 nævnte persongrupper, herunder skatterådgivere og eksterne bogholdere.
 - 18) Udbydere af tjenesteydelser til virksomheder, jf. § 3, nr. 5.
 - 19) Danmarks Nationalbank, i det omfang den udøver tilsvarende virksomhed som de i nr. 1 nævnte institutter.

Stk. 2. Denne lovs § 2 finder anvendelse på forhandlere af genstande samt auktionsholdere.

Stk. 3. Finanstilsynet kan fastsætte regler om, at loven ikke finder anvendelse på de i stk. 1, nr. 1-12, nævnte virksomheder eller personer i de tilfælde, hvor Kommissionen beslutter det efter artikel 40 i 3. hvidvaskdirektiv.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter nærmere regler for, i hvilket omfang loven finder anvendelse for virksomheder og personer omfattet af Kommissionens forordning nr. 1031/2010 af 12. november 2010 (CO₂-auktioneringsforordningen).

§ 2. Forhandlere af genstande samt auktionsholdere må ikke modtage kontantbetalinger på 100.000 kr. eller derover, hvad enten betalingen sker på én gang eller som flere betalinger, der ser ud til at være indbyrdes forbundet.

1. I § 1, stk. 2, ændres »forhandlere af genstande samt auktionsholdere« til: »erhvervsdrivende, der ikke er omfattet af stk. 1«.

2. I § 2 ændres »Forhandlere af genstande samt auktionsholdere må ikke modtage kontantbetalinger på 100.000 kr.« til: »Erhvervsdrivende, som ikke er omfattet af § 1, stk. 1, må ikke modtage kontantbetalinger på 50.000 kr.«

§ 13

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2013.

Stk. 2. § 1, nr. 3 og 4, finder anvendelse på konfiskationskrav, der er idømt eller vedtaget før lovens ikrafttræden, medmindre forældelse efter de hidtil gældende regler er indtrådt før lovens ikrafttræden.

Stk. 3. §§ 3 og 5-11 finder anvendelse på lovovertrædelser, der er begået før lovens ikrafttræden, medmindre forældelse efter de hidtil gældende regler er indtrådt før lovens ikrafttræden.

§ 14

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. §§ 4 og 12 kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Stk. 3. §§ 3, 5-7, 10 og 11 kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.